

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

รายงานวิจัยสถาบัน

เรื่อง

การติดตามผลบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
รุ่นปีการศึกษา 2540

**The Follow-up Study of the Graduates
of Suranaree University of Technology 1997**

รองศาสตราจารย์ ดร. ชาญชัย อินทรประวัตติ

หัวหน้าโครงการ

2544

คณะผู้วิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ชาญชัย อินทรประวัติ	หัวหน้าโครงการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ อุสาหะ	รองหัวหน้าโครงการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร. อำนาง อภิชาติวิมลภ	นักวิจัย
4. อาจารย์ ดร. สุมิตรา กันตรง	นักวิจัย
5. อาจารย์เกรียงไกร ไตรสาร	นักวิจัย
6. นายธีรารง พรหมสอน	นักวิจัย
7. นายสมคิด แก้วอรสาณ	นักวิจัย
8. นางสาวณัฐกานต์ เสือโคล่ง	ผู้ช่วยเลขานุการ

ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

คำนำ

การวิจัยสถาบันมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา เป็นประโยชน์ในการจัดหาข้อมูลสำหรับสนับสนุนการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของผู้บริหาร การวิจัยสถาบันจึงมีหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์สถาบัน วิเคราะห์การดำเนินงาน สภาพแวดล้อม กระบวนการของสถาบัน จัดหาสารสนเทศเพื่อการบริหาร พัฒนานโยบายและการนำไปปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยสถาบัน และใช้ผลการวิจัยสถาบันเพื่อประโยชน์ในการจัดหาสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ การกำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัย ปรับปรุง พัฒนางานทั้งด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยกำหนดให้งานวิจัยสถาบันดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการวิจัยสถาบันที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยสถาบันจากภายนอก และกรรมการที่เกี่ยวข้องจากภายใน คณะกรรมการวิจัยสถาบัน มีหน้าที่ในการพิจารณาและรับรองความก้าวหน้าของงานวิจัยสถาบัน และรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีให้การสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยสถาบัน โดยจัดงบประมาณอุดหนุนการวิจัยสถาบันทุกโครงการ ผลการวิจัยสถาบันจึงเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย การจะเผยแพร่ผลการวิจัยสถาบันจะต้องได้รับความเห็นชอบจากมหาวิทยาลัยก่อน

มหาวิทยาลัยขอขอบคุณคณะกรรมการวิจัยสถาบัน ผู้วิจัย และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ ให้งานวิจัยสถาบันดำเนินไปได้ตามเป้าหมายทุกประการ และหวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความร่วมมือเช่นนี้ตลอดไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวี เลิศปัญญาวิทย์)

รักษาการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาสถาบันของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 เป็นเรื่องหลัก นอกจากนั้นเป็นการศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตรุ่นนี้เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยด้านหลักสูตรการสอน การให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ทางการศึกษา การศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต และการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาต่อของบัณฑิต นอกจากการศึกษาบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ดังกล่าวแล้ว การวิจัยนี้ยังได้ศึกษาบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ซึ่งเคยได้ศึกษาไปแล้วอีกครั้งหนึ่งในประเด็นต่อไปนี้คือพัฒนาการในการทำงานและการศึกษาต่อ คุณภาพชีวิตของบัณฑิต ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาจากการสอบถามในปีที่ 2 ของการทำงานและการศึกษาต่อ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยจึงแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ซึ่งมีทั้งสิ้น 532 คน เป็นชาย 318 คน และเป็นหญิง 214 คน ผู้บังคับบัญชามีจำนวน 87 คน อาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 31 คน ส่วนบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 มีจำนวน 53 คน ผู้บังคับบัญชา 53 คน และอาจารย์ที่ปรึกษา 19 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภทหลักคือ แบบสำรวจข้อมูลซึ่งเป็นข้อเท็จจริงได้แก่ แบบสำรวจสภาวะการปฏิบัติงานทำ ใช้แบบสำรวจของทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ได้ แบบสำรวจพัฒนาการในการทำงานและการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นแบบสำรวจที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น อีกส่วนหนึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องการวิจัยด้วยวิธีนี้เป็นแบบสอบถามจัดอันดับคุณค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งคณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเช่นเดียวกัน การเก็บข้อมูลจากบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ใช้การเก็บโดยตรงจากบัณฑิตในโอกาสที่บัณฑิตมารายงานตัวเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ส่วนการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ผู้บังคับบัญชา และอาจารย์ที่ปรึกษา ใช้การเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์เป็นหลัก โดยมีการเดินทางไปพบเพื่อสัมภาษณ์เป็นบางส่วนเพื่อประโยชน์ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและการซักถามเพิ่มเติม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานคือค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย รวมทั้งค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเพื่อจัดระดับของความคิดเห็นคณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยต่าง ๆ กับค่ามาตรฐานของจอห์น เบสต์ (John Best)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ปรากฏว่า บัณฑิตได้งานทำ 203 คน จากจำนวน 532 คน คิดเป็นร้อยละ 38.16 ทำการศึกษาต่อ 79 คน หรือร้อยละ 14.85 ส่วนบัณฑิตที่ยังไม่ได้งานทำมีจำนวน 250 คน หรือร้อยละ 46.99 เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มสาขาวิชาพบว่า บัณฑิตกลุ่ม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรและกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีการได้งานทำใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 36.61 และ 38.57 ตามลำดับ สาขาวิชาที่มีบัณฑิตได้งานทำสูงที่สุดในกลุ่มสาขาวิชาของตนเองคือ สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ และสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ซึ่งมีบัณฑิตได้งานทำ ร้อยละ 41.03 และ 68.29 ตามลำดับ หากทำการเปรียบเทียบสภาวะการมีงานทำของบัณฑิตทั้งสองรุ่น พบว่า บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 มีงานทำร้อยละ 61.76 ส่วนบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีงานทำ ร้อยละ 38.16 สิ่งที่มีความคล้ายคลึงกันก็คือ บัณฑิตทั้งสองรุ่นส่วนใหญ่ได้งานทำในบริษัทหรือผู้ประกอบการภาคเอกชน หน่วยงานราชการมีบทบาทน้อยมากในการจ้างงานบัณฑิตทั้งสองรุ่น และเมื่อเปรียบเทียบการมีงานทำของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีกับมหาวิทยาลัยอื่นในรุ่นปีการศึกษา 2540 ปรากฏว่าจำนวนบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิศวกรรมศาสตร์จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีงานทำคิดเป็นร้อยละมากกว่าบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่น้อยกว่าบัณฑิตจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำหรับบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรนั้น บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้งานทำ น้อยกว่าบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ในเรื่องความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตร การสอน และการให้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนปรากฏผลว่า ส่วนใหญ่แล้วอยู่ในเกณฑ์ระดับดีหรือระดับมาก ยกเว้น หลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป ความเข้าใจในตัวผู้เรียนของอาจารย์ บริการในการลงทะเบียน บริการรถ เมาท์ และบริการร้านอาหารที่อาคารเรียนรวมที่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบริการหอพักนักศึกษานั้น บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลางแทบทุกประเด็น ซึ่งความคิดเห็นในเรื่องนี้มีความ คล้ายคลึงกันมากับความคิดเห็นของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539

สำหรับการศึกษาระดับบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 อีกครั้งหนึ่งในเรื่องคุณภาพชีวิต พัฒนาการในการทำงาน พัฒนาการในการศึกษาต่อ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา และความคิดเห็น ของอาจารย์ที่ปรึกษานั้นปรากฏผลดังต่อไปนี้ บัณฑิตมีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นจากการประเมินการทำงานของบัณฑิตในปีที่สองว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะ และความสามารถในการทำงานอยู่ในระดับดีเหมือนการประเมินครั้งแรก โดยที่ค่าเฉลี่ยรวมและ ค่าเฉลี่ยรายประเด็นสูงขึ้นแทบทุกประเด็น มีบางประเด็นที่ค่าเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าเดิม และเปลี่ยนระดับ จากระดับปานกลางไปสู่ระดับดีอีกหลายประเด็น เช่น ความชำนาญในการทำงาน ความสามารถในการ แก้ไขปัญหาทางวิชาการ ความสามารถในการตัดสินใจ และการชักจูงใจผู้อื่น เป็นต้น

ส่วนบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามีคุณลักษณะและความ สามารถในการทำงานดีแทบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องทักษะภาษาอังกฤษที่จะต้องใช้ในการสื่อความหมาย

ซึ่งก็คล้ายคลึงกันกับภาพรวมของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 นั่นเอง สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในระดับดีทั้งสองกลุ่มสาขาวิชา

ในการศึกษาเรื่องพัฒนาการในการทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ผลปรากฏว่าบัณฑิตได้รับเงินเดือนเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าเดิม 1,335.15 บาท มีบัณฑิตได้ไปศึกษาดูงานต่างประเทศร้อยละ 27.66 และได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมร้อยละ 27.66

ส่วนพัฒนาการในการศึกษาต่อนั้นปรากฏว่าบัณฑิตที่ทำการศึกษาต่อ สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโทไปแล้ว ร้อยละ 10.71 กำลังอยู่ในขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ ร้อยละ 53.57 และลาออกกลางคันร้อยละ 35.72

จากผลการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษารับบริการหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในรายละเอียด เพราะบัณฑิตทั้งรุ่นปีการศึกษา 2539 และ 2540 แสดงความคิดเห็นว่าบริการนี้มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางแทบทุกประเด็นของรายละเอียด

2. นโยบายของมหาวิทยาลัยที่ต้องการปลูกฝังค่านิยม ซื่อตรง ชยัน สุภาพ และความรับผิดชอบ ให้แก่นักศึกษา ควรได้รับการเน้น เพราะผู้บังคับบัญชาในการทำงานของบัณฑิตทั้งรุ่นปีการศึกษา 2539 และ 2540 แสดงความพอใจพฤติกรรมที่สะท้อนค่านิยมดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์มาก

Abstract

The Follow-up Study of the Graduates of Suranaree University of Technology 1997

The main aims of this institutional research were as follows:

- to study employment situations of the 1997 SUT graduates.
- to study their opinions concerning curriculum and instruction and such main services of the university as the registrar's office, dormitory, and student activities.
- to study the job supervisors' opinions regarding SUT graduates' characteristics and their working capabilities.
- to study the academic advisors' opinions regarding the graduates' characteristics and academic capability for graduate study.
- to study working promotion of SUT 1996 graduates.
- to study the job supervisors' opinions regarding SUT 1996 graduates' characteristics and their working capabilities in the second year of their working.
- to study the academics advisors' opinions regarding SUT 1996 graduates' characteristics and academic capability for graduate study perceived during the second year of study.
- to study the SUT 1996 graduates' opinions regarding their quality of life.
- to study the progress in graduate study of SUT 1996 graduates.

The samples were 53 SUT 1996 graduates, 532 SUT 1997 graduates, 53 job supervisors of SUT 1996 graduates, 87 job supervisors of SUT 1997 graduates, 19 academic supervisors of SUT 1996 graduates, and 31 academic supervisors of SUT 1997 graduates.

Two types of research instruments were employed, the checklist for collecting facts, and the Likert rating-scale questionnaire for collecting all opinions studied. The 1997 graduates provided data when they registered for the graduation ceremony. While the data from the 1996 graduates, the supervisor, and the academic advisors were collected mainly by mail. The data were analyzed using percentage and arithmetic means. The opinion data were compared based on the standard scale of John Best.

The research findings were as follows:

1. The 1997 graduates were employed 203 out of 532 or 38.16%
2. 79 of 532 graduates or 14.85% continued their study.
3. 250 of 532 graduates or 46.99% were still unemployed.
4. 61.76% of the 1996 graduates were employed while only 38.16% of the 1997 graduates could find the jobs.
5. Both 1996 and 1997 graduates mainly were employed by the private sectors, very few of them found the jobs in the government service system.
6. Greater percentage of SUT 1997 graduates in engineering were employed than those graduates from Kasetsart and Chulalongkorn University. But less percentage of SUT 1997 graduates were employed than those graduates from King Mongkut Institute of Technology Northern Bangkok, King Mongkut University of Technology Dhonburi, Khon Khean University, and Prince of Songkla University. Meanwhile the graduates in agricultural technology of SUT were less employed in percentage compared to those graduates in the same field of study from Kasetsart University, Khon Khean University, and Prince of Songkla University.
7. The 1997 graduates rated the overall University curriculum as good, except the general education as moderate. As for the lecturer's instructional performances, they were rated as good in almost every aspect.
8. As for some University services: the student activities was rated as good, while the registrar's office, the dormitory, and the supportive services in the lecture building were rated as moderate.
9. The graduates' job supervisors rated the graduates overall characteristics and working capability as good. Only the communicative skills in English were rated as moderate.
10. The 1997 graduates' academic advisors rated the graduates from the Institute of Agriculture and the Institute of Engineering as good. While the 1996 graduates from the Institute of Agriculture were rated as moderate.

11. The job supervisors of the 1996 graduates rated the characteristics and working capability in the second year of work as high which the arithmetic means higher than the one rated in the first year of work.
12. The 1996 graduates viewed that they have good quality of life.
13. The 1996 graduates academic advisors rate the characteristics and academic capability for graduate study of the graduates in the second year of their study as high.
14. As for the working promotion, the 1996 graduates received 1,335.15 bath higher average salary than the first year salary, 27.66% of them were awarded study trips abroad, and 25.53% of them went for their further education.
15. As for the progress in graduate study, 10.71 % of them had finished their master degrees, while 35.72 % of them dropped out before completing the degrees.

From this research, the following recommendation can be further applied:

1. The services in student dormitory should be studied because it was rated moderate two years consecutively.
2. The policy of SUT concerning student values development in four aspects: honesty, hard working, politeness, and responsibility should be enhanced since they were found significantly in 1996 and 1997 graduates.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	๓
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	5
การติดตามผลการศึกษา	6
บัณฑิตกับการมีงานทำ	8
คุณภาพของบัณฑิตกับการมีงานทำ	10
คุณภาพชีวิตของบัณฑิต	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	22
บทที่ 4 ผลการวิจัย	29
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	110
บรรณานุกรม	122
ภาคผนวก	126

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนและร้อยละของบัณฑิตทั้งหมด ปีการศึกษา 2540 จำแนกตามเพศ	30
ตารางที่ 2	จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและบัณฑิตที่กรอกแบบสำรวจ จำแนกตามสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540	31
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละของบัณฑิต จำแนกตามเพศและสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา 2540	32
ตารางที่ 4	จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว ผู้ที่ไม่ได้งานทำ และผู้ที่ศึกษาต่อ ประจำปีการศึกษา 2540	33
ตารางที่ 5	เปรียบเทียบภาวะการหางานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 กับรุ่นปีการศึกษา 2540	35
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของผู้ที่ไม่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชา และสาเหตุการไม่ได้งานทำ ประจำปีการศึกษา 2540	37
ตารางที่ 7	จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ไม่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชา เพศ และสาเหตุที่ยังไม่ได้งานทำ ประจำปีการศึกษา 2540	39
ตารางที่ 8	จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชา และประเภทหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2540	41
ตารางที่ 9	จำนวนของบัณฑิตที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชา และประเภทหน่วยงาน ระหว่างปีการศึกษา 2539 กับปีการศึกษา 2540	43
ตารางที่ 10	จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและภูมิภาคที่ตั้งของหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2540	45
ตารางที่ 11	จำนวนของบัณฑิตที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและภูมิภาคที่ตั้งของหน่วยงาน ระหว่างปีการศึกษา 2539 กับปีการศึกษา 2540	47
ตารางที่ 12	แสดงจำนวน และร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ จำแนกตามที่ตั้งของหน่วยงาน และปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา	49
ตารางที่ 13	แสดงเงินเดือนแรกบรรจุเข้าทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 14	52
เปรียบเทียบเงินเดือนแรกบรรจุที่บัณฑิตได้รับระหว่างบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 กับรุ่นปีการศึกษา 2540	
ตารางที่ 15	54
จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่กรอกแบบรายงาน จำแนกตามสาขาวิชา และปัญหาในการหางานทำ ประจำปีการศึกษา 2540	
ตารางที่ 16	56
จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้ทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา และความพอใจในงานประจำปีการศึกษา 2540	
ตารางที่ 17	57
จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชา และสาเหตุของความไม่พอใจในงานที่ทำ ประจำปีการศึกษา 2540	
ตารางที่ 18	59
จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชา และการประยุกต์ใช้ความรู้กับหน้าที่การงานประจำปีการศึกษา 2540	
ตารางที่ 19	61
จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามสาขาวิชาและปีที่สำเร็จการศึกษา	
ตารางที่ 20	63
จำนวนและร้อยละของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ศึกษาต่อ จำแนกตามสถานประกอบการศึกษาที่รับเข้า	
ตารางที่ 21	64
แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต	
ตารางที่ 22	66
แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม	
ตารางที่ 23	67
แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในการสื่อความหมาย	
ตารางที่ 24	68
แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในทางวิชาชีพ	
ตารางที่ 25	69
แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในการจัดการ	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 26 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน	70
ตารางที่ 27 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน	72
ตารางที่ 28 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในการสื่อความหมาย รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน	73
ตารางที่ 29 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในทางวิชาชีพ รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน	74
ตารางที่ 30 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในการจัดการ รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน	75
ตารางที่ 31 แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต ปีการศึกษา 2540 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา	76
ตารางที่ 32 แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรกและปีที่สอง จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา	78
ตารางที่ 33 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540	80
ตารางที่ 34 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 35 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540	83
ตารางที่ 36 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการบริการหอพัก จำแนกตามกลุ่ม สาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540	85
ตารางที่ 37 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามกลุ่ม สาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540	87
ตารางที่ 38 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จำแนกตามกลุ่ม สาขาวิชาและปีที่สำเร็จการศึกษา	89
ตารางที่ 39 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา	91
ตารางที่ 40 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา	92
ตารางที่ 41 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษา จำแนกตามกลุ่ม สาขาวิชาและปีที่สำเร็จการศึกษา	94
ตารางที่ 42 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามกลุ่ม สาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา	96
ตารางที่ 43 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตทางด้านคุณภาพชีวิตของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2539	98
ตารางที่ 44 แสดงจำนวนและร้อยละของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ รุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ได้งานทำ หางานทำไม่ได้ และศึกษาต่อ จำแนกตามกลุ่ม ประเภทมหาวิทยาลัยของรัฐ และสถาบันการศึกษา	100
ตารางที่ 45 แสดงจำนวนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์รุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ได้งานทำ จำแนกตามเงินเดือนที่ได้รับและสถาบันการศึกษา	101
ตารางที่ 46 แสดงจำนวนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร รุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ได้งานทำ หางานทำไม่ได้ และศึกษาต่อ จำแนกตามสถาบันการศึกษา และประเภทของมหาวิทยาลัย	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 47 แสดงจำนวนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ได้งานทำ จำแนกตามเงินเดือนที่ได้รับและสถาบันการศึกษา	103
ตารางที่ 48 แสดงจำนวนบัณฑิตที่ได้งานทำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการในการทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา	104
ตารางที่ 49 แสดงตำแหน่งงานปัจจุบันของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จำแนกตามกลุ่ม สาขาวิชา	105
ตารางที่ 50 แสดงเงินเดือนเริ่มบรรจุและเงินเดือนปัจจุบันของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539	106
ตารางที่ 51 แสดงเงินเดือนที่เพิ่มขึ้นจากปีแรกไปสู่ปีที่สองของการทำงานของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2539 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา	107
ตารางที่ 52 แสดงกิจกรรมที่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ได้รับการพัฒนาในการทำงาน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา	108
ตารางที่ 53 แสดงความก้าวหน้าในการศึกษาต่อของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จำแนกตาม สถาบันที่ทำการศึกษา	109

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 1	เปรียบเทียบภาวะการมีงานทำของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ รุ่นปีการศึกษา 2539 กับ 2540	36
ภาพที่ 2	จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชา และประเภท หน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2540	42
ภาพที่ 3	จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและภูมิภาค ที่ตั้งของหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2540	46
ภาพที่ 4	จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและเงินเดือนขั้นแรก ประจำปีการศึกษา 2540	51

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

หลังจากที่นักศึกษาซึ่งเข้ามาทำการศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นรุ่นแรกในปีการศึกษา 2536 ได้สำเร็จการศึกษาออกไปในปีการศึกษา 2539 และเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรในปี พ.ศ. 2540 จำนวนทั้งสิ้น 244 คน แยกเป็นบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร 56 คน และกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์จำนวน 188 คน มหาวิทยาลัยได้มีการติดตามผลบัณฑิตรุ่นนี้พบว่า ประสบความสำเร็จในการหางานทำและศึกษาต่อค่อนข้างสูง กล่าวคือ ได้งานทำ จำนวน 147 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.76 และทำการศึกษาต่อจำนวน 30 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.61 สำหรับบัณฑิตที่ยังไม่ได้งานทำมีเพียง 61 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.63

ในการติดตามผลบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 นั้น นอกจากจะติดตามภาวะการมีงานทำแล้ว มหาวิทยาลัยยังได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยหลายด้าน เช่น หลักสูตร การสอนของอาจารย์ บริการด้านการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ หอพักนักศึกษา และกิจกรรมนักศึกษา เป็นต้น นอกจากนั้นยังได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตในการทำงานและการศึกษาต่อ นั่นคือความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต และความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตอีกด้วย

สำหรับในปีการศึกษา 2540 ปรากฏว่ามีนักศึกษาสำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 532 คน แยกเป็นกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร 112 คน และกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 420 คน มหาวิทยาลัยยังคงตระหนักในความสำคัญของการติดตามผลบัณฑิตในรุ่นนี้โดยจะดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับการติดตามผลบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 นอกจากนั้นยังได้ดำเนินการติดตามผลบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ในบางประเด็น เช่น ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา และความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อจะได้เปรียบเทียบกับผลการศึกษาในปีแรก นอกจากนั้นยังได้ติดตามว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ที่ได้ประกอบอาชีพมาเป็นเวลา 1 ปีเศษนั้นมีการพัฒนาในหน้าที่การงานและการศึกษาต่อตลอดจนมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับใดอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานทำของบัณฑิตรุ่น 2540
2. เพื่อสำรวจข้อมูลการศึกษาต่อของบัณฑิตรุ่น 2540
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะการปฏิบัติงานทำของบัณฑิตรุ่น 2539 และรุ่น 2540
4. เพื่อเปรียบเทียบภาวะการศึกษาต่อของบัณฑิตรุ่น 2539 และรุ่น 2540
5. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตรุ่น 2540
6. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาต่อของบัณฑิตรุ่น 2540
7. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตรุ่น 2540 เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ตลอดจนกิจกรรมอื่นที่เสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ การจัดหอพักนักศึกษา กิจกรรมนักศึกษา และการบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
8. เพื่อศึกษาพัฒนาการในการทำงานของบัณฑิตรุ่น 2539
9. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนงานของบัณฑิตรุ่น 2539
10. เพื่อศึกษาพัฒนาการในการศึกษาต่อของบัณฑิตรุ่น 2539
11. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของบัณฑิตรุ่น 2539

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในงานวิจัยนี้ บัณฑิต หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ทั้งสองรุ่น คือรุ่นปีการศึกษา 2539 และรุ่นปีการศึกษา 2540
2. การศึกษาสภาวะการปฏิบัติงานและความคิดเห็นเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย จะครอบคลุมเฉพาะบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 โดยรวบรวมข้อมูลจนถึงเดือนพฤษภาคม 2542
3. การศึกษาพัฒนาการในการทำงาน การเปลี่ยนงาน พัฒนาการในการศึกษาต่อ และคุณภาพชีวิต จะครอบคลุมเฉพาะบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539
4. งานวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะบัณฑิตที่ทำงานและทำการศึกษาต่อเฉพาะในประเทศเท่านั้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. บัณฑิต หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในปีการศึกษา 2539 และรุ่นปีการศึกษา 2540

2. ผู้บังคับบัญชา หมายถึง บุคลากรประจำของสถานประกอบการซึ่งบัณฑิตได้ทำงาน โดยบุคลากรดังกล่าวนั้นมีหน้าที่ดูแล นิเทศ และกำกับการทำงานของบัณฑิตโดยตรง

3. อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง บุคลากรสายวิชาการของสถาบันการศึกษาที่บัณฑิตทำการศึกษาต่อ ซึ่งมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการศึกษาของบัณฑิตโดยตรง

4. การได้งานทำ หมายถึง สถานะการได้รับการจ้างจากสถานประกอบการเอกชน หน่วยงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ โดยมีเงินเดือนประจำอย่างน้อย 12 เดือน ในช่วงหลังจากที่สำเร็จการศึกษาจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2541

5. การไม่ได้งานทำ หมายถึง สถานะการไม่ได้รับการจ้างจากหน่วยงานใดๆ โดยไม่มีเงินเดือนประจำ และไม่ได้ทำการศึกษาต่อของบัณฑิตในช่วงเวลาหลังจากสำเร็จการศึกษาจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2542

6. การศึกษาต่อ หมายถึง การเข้าทำการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในภาคปกติหรือภาคพิเศษ ในสถาบันการศึกษของรัฐบาลหรือเอกชนภายในประเทศ หลังจากสำเร็จการศึกษาจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2542

7. หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาสาระทางวิชาการในทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ได้ใช้เป็นกรอบในการสอนระหว่างปีพุทธศักราช 2536-2540

8. อาจารย์ หมายถึง บุคลากรสายวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และอาจารย์พิเศษซึ่งเป็นบุคคลภายนอก ที่ทำหน้าที่สอนระหว่างปีการศึกษา 2536-2540

9. หอพัก หมายถึง อาคารที่พักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

10. บริการเสริมการเรียนการสอน หมายถึง การอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เพื่อให้ นักศึกษาไม่เกิดความลำบากหรือขัดข้องในการศึกษา เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ หอสมุด สื่อสถานกีฬา และสถานพยาบาล เป็นต้น

11. คุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาต่อของบัณฑิต หมายถึง ระดับความรู้ทักษะทางวิชาการและทัศนคติต่อการศึกษา ตลอดจนค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่สัมฤทธิ์ของบัณฑิต เป็นต้น

12. คุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต หมายถึง ระดับความรู้และทักษะทางวิชาชีพและระดับความรู้และทักษะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานระดับวิชาชีพ ตลอดจนลักษณะทางจิตใจที่ดี เช่น มโนทัศน์ ทัศนคติ และค่านิยม ซึ่งคุณลักษณะและความสามารถนี้แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

1. ด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งหมายถึงความซื่อสัตย์ การมีมารยาท สัมมาคารวะ การมีมนุษยสัมพันธ์ ความเอื้อเฟื้อ การปรับตัว การรู้จักกาลเทศะ และการประมาณตน

2. ด้านทักษะในการสื่อความหมาย ซึ่งหมายถึงทักษะทางด้านภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทักษะการคิด การนำเสนอความคิด และการใช้คอมพิวเตอร์

3. ด้านทักษะในทางวิชาชีพ ซึ่งหมายถึงมโนทัศน์เกี่ยวกับงาน ความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ และการแก้ปัญหาทางวิชาการ

4. ด้านทักษะในการจัดการ ซึ่งหมายถึงความรับผิดชอบ ความเพียร การรักษาระเบียบ การตรงต่อเวลา การตัดสินใจ การจูงใจผู้อื่น ความสามารถในการประนีประนอม ไหวพริบปฏิภาณ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

13. คุณภาพชีวิต หมายถึง ความคิดเห็นของบัณฑิตที่แสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจ ความสำเร็จ หรือความสุขในการดำรงชีวิตของตนเองในด้านสุขภาพ ครอบครัว การทำงาน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งวัดโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

14. พัฒนาการในการทำงาน หมายถึง การได้รับเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ให้สูงขึ้นกว่าเดิม การได้รับเงินเดือนมากขึ้นกว่าเดิม และการได้รับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำงาน ด้วยวิธีการต่าง ๆ

อักษรย่อที่ใช้

ทก	หมายถึง	กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร
วศ	หมายถึง	กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีตั้งอยู่ที่ เลขที่ 111 ถนนมหาวิทยาลัย ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา หากกล่าวในเชิงบริหารถือว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือที่เรียกกันว่า มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล แต่ก็ไม่ถือว่าเป็นรัฐวิสาหกิจ สำหรับในเชิงวิชาการเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทางที่เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสมบูรณ์แบบ

มหาวิทยาลัยแห่งนี้ได้รับการสถาปนาขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2533 โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2533 แต่การดำเนินการในระยะแรกเป็นการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ และสามารถรับนักศึกษาเข้าทำการศึกษาได้เป็นรุ่นแรกในปี พ.ศ. 2536 จำนวน 731 คน เป็นนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร 148 คน และกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ 583 คน ซึ่งนักศึกษารุ่นนี้ได้สำเร็จการในปีการศึกษา 2539 จำนวนทั้งสิ้น 244 คน ส่วนที่เหลือนั้น ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในปีต่อ ๆ มา และบางส่วนไม่สำเร็จการศึกษาด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน

นักศึกษารุ่นที่สองของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เริ่มเข้าทำการศึกษาในปี พ.ศ. 2537 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 996 คน ซึ่งจำแนกออกเป็นกลุ่มย่อยตามประเภทของการเข้าทำการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชาดังนี้

นักศึกษารุ่นที่เริ่มเข้ามาทำการศึกษาในปีการศึกษา 2537 มีลักษณะการกระจายดังนี้

	ชาย	หญิง	รวม
ระบบโควตา	145	141	286
ระบบสอบคัดเลือก	532	178	710
รวม	677	319	996

นักศึกษารุ่นที่เริ่มทำการศึกษาในปีการศึกษา 2537 จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษามีลักษณะดังนี้

	ชาย	หญิง	รวม
สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	75	122	197
สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	602	197	799
รวม	677	319	996

เมื่อได้ทำการศึกษาไปจนครบ 4 ปีตามหลักสูตร ในการสำรวจในภาคการศึกษาสุดท้ายของปีการศึกษา 2540 ปรากฏว่ามีนักศึกษารุ่นนี้ตามสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้ (ข้อมูลนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2537 งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ ส่วนแผนงาน)

1. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	จำนวน (คน)
1.1 สำนักวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	397
- วิศวกรรมเครื่องกล	57
- วิศวกรรมไฟฟ้า	68
- วิศวกรรมขนส่ง	67
- วิศวกรรมอุตสาหกรรม	63
- วิศวกรรมโทรคมนาคม	71
- วิศวกรรมโยธา	71
1.2 สำนักวิชาเทคโนโลยีทรัพยากร	228
- วิศวกรรมเคมี	42
- วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	55
- เทคโนโลยีธรณี	44
- วิศวกรรมเซรามิก	7
- วิศวกรรมโลหการ	76
- วิศวกรรมพอลิเมอร์	4
2. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	141
2.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	37
2.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	47
2.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	57
รวมทั้งสิ้น	766

การติดตามผลการศึกษา

การติดตามผลการศึกษา หมายถึง การติดตามศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาที่ศึกษาออกไป ประกอบอาชีพตามสาขาวิชาที่ได้ศึกษามา เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดบริการต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักศึกษาซึ่งจะเข้ามารับการศึกษารุ่นต่อๆ ไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายและสาระของการติดตามผลการศึกษาคัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้นำเสนอความคิดและข้อสรุปของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องดังนี้

ดาวนิง (Downing 1968: 209) อธิบายว่า การติดตามผลนักเรียนนักศึกษาเป็นกิจกรรมหลักที่จำเป็นไม่เฉพาะแต่ในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น แม้แต่ในระดับโรงเรียนก็มีความจำเป็น ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบผลของการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นๆ ว่าเป็นไปตามความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด

สตูปส์ และ วอห์ลทิสต์ (Stoops and Wahlquist 1947: 190) อธิบายว่า การติดตามผลการศึกษา หมายถึง การตรวจสอบโปรแกรมการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาภายหลังที่นักศึกษาได้สำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว การติดตามผลการศึกษานี้ถือได้ว่าเป็นเทคนิคสำหรับการประเมินความเหมาะสมและความพอใจเพียงของโปรแกรมการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษานั้นๆ ด้วย

คาลวิน (Calvin 1970: 17) เชื่อว่าการติดตามผลการศึกษาของผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้นจะเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการให้บริการแนะแนวและบริการด้านอื่นๆ แก่นักศึกษาในรุ่นต่อ ๆ ไป นอกจากนั้นการติดตามผลการศึกษายังให้ประโยชน์ในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานประกอบการกับสถาบันการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้การให้การศึกษ การฝึกงาน และการมีงานทำมีความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้นด้วย

ส่วนข้อประโยชน์ของการติดตามผลการศึกษานี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์ด้านการศึกษาการปรับตัวของผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วในด้านต่างๆ คือ ด้านอารมณ์ สังคม และร่างกาย ตลอดจนเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาอีกด้วย (บุญจิตต์ ณ ลำเลียง 2512: 10)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การติดตามผลการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา น่าจะสนองตอบจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา
2. เพื่อศึกษาการปรับตัวของผู้สำเร็จการศึกษาเข้ากับสังคมและสถานที่ทำงาน
3. เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษา
4. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะที่จะนำไปปรับปรุงหลักสูตรและการสอน

5. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะที่จะนำไปปรับปรุงบริการต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษา
6. เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการให้บริการแนะแนวในสถาบันการศึกษา
7. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันศึกษากับชุมชนและผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นนายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา

ในการเก็บข้อมูลเพื่อการติดตามผลนั้น อาจใช้การสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามก็ได้ ทั้งนี้เฟรอห์ลิช (Froeblich 1959: 309) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ดังนี้

1. แบบสอบถามจะต้องกะทัดรัด ไม่รบกวนเวลาของผู้ตอบมากเกินไป
2. เนื้อหาของแบบสอบถามจะต้องเกี่ยวข้องกับผลการดำเนินการของสถานศึกษาโดยตรง และข้อมูลที่ได้มา สถานศึกษานั้นๆ จะต้องวิเคราะห์ได้โดยไม่ลำบาก
3. ควรเน้นการปรับตัวของผู้สำเร็จการศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้วเพราะข้อมูลส่วนนี้จะหาได้ยากจากแหล่งอื่น

บัณฑิตกับการมีงานทำ

เนื่องจากการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ถือได้ว่าเป็นการศึกษาระดับสูงสุดในบรรดาการศึกษา 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา นอกจากนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษายังถือว่ามิใช่วัย วุฒิกวาระ และประสบการณ์ความรู้พร้อมที่จะประกอบอาชีพในระดับสูงได้แล้ว ดังนั้นเป้าหมายที่สำคัญของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยก็คือการมีงานทำ รองลงไปก็คือการศึกษาต่อนั่นเอง

การหางานทำในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาของบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเริ่มมีความลำบากมากขึ้น ด้วยเหตุ 2 ประการเป็นสำคัญคือ ตำแหน่งหน้าที่ในระบบราชการมีน้อยลง และภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวทำให้มีการจ้างงานในภาคเอกชนน้อยลง และจากการที่ตลาดรองรับแรงงานของบัณฑิตได้เปลี่ยนจากระบบราชการมาเป็นภาคเอกชนแล้ว เมื่อการจ้างงานในภาคเอกชนมีการชะลอตัวลงดังรายงานของทบวงมหาวิทยาลัย (สุเมธ เข้มมนต์: 2540) ปรากฏว่าในช่วงปี พ.ศ. 2537-2539 ภาวะการไม่มีการมีงานทำของบัณฑิตสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 34.17 ดังนั้น จึงอาจเป็นความจำเป็นที่เด่นชัดมากขึ้นว่าบัณฑิตมหาวิทยาลัยควรมีแนวโน้มที่จะต้องประกอบอาชีพอิสระมากขึ้น (วิจิตร ศรีสอ้าน: 2533)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2537: 28-31) ได้ทำการศึกษาภาวะการมีงานทำและคุณภาพในการทำงานของผู้จบอุดมศึกษาทั้งที่อยู่ในกำกับของทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการ ผลการศึกษาปรากฏว่าในส่วน of สถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในความดูแลของทบวง

มหาวิทยาลัยนั้น ผู้สำเร็จการศึกษา สาขานิติศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ไม่ได้งานทำอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์ และวิทยาศาสตร์ ได้งานทำอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่น่าสนใจคือสถาบันการศึกษาเอกชนนั้นผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิจิตรศิลป์ แพทย์และวิชาที่เกี่ยวข้อง และ วิศวกรรมศาสตร์ ได้งานทำร้อยละ 100 ผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำส่วนใหญ่จะได้ทำงานในบริษัท เอกชน ถัดลงไปคือการทำงานในส่วนราชการ และอันดับที่สามคือประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งแนวโน้ม ของการทำงานในบริษัทเอกชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่การได้งานทำในส่วนราชการ ลดลงเรื่อยๆ จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่สำคัญของการไม่ได้งานทำของบัณฑิตก็คือ การที่บัณฑิต ยังไม่ประสงค์จะทำงานและต้องการศึกษาต่อ และอีกส่วนหนึ่งก็คือในระหว่างที่บัณฑิตให้ข้อมูลนั้น เขายังอยู่ในระหว่างรอฟังคำตอบจากหน่วยงานอยู่

สุมาลี ปวีณบำเพ็ญ (Paveanbampen 1978, อ้างอิงจากคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2537: 30-31) ได้ศึกษาการได้งานทำและการว่างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตั้งแต่รุ่น 1-22 (พ.ศ. 2509-2530) ผลการวิจัยปรากฏว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในกลุ่มสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มี อัตราการว่างงานมากที่สุดถึงร้อยละ 33.67 ส่วนสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีอัตราการว่างงาน ร้อยละ 18.08 ในขณะที่บัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีการว่างงานน้อยที่สุดคือเพียง ร้อยละ 1.93 และเมื่อพิจารณาในแง่ของการได้งานทำผลปรากฏว่า บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สุขภาพได้งานทำมากที่สุดคือร้อยละ 94.53 กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้งานทำอยู่ในอันดับ รองลงไปคือร้อยละ 75.53 ส่วนสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้งานทำร้อยละ 63.03

มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2541) รายงานว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 เฉพาะในกลุ่มสาขาวิชา วิศวกรรมศาสตร์และเกษตรศาสตร์ สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น 755 คน เป็นบัณฑิตจากคณะวิศวกรรม ศาสตร์ 465 คน คิดเป็นร้อยละ 19.84 มากที่สุดของบัณฑิตในรุ่นนี้ คณะเกษตรศาสตร์มีบัณฑิตมาก เป็นอันดับสอง 290 คน คิดเป็นร้อยละ 12.37 คน ในการสำรวจข้อมูลภาวะการหางานทำนั้นบัณฑิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ให้ข้อมูล 337 คน เป็นบัณฑิตที่มีงานทำ 195 คน คิดเป็นร้อยละ 57.86 ส่วน บัณฑิตคณะเกษตรศาสตร์ให้ข้อมูล 237 คน เป็นผู้มีงานทำ 150 คน คิดเป็นร้อยละ 63.29

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2542) รายงานว่า บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 จากคณะ เกษตรศาสตร์มีทั้งสิ้น 423 คน ให้ข้อมูลภาวะการหางานทำ 419 คน เป็นผู้มีงานทำ 166 คน คิดเป็น ร้อยละ 39.6 ส่วนบัณฑิตคณะวิศวกรรมศาสตร์มีทั้งสิ้น 918 คน ให้ข้อมูล 848 คน เป็นผู้มีงานทำ 256 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2542) ได้ศึกษาภาวะการหางานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 พบว่า บัณฑิตคณะวิศวกรรมศาสตร์มีจำนวน 189 คน ในจำนวนนี้ได้งานทำ 113 คน คิดเป็น

ร้อยละ 59.8 ส่วนบัณฑิตจากคณะทรัพยากรธรรมชาติที่ตอบแบบสำรวจมี 133 คน ได้งานทำ 70 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2541) รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ว่า คณะวิศวกรรมศาสตร์มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 502 คน จากบัณฑิตทั้งหมด 678 คน ในจำนวนนี้มีงานทำ 111 คน คิดเป็นร้อยละ 22.11 ยังไม่ได้งานทำ 148 คน หรือร้อยละ 29.48 และเป็นผู้ที่ทำการศึกษาค้อ 243 คน หรือร้อยละ 48.41

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2542) รายงานเกี่ยวกับภาวะการทำงานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ว่า บัณฑิตคณะวิศวกรรมศาสตร์จำนวน 801 คน ได้งานทำ 470 คน คิดเป็นร้อยละ 58.68

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (2542) รายงานว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 เป็นบัณฑิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 578 คน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะการทำงานทำ 558 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้มีงานทำ 324 คน ยังไม่ได้ทำงาน 121 คน และศึกษาค้อ 107 คน

คุณภาพของบัณฑิตกับการมีงานทำ

ตามแนวคิดทางการศึกษานั้นนิสิตนักศึกษาควรจะได้รับพัฒนาอย่างครบถ้วนทั้งสามด้านของการศึกษาคือ พุทธิพิสัย (Cognitive domain) ทักษะพิสัย (Psychomotor domain) และจิตพิสัยหรือด้านทัศนคติและค่านิยม (Affective domain) และสังคมปัจจุบันก็ต้องการบัณฑิตที่มีความสามารถทั้งทางด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ ทั้งเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม หรือจะเป็นแกนนำในสังคมและมุ่งทำประโยชน์ต่อส่วนรวม (เกษม สุวรรณกุล: 2534) แต่เป็นที่น่าเสียดายที่สถาบันอุดมศึกษาของไทยยังไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยและบุคลิกภาพของบัณฑิต (Affective domain) เท่าที่ควร (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2537 : 2) นอกจากนั้นการให้การศึกษายังไม่ได้ชี้แนะให้บุคคลรู้จักการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ถูกต้อง และสามารถฝึกฝนพัฒนาตนเองจนถึงความสมบูรณ์ของความเป็นมนุษย์ ทั้งๆ ที่มันควรจะเป็นแก่นสารของหน้าที่ของการศึกษาเสียด้วยซ้ำไป (พระเทพเวที ประยุทธ์ ปยุตโต: 2534)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2537) ทำการศึกษาและพบว่าการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสมโดยการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในขณะที่ทำการศึกษาในระดับปริญญาตรี เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมบันเทิง กิจกรรมเสริมวิชาการ กิจกรรมบริการชุมชน กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม จะช่วยให้นิสิตนักศึกษามีโลกทัศน์กว้าง รู้จักแก้ปัญหา มีระบบในการคิด มีเหตุผลในการกระทำการต่างๆ รู้รับผิดชอบ รู้จักต่อผู้ช่วยตัวเอง รู้จักละเว้นในสิ่งไม่ดี และสามารถใช้ชีวิต และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รวมทั้งเป็นที่ยอมรับ

ในสังคมอีกด้วย แต่ยังมีนักศึกษาส่วนหนึ่งมีความเชื่อว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจะทำให้ผลการเรียนตกต่ำ ทั้งๆ ที่ความจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น หากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นกระทำด้วยความพอดี หรือรู้จักแบ่งเวลาให้ถูกต้อง และจากการติดตามผลการทำงานของบัณฑิตยังพบว่า การเคยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมบันเทิง ในขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความก้าวหน้าในการทำงานที่ระดับนัยความสำคัญ 0.05 และยังพบว่าบัณฑิตที่ได้งานทำในช่วง 6 เดือนแรกหลังจากจบการศึกษามีการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามากกว่ากลุ่มบัณฑิตที่ไม่ได้งานทำ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2531) ได้ทำการศึกษาคุณภาพบัณฑิตและปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการสอบถามผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้บัณฑิต ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่า บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีคุณภาพในด้านต่างๆ ต่อไปนี้อยู่ในระดับสูงคือ ความรู้ความสามารถในงาน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบในงาน ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีลักษณะใฝ่รู้งาน ส่วนผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตต่างๆ นั้นปรากฏว่า ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมและพฤติกรรมการเรียนส่งผลต่อความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพศ พฤติกรรมการเรียนและการใช้เวลาขณะเป็นนิสิต ส่งผลต่อความสามารถในการดำรงตำแหน่งหัวหน้า คุณภาพของอาจารย์และอาจารย์ที่ปรึกษาส่งผลต่อคุณภาพด้านการมีคุณธรรมและคุณภาพของอาจารย์กับการเป็นผู้นำนิสิตระดับคณะส่งผลต่อความพึงพอใจในงาน

ทบวงมหาวิทยาลัย (2530) ได้ทำการศึกษาลักษณะของบัณฑิตโดยศึกษาจากความต้องการของนายจ้าง ผลการศึกษาปรากฏว่านายจ้างในภาครัฐบาลต้องการให้บัณฑิตมีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่นายจ้างในภาคเอกชนต้องการให้บัณฑิตมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์เป็นอันดับหนึ่ง ส่วนความต้องการในด้านบุคลิกภาพของบัณฑิตนั้นนายจ้างทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชนมีความต้องการเหมือนกันคือความต้องการบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบ ขยัน อดทน มนุษยสัมพันธ์ ความเป็นผู้นำ และร่างกายแข็งแรง แคล่วคล่องว่องไว และจากการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่ได้ทำงานแล้ว ปรากฏว่าบัณฑิตสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้ดี มีความรับผิดชอบสูงและมีความซื่อสัตย์

สมเกียรติ ขอบผล (2535) ทำการศึกษาการเข้าสู่กำลังแรงงานของบัณฑิตสาขานิติศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2525 จากมหาวิทยาลัยปิดในกรุงเทพมหานครพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าสู่กำลังแรงงานของบัณฑิตด้านคุณลักษณะส่วนตัวของบัณฑิตคือการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในขณะที่ทำการศึกษาระดับปริญญาตรี

ประกอบ คูปรัตน์ (2529) ได้อธิบายถึงลักษณะของบัณฑิตที่ดีว่ามีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ควรประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญ 4 ประการต่อไปนี้

1. Right	รู้จักสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น
2. Reason	รู้จักเหตุรู้จักผล
3. Responsibility	รับผิดชอบต่อบทบาทของตนเองทั้งต่อครอบครัว
ต่อการทำงาน และต่อสังคม
4. Relation	รู้จักความสัมพันธ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์กับ
มนุษย์ รู้จักให้รู้จักรับ เข้าใจความนึกคิดของผู้อื่น
และสามารถทำงานร่วมกันได้

ไพฑูรย์ อิงศสุวรรณและคณะ (2535) ได้ทำการประเมินภาพรวมของคุณภาพการทำงานของบัณฑิต โดยผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของบัณฑิต ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. สิ่งที่นายจ้างมีความพึงพอใจบัณฑิตในระดับมากคือ ความรู้ความสามารถในวิชาที่จบ ความกระตือรือร้นและความพร้อมที่จะรับงาน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์ และความมีวินัย

2. สิ่งที่นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาปรารถนาในคุณลักษณะของบัณฑิตเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้คือ การมีความรู้ดี รู้รอบและรู้จริง การมีความรับผิดชอบ การมีความขยันและอดทน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การมีความซื่อสัตย์ และการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ (2532) ได้ทำการศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตที่นายจ้างต้องการ โดยจำแนกนายจ้างออกเป็นภาครัฐบาลและภาคเอกชน ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

นายจ้างภาครัฐบาลต้องการคุณสมบัติของบัณฑิตดังนี้

1. ความรู้พิเศษ :	คอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ และการใช้เครื่องมือ
เครื่องใช้สำนักงาน
2. บุคลิกภาพ :	ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าแสดงออก ความเชื่อมั่น
ในตนเอง ความกระตือรือร้น ความพร้อมที่จะเรียนรู้
สิ่งใหม่ๆ มนุษยสัมพันธ์ ความสุภาพเรียบร้อย
3. คุณลักษณะพิเศษ:	ความรับผิดชอบสูง ความอดทน รักความก้าวหน้า
ไหวพริบ ความคิดริเริ่ม ความรู้รอบตัว โลกทัศน์กว้าง
4. คุณสมบัติอื่นๆ :	สุขภาพดี แข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว

ส่วนนายจ้างในภาคเอกชนต้องการบัณฑิตที่มีคุณสมบัติดังนี้

1. Helicopter Quality มองภาพรวมของเหตุการณ์หรือปัญหาได้ มองกว้าง มองไกล
2. Power of Analysis มีความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะเหตุการณ์หรือปัญหาได้ คาดคะเนผลกระทบต่อเนื้อที่ที่จะเกิดปัญหาต่างๆ ได้
3. Imagination มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างสิ่งใหม่ๆ ได้ พยายามผลักดันตนเองให้เกิดความก้าวหน้าอยู่เสมอ
4. Sense of Reality อยู่บนโลกแห่งความเป็นจริง ไม่เพ้อเจ้อ คิดและทำในสิ่งที่เป็นไปได้
5. Human Relationship มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ นอกจากนี้ ยังคาดหวังว่าบัณฑิตต้องมีความซื่อสัตย์ อดทน และขยันอีกด้วย

ฉลุย ชิวกิดาการ และคณะ (2540) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยศึกษาจากทัศนคติของผู้จ้างงานหรือผู้บังคับบัญชาทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน จำนวน 477 หน่วยงาน ผลการวิจัยปรากฏว่านายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาประเมินว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีคุณภาพดีในอันดับ 7 อันดับแรกดังนี้คือ ความประพฤติซึ่งหมายความรวมถึงบุคลิกลักษณะ ท่วงทีวาจา การแต่งกายและการวางตัว ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความกระตือรือร้นเพื่อพัฒนาตนเอง ความอดทน ความสามารถในการเรียนรู้ ความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ การตัดสินใจและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ส่วนคุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของผู้บัญชาหรือนายจ้างเรียงตามลำดับมากไปหาน้อยมีดังนี้ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ความขยันอดทนในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา ความมีมนุษยสัมพันธ์ และความรู้ความสามารถเฉพาะสาขาวิชาของตนเอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของบัณฑิตกับการทำงานพบว่า นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชา มีความคาดหวังว่าบัณฑิตจะมีคุณภาพสมบูรณ์ทั้งทางด้านความรู้ในสาขาวิชาของตนเองอย่างแท้จริง มีทักษะต่างๆ ในการปฏิบัติงานทั้งทักษะทางกายและทักษะในการคิด ตลอดจนมีทัศนคติและค่านิยมที่เหมาะสม กล่าวคือมีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ ใฝ่เรียนรู้ และสามารถ

ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี โดยอาจสรุปความสามารถของบัณฑิตที่นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชามีความต้องการมากได้ดังนี้

1. ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา
2. ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้
3. ความรอบรู้ในสาขาวิชาของตนเอง
4. ความรับผิดชอบต่อบทบาทต่างๆ ของตนเอง
5. ความขยัน อดทน
6. ความกระตือรือร้น
7. ความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่
8. ความมีมนุษยสัมพันธ์
9. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
10. สุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง

คุณภาพชีวิตของบัณฑิต

คำว่าคุณภาพชีวิต (Quality of life) ฟังดูค่อนข้างจะไม่ค่อยคุ้นหูประชาชนทั่วไปมากนัก แต่เป็นคำที่นักพัฒนาและนักวิชาการในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และดูเหมือนว่าจะ เป็นคำสำคัญหรือคำหลัก (Key word) ของการพัฒนาเสียด้วยซ้ำ นั่นคือแนวคิดในการพัฒนาใด ๆ ใน ปัจจุบันจะต้องเป็นไปเพื่อก่อให้เกิดคุณภาพชีวิต ส่วนการพัฒนาที่ทำให้เกิดความทันสมัยด้าน เทคโนโลยี และเกิดความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ แต่ทำให้คุณภาพชีวิตเลวลงหรือเสื่อมลง นักพัฒนาจะ ไม่ถือว่าการพัฒนาเช่นนี้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable)

ชีวิตที่มีคุณภาพแม้จะมีความคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกับชีวิตที่มีความสุขแต่ก็ไม่ได้ถือว่าเป็น สิ่งเดียวกัน ทั้งนี้เพราะว่าการมีความสุขหรือความพึงพอใจของบุคคลนั้นบางครั้งอาจจะไม่ใช่ความพึงพอใจ ในสิ่งที่ถูกต้อง มีคุณภาพหรือได้มาตรฐาน ความสุขในลักษณะนั้นถือเป็นความสุขที่ไม่เหมาะสม หรือเป็นความสุขที่ไม่ยั่งยืนก็ได้ เช่น บุคคลบางคนอาจจะมีความสุขหรือพึงพอใจที่ได้ดื่มสุราทิ้ง ๆ ที่ การดื่มสุราก็ไม่ใช่เป็นเครื่องแสดงควมมีคุณภาพชีวิต แต่ก็มีความสุขหลายประการที่เป็นเครื่องบ่งชี้ คุณภาพชีวิตอยู่ด้วย เช่น การมีความสุขที่มีสุขภาพดี การมีความสุขที่เกิดจากการมีงานทำ การมีความสุข จากการทำได้อยู่ในธรรมชาติแวดล้อมที่ดี ฯลฯ ความสุขเหล่านี้ถือว่าเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพชีวิต ของบุคคล ดังนั้นจึงดูเหมือนว่าเราคงจะไม่สามารถกล่าวได้ว่าชีวิตที่มีความสุขเป็นชีวิตที่มีคุณภาพ แต่ถ้ามองว่า ชีวิตที่มีคุณภาพเป็นชีวิตที่มีความสุข น่าจะเป็นคำกล่าวที่ได้แง่ ได้ลำบากมาก

มีศัพท์ทางวิชาการอีกคำหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของคุณภาพชีวิตอยู่มากคือ คำว่า มาตรฐานในการดำรงชีวิต (Standard of living) ซึ่งโดยปกติแล้วคำนี้จะถูกใช้อธิบายลักษณะของสังคมมากกว่าที่จะใช้อธิบายลักษณะชีวิตของบุคคล กล่าวคือ สังคมที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่ดี หมายถึง สังคมที่มีเรื่องอำนวยความสะดวก และบริการสวัสดิการต่างๆ อยู่ในระดับดี เช่น มีน้ำประปา ไฟฟ้า โรงเรียน โรงพยาบาล ถนน โทรศัพท์ เหล่านี้เป็นต้น หรืออาจกล่าวในอีกลักษณะหนึ่งได้ว่า สังคมที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่สูงย่อมทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในสังคมนั้นมีโอกาสที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ แต่ก็ไม่ได้เป็นเครื่องรับประกันว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในสังคมที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตสูงจะต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีเสมอไป หรือในทางกลับกันว่าประชาชนที่อยู่ในสังคมที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตไม่สูงจะต้องเป็นคนที่ไม่มีความสุขเสมอไป ทั้งนี้เพราะว่า ขอบข่ายความหมายของคำว่าคุณภาพชีวิตกว้างและลึกซึ้งกว่าขอบข่ายและความหมายของคำว่า มาตรฐานในการดำรงชีวิตนั่นเอง

บุคคลที่มีชีวิตที่มีคุณภาพควรจะเป็นบุคคลที่มีชีวิตเป็นปกติทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม หรือกล่าวกันโดยทั่วไปว่าเป็นบุคคลที่มีความสุข เนื่องจากมีความพึงพอใจที่ได้รับการสนองตอบความต้องการด้านต่างๆ ของตนเองอย่างเหมาะสม เริ่มตั้งแต่ความต้องการทางด้านกายภาพ เช่น ความต้องการอาหาร ความต้องการความอบอุ่นจากเสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย ความต้องการพักผ่อนนอนหลับ และความต้องการทางเพศ เป็นต้น นอกจากความต้องการทางกายภาพแล้ว มนุษย์ยังมีความต้องการด้านจิตใจ และความต้องการทางสังคมอีก เช่น ความต้องการความปลอดภัย และความมั่นคงในสถานภาพของตนเอง ความต้องการความรัก ความต้องการความยกย่องนับถือ และความต้องการที่จะได้แสดงความสามารถและความเป็นตัวของตัวเอง เป็นต้น เมื่อบุคคลใดได้รับการสนองตอบความต้องการเหล่านี้อย่างบริบูรณ์มากก็เรียกได้ว่าเขาเป็นผู้มีความสุขมากหรือคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้ใดที่ได้รับการสนองตอบค่อนข้างบกพร่องก็จะถือว่ามีความสุขไม่มากหรือมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี

เรื่องคุณภาพชีวิตของบุคคลเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจจากสังคมปัจจุบันมาก และได้มีนักวิชาการให้ความสนใจศึกษาไว้ซึ่งอาจนำมาพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

สุมน อมรวิวัฒน์ (2525:119) อธิบายว่า "คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่ดี ชีวิตที่มีคุณภาพ เป็นชีวิตที่อยู่รอด อยู่ดี อยู่อย่างมีหลักการ และบุคคลนั้นสามารถปรับตัวและแก้ไขปัญหาได้ เพื่อดำเนินชีวิตไปอย่างสงบตามอัธยาศัย"

นิมมวล ทวีสมบูรณ์ (2526:48) อธิบายว่า บุคคลที่มีคุณภาพชีวิตจะต้องเป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ดำเนินชีวิตในทางชอบธรรม มีความพอใจในความเป็นอยู่ของตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิพนธ์ คันทเสรี (2526:85) อธิบายว่า "คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ของบุคคล ในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิดและจิตใจ ดังนั้นคุณภาพชีวิต ก็คือชีวิตที่ดี มีความสุขทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ ตามควรแต่อัตภาพและสภาวะ"

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2534:48) อธิบายความหมายของคุณภาพชีวิตว่า "หมายถึงการมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา การอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี การมีครอบครัวที่ดี มีความสามารถในการพัฒนาและควบคุมตนเอง ตลอดจนการมีส่วนร่วมในภารกิจของสังคม"

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2533) ได้จำแนกคุณภาพชีวิตของบุคคลออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับพื้นฐาน หมายถึง คุณภาพชีวิตเบื้องต้นที่บุคคลทุกคนที่ความปรารถนาที่จะได้มาก่อนเรื่องอื่นๆ ซึ่งความปรารถนาเหล่านี้มีหลายประการ ได้แก่

- 1.1 การมีสุขภาพสมบูรณ์
- 1.2 การสามารถพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ
- 1.3 การมีอาหารรับประทานอย่างเหมาะสม
- 1.4 การมีที่อยู่อาศัยที่ดี
- 1.5 การมีที่ทำงานที่เหมาะสม
- 1.6 การมีครอบครัวที่อบอุ่นและเป็นสุข
- 1.7 สามารถอยู่ร่วมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
- 1.8 การมีเวลาว่างเป็นของตนเอง

2. ระดับพัฒนาการ หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตในระดับสูงขึ้นมาอีกหนึ่งระดับ ซึ่งจะเป็นเรื่องของจิตใจและสิ่งอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมมากขึ้น เช่น

- 2.1 การมีการศึกษา มีความรอบรู้ รู้เท่าทันผู้อื่น เข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ได้
- 2.2 มีวิจารณ์ญาณ รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา
- 2.3 มีจิตใจที่ดี มีจริยธรรมคุณธรรม
- 2.4 มีสุขภาพจิตดี

3. ระดับเอื้อ โอกาส หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตทางด้านสังคมที่ดี ได้แก่

- 3.1 มีความปลอดภัยทั้งทางกายและทางใจ
- 3.2 อยู่ในสังคมที่มีสวัสดิการและบริการที่ดี
- 3.3 มีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคระหว่างบุคคล
- 3.4 มีโอกาสที่จะได้ทำงานที่ตนเองถนัด
- 3.5 มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง

3.6 ได้รับความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ

สมเด็จพระญาณวัชร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (2543) ทรงอธิบายว่าชีวิตที่มีความสุขที่เป็นนิรันดร์ เป็นความสุขที่ไม่รู้จักสิ้นสุดลง แม้ว่าชีวิตของคนจะสิ้นสุดไปแล้วก็ตาม ความสุขดังกล่าวนี้คือการดำรงชีวิตอยู่โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของกิเลส คือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง และมีนกงอยู่ในความมีศีลธรรม

ชาร์มา (Sharma, 1975 อ้างอิงจาก วิทยาพร มาพบสุข น.ป.ป.:3) อธิบายว่าคุณภาพชีวิตเป็นเรื่องของความพึงพอใจที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการด้านจิตใจและสังคมทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค นอกจากนี้คุณภาพชีวิตของบุคคลจะเป็นไปในลักษณะใดยังขึ้นอยู่กับความสามารถของสังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ว่าสามารถสนองตอบความต้องการขั้นพื้นฐานของสมาชิกได้มากน้อยเพียงใดอีกด้วย และสิปปนนท์ เกตุทัต (อ้างอิงจาก วิทยาพร มาพบสุข, น.ป.ป.:4) ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า คุณภาพชีวิตเป็นเรื่องของการปรับตัวของบุคคลให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคม ผู้ที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและปรับสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตัวเองได้ดียิ่งจะเป็นผู้ที่มีความสุขหรือมีคุณภาพชีวิตที่ดี

สมพร เทพสิทธา (2542) อธิบายว่าในทางพระพุทธศาสนานั้นได้จำแนกความสุขของบุคคลออกเป็น 2 อย่าง คือ สามิสสุข ซึ่งเป็นความสุขที่เกิดจากวัตถุ เงินทอง กับความสุขอีกอย่างหนึ่งคือนิสามิสสุข ซึ่งเป็นความสุขที่เกิดจากการทำความดีไม่ต้องอาศัยทรัพย์สินเงินทอง ดังนั้นคนที่จะมีความสุขแบบนิสามิสสุข หรือความสุขแบบยั่งยืนได้ จึงต้องเป็นคนที่มีความรู้ดี สุขภาพอนามัยดี ความสามารถดี ความคิดดี การกระทำดี และมีจิตใจดีซึ่งคนมีความสุขในลักษณะนี้เองที่เราเรียกว่าเป็นคนที่มีคุณภาพชีวิตดี

นายแพทย์เอก ณะสิริ (2538) อธิบายความหมายของคุณภาพชีวิตด้วยคำหลักสองคำคือ "ความสมบูรณ์ของชีวิต" และ "ความสำเร็จในชีวิต" โดยสรุปความได้ว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตนั้นจะเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องจากสังคมว่าเป็นผู้ประสบความสำเร็จในหลาย ๆ เรื่อง เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ วงสังคม และครอบครัว เป็นต้น แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตจะเป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ในชีวิตเสมอไป เพราะผู้ที่มีความสมบูรณ์ในชีวิตหมายถึงผู้ที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพทั้งในด้านจิตใจ การทำงาน และทางด้านครอบครัว โดยไม่ต้องมีฐานะตำแหน่งทางสังคมที่สูงส่ง แม้แต่บุคคลธรรมดาทั่วไปที่มีความรู้จักรอบ ขยันขันแข็งในการทำงาน ไม่แสวงหาปัจจัยที่ทำให้ครอบครัวแตกแยก ก็จะเป็นผู้ที่มีความเป็นปกติทั้งสถานภาพทางกายและทางจิตใจ เกิดเป็นความสุขทั้งทางกายและทางใจ และผู้ที่มีความสมบูรณ์ในชีวิตนี้เองที่อาจเรียกว่าเป็นผู้ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ชัยวัฒน์ ปัญงพงษ์ และคณะ (2526:8) อธิบายความหมายของคำว่าคุณภาพชีวิตว่าหมายถึงชีวิตที่ไม่เป็นภาระและไม่ก่อปัญหาทางสังคม เป็นชีวิตที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความคิดและความสามารถที่จะดำรงสภาพทางเศรษฐกิจสังคม การเมืองได้ถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2538) มองคุณภาพชีวิตโดยยึดความต้องการตามความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์เป็นสำคัญโดยอธิบายว่า ชีวิตที่มีคุณภาพหมายถึงชีวิตที่สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติและมีความสุข โดยพิจารณาจากการบรรลุความต้องการตามเกณฑ์แห่งความจำเป็นพื้นฐานที่บุคคลหรือชุมชนพึงจะมี เช่น ความต้องการด้านอาหารที่อยู่อาศัย ความปลอดภัยในทรัพย์สิน การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน การมีบุตรได้ตามช่วงเวลาและจำนวนที่ต้องการ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม และการมีการพัฒนาจิตใจที่ดีขึ้น

คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท (พชช.) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2539) ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่าหมายถึงการดำรงชีวิตในระดับที่เหมาะสมตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานของสังคมนั้น ๆ อย่างครบถ้วน แต่ว่าเกณฑ์แห่งความจำเป็นพื้นฐานของสังคมนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

จากความหมายของคุณภาพชีวิตที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ อาจสรุปได้ว่าคุณภาพชีวิตของบุคคลหมายถึงความพึงพอใจของบุคคลในการดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมอย่างสร้างสรรค์ และได้รับการสนองตอบความต้องการของตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิต ความต้องการทางด้านสังคม และจิตใจ เป็นต้น หรืออาจนำเอาทฤษฎีแรงงูใจของ เอ.เอช. มาสโลว์ (อ้างอิงจาก ศรีเรือน แก้วกังวาล 2531:99-108) มาอธิบายได้ว่าหมายถึงการสนองตอบความต้องการในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านสรีรวิทยา (Physiological needs) ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร ยา รักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย เป็นต้น
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety needs) หมายถึงความมั่นคงปลอดภัยในร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน นั้นเอง
3. ความต้องการเป็นเจ้าของ ความต้องการที่จะรักและได้รับความรักจากผู้อื่น (Belongingness หรือ love needs) เช่น ความรู้สึกว่าตนเองมีชาติตระกูลที่ดี มีครอบครัว มีสถาบันทางสังคมรองรับ ความต้องการ ความหวังใจ เอื้ออาทร ผูกพันกับผู้อื่น เป็นต้น
4. ความต้องการเกียรติยศ ศักดิ์ศรี หรือการได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น และความภาคภูมิใจในตนเอง (Esteem needs from oneself and others). ศักดิ์ศรีที่มีความสำคัญต่อการมีคุณภาพ

ชีวิตของบุคคลมากก็คือความนับถือหรือความภาคภูมิใจในตนเอง ส่วนการได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่นนั้นจะต้องเป็นการยอมรับนับถืออย่างจริงใจ สมัครงใจไม่ใช่เสแสร้งหรือจอมปลอม

5. ความต้องการความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ (Self-actualized needs) หมายถึงความต้องการที่จะรู้ถึงความสามารถที่แท้จริงของตนเองและการได้แสดงออกหรือประพฤตินเต็มความสามารถของตนเอง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นและสังคม ความต้องการซึ่งจำแนกโดยมาสโลว์นี้แท้ที่จริงแล้วก็เป็นที่ไปตามแนวคิดของนักวิชาการและนักปราชญ์ทั้งหลายเช่นกัน กล่าวคือ เป็นความต้องการของบุคคลที่มีทั้งความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการทางด้านสังคม และความต้องการทางด้านอารมณ์หรือจิตใจ

จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าคุณภาพชีวิตของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับอย่างใกล้ชิดกับคำหลักสำคัญ ๆ อยู่ 5 คำคือ ปัจเจกบุคคล ความต้องการ ความสุข สังคมที่เขาอาศัยอยู่ และการปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตดีขึ้น จึงควรได้สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตตามคำหลัก (Key words) เหล่านี้อีกครั้งหนึ่งดังนี้

1. ปัจเจกบุคคล (Individual) บุคคลแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันเพราะบุคคลล้วนมีลักษณะเฉพาะตัวเป็นเอกลักษณ์ของตนที่ไม่เหมือนใคร ดังนั้น ความจำเป็นทางร่างกาย ความต้องการทางจิตใจ หรือความต้องการทางสังคมของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะอาศัยอยู่ในสังคมเดียวกันหรือแตกต่างกันก็ตาม

2. ความต้องการ (Needs) ในเรื่องของคุณภาพชีวิตนี้ความต้องการหมายถึงความปรารถนาที่สำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิตมากกว่าที่จะเป็นความอยาก หมายความว่าถ้าความปรารถนาเหล่านี้ไม่ได้รับการตอบสนองแล้วจะทำให้เกิดความขัดข้องและความลำบากในการดำรงชีวิตอยู่จนไม่สามารถจะมีชีวิตให้เป็นปกติสุขได้ ความต้องการดังกล่าวนี้มีทั้งความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการด้านสังคม และความต้องการด้านจิตใจ แต่ดังได้กล่าวแล้วว่าบุคคลมีลักษณะปัจเจกบุคคลที่เฉพาะตัว ดังนั้นความต้องการทั้งหลายของปัจเจกบุคคลย่อมแตกต่างกันด้วย

3. ความสุข (Happiness) โดยทั่วไปความสุขย่อมหมายถึงความพึงพอใจของบุคคลซึ่งเกิดขึ้นด้วยเหตุต่าง ๆ ส่วนใหญ่แล้วก็เป็นการได้รับการสนองตอบความต้องการของตนเองนั่นเอง เช่น เมื่อมีความต้องการอาหารหรือมีอาการหิวโหย แล้วได้รับการตอบสนองโดยได้รับประทานอาหารที่มีรสชาติถูกปากอย่างเพียงพอหรืออิม ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจหรือมีความสุข หรือหากบุคคลมีความปรารถนาที่จะได้รับความนิยมนกข่งจากผู้อื่น เมื่อได้ทราบว่ามีผู้อื่นให้ความนับถือตนมากเท่าไรก็จะยังมีความพึงพอใจหรือความสุขมากเท่านั้น ความสุขที่เกิดจากการได้รับการสนองตอบ ความต้องการทางกายเรียกว่าความสุขทางกาย ส่วนความสุขที่ได้รับการสนองตอบ ความต้องการทางด้านจิตใจก็เรียกว่าความสุขทางใจ ดังนั้นหากบุคคลใดเกิดความสุขจากการได้รับการสนองตอบ

ความต้องการที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้เป็นปกติทั้งด้านร่างกายและจิตใจอย่างครบถ้วน ก็อาจกล่าวได้ว่าบุคคลผู้นั้นเป็นผู้มีความสุข หรือมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้

4. สังคม (Society) หมายถึงกลุ่มของคนที่อยู่รวมกันโดยมีวิถีชีวิตคล้ายคลึงกัน มีภาษา ประเพณีและวัฒนธรรมเหมือนกัน โดยปกติแล้วมนุษย์ที่อยู่ในสังคมเดียวกันมักจะมีค่านิยมคล้ายคลึงกัน และเมื่อนำเอาค่านิยมของคนหลาย ๆ คนมาร่วมกันคิดร่วมกันทำกิจกรรมทางสังคมเข้าก็จะกลายเป็นแนวทาง กฎเกณฑ์หรือมาตรฐานทางสังคมของสังคมนั้น ๆ ขึ้นมา ซึ่งเรียกกันว่าบรรทัดฐาน หรือปทัสถาน (Norms) ของสังคมนั้น ๆ บุคคลที่อาศัยอยู่ในส่วนใดและดำเนินชีวิตไปตามปทัสถานของสังคมนั้น โดยได้รับการสนองตอบความต้องการของตนเองที่สอดคล้องกับปทัสถานของสังคมนั้น มักจะมีชีวิตที่เป็นปกติสุขหรือมีคุณภาพชีวิตที่ดีในระดับที่ยอมรับได้ เช่น คนไทยที่อาศัยอยู่ในสังคมชนบท โดยมีบ้านของตนเอง มีที่ดินทำกินและมีผลผลิตทางการเกษตรอย่างพอเพียง มีครอบครัวอยู่ร่วมกันเป็นปกติ ได้รับการบริการพื้นฐานทางสังคมจากบ้านเมืองอย่างพอเพียง ก็น่าจะถือได้ว่าบุคคลเหล่านั้นมีความสุขหรือมีคุณสมบัติชีวิตที่ยอมรับได้ แต่เนื่องจากสภาพสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ปทัสถานของสังคมเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นเกณฑ์มาตรฐานของความสุขหรือคุณภาพชีวิตของบุคคลก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย นอกจากนี้สังคมนั้นยังมีลักษณะที่แตกต่างกันย่อมมีความแตกต่างกันย่อมมีความแตกต่างกันหลาย ๆ ด้าน เช่น โครงสร้างพื้นฐาน สภาพภูมิศาสตร์ ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจ ประเพณีวัฒนธรรมและเทคโนโลยี ดังนั้นเกณฑ์มาตรฐานของการดำรงชีวิต รวมทั้งปทัสถานของสังคมย่อมแตกต่างกันไปด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้นคุณภาพชีวิตของประชาชนในแต่ละสังคมนั้นย่อมไม่เหมือนกัน และคงจะเป็นการอธิบายได้ว่าทำไมกว่าเพราะเหตุใดบุคคลที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตแตกต่างกันจึงมีความสุขเหมือนกันได้ แต่โดยความเป็นจริงบุคคลก็สามารถมีความสุขได้คล้าย ๆ กันทั้ง ๆ ที่อาศัยอยู่ในสภาพสังคมที่แตกต่างกันได้

5. การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม (Social and economic change) สังคมมนุษย์มีลักษณะที่ไม่เคยหยุดนิ่ง แต่จะมีการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพียงแต่ว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นรวดเร็วหรือว่าค่อยเป็นค่อยไปเท่านั้นเอง โดยปกติสังคมเมืองยังมีขนาดใหญ่ และมีความทันสมัยมากก็จะมีการเปลี่ยนแปลงมากและรวดเร็ว ส่วนสังคมชนบทจะมีการเปลี่ยนแปลงและการเคลื่อนไหวไม่มากนัก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงก็จะเป็นไปในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ยิ่งสังคมชนบทห่างไกล ล้าหลังมากเท่าใด ความเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวก็จะเกิดขึ้นน้อยเท่านั้น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมก็คือ การคมนาคม และการโทรคมนาคม การสื่อสาร ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจนี้จะทำให้เกณฑ์มาตรฐานในการดำรงชีวิต หรือปทัสถานของสังคมเปลี่ยนแปลงไป บุคคลใดที่มีการปรับตัว

ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้มาก ก็จะสามารถรักษาคุณภาพชีวิตหรือความสุขของตนเองไว้ได้ ส่วนบุคคลใดที่มีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไม่มาก ก็จะรักษาคุณภาพชีวิตของตนเองเอาไว้ได้ไม่มาก ยิ่งบุคคลที่พยายามจะไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในชีวิตส่วนตัวทั้ง ๆ ที่สภาพสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปก็น่าจะยิ่งมีความด้อยในคุณภาพชีวิตหรือขาดความสุขมาก

จากที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตมาทั้งหมด คณะผู้วิจัยได้สรุปว่าคุณภาพชีวิตที่จะทำการศึกษาในคราวนี้เป็นลักษณะของคุณภาพชีวิตมีความเกี่ยวข้องกับ สุขภาพกาย สุขภาพจิต ครอบครัวที่อบอุ่น การมีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง การมีงานทำและมีความสุขกับงานนั้น การมีโอกาสในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม การได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้เกี่ยวข้อง การมีเพื่อนพ้องบริวารที่ดี การมีที่ยึดมั่นทางจิตใจที่เหมาะสม และการเป็นตัวของตัวเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการสำรวจข้อมูลทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็น กล่าวคือข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงได้แก่สภาวะการทำงานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 พัฒนาการในการทำงานและพัฒนาการในการศึกษาต่อของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ส่วนข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นได้แก่ความคิดเห็นของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 เกี่ยวกับหลักสูตรการสอน และบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาในการทำงานของบัณฑิตทั้งสองรุ่นเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต และความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อของบัณฑิตทั้งสองรุ่น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2540 ในสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ เทคโนโลยีอาหาร วิศวกรรมเคมี วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมขนส่ง และวิศวกรรมโทรคมนาคม รวมทั้งสิ้นจำนวน 546 คน โดยได้รับข้อมูลมา 532 คน
2. อาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ทำการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ในสถาบันการศึกษาในประเทศไทยจำนวน 79 คน โดยได้รับข้อมูล 31 คน
3. ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ในสถานประกอบการหรือหน่วยงานภายในประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 203 หน่วยงาน โดยได้รับข้อมูล 87 คน
4. บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จำนวน 244 คน ได้รับข้อมูล 53 คน
5. ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ให้ข้อมูล 53 คน
6. อาจารย์ที่ปรึกษาบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ให้ข้อมูล 19 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งมีทั้งหมด 5 ชุดดังนี้

1. แบบรายงานภาวะการหางานทำของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2540 ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นเพื่อใช้ร่วมกันทุกสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
2. แบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตร การสอน และการจัดบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตที่ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และคุณลักษณะของบัณฑิต
5. แบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตของตนเอง

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการสอนและการจัดบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต และแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตที่ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แบบสอบถามเหล่านี้เป็นแบบสอบถามแบบจัดอันดับคุณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ชนิด 6 อันดับคุณค่า นอกจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของบัณฑิตซึ่งจัดทำเป็นแบบ 5 อันดับคุณค่า หลังจากคณะผู้วิจัยได้จัดทำเป็นร่างแบบสอบถามแล้วได้ขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารทุกระดับในมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี อาจารย์ และบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป ระดับผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ด้านเนื้อหา และรูปแบบ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะกลับคืนมาแล้วคณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งก่อนจะนำออกไปใช้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะการมีงานทำของบัณฑิตรุ่นนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการที่บัณฑิตมีเวลาในการหางานทำเพียงระยะเวลาตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2541 ถึงเดือนพฤษภาคม 2542

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้แยกกระทำตามความแตกต่างกันของกลุ่มประชากรดังนี้

1. กลุ่มบัณฑิต คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากบัณฑิตโดยตรงในโอกาสที่บัณฑิตมารายงานตัวเพื่อเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรในเดือนตุลาคม 2541 ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

2. กลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษา คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์เป็นส่วนใหญ่ มีเพียงบางส่วนที่ผู้วิจัยได้เดินทางไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาและทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยตรง

3. กลุ่มนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชา คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์เป็นส่วนใหญ่เช่นเดียวกัน โดยมีเพียงบางส่วนที่ผู้วิจัยเดินทางไปพบนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชายังสถานที่ประกอบการโดยตรง เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตและศึกษาสภาพทั่วไปในการทำงานของบัณฑิตประกอบข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้กระทำการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและพัฒนาชุดคำสั่งของ โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณค่าสถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตทั้งหมด ปีการศึกษา 2540 จำแนกตามเพศ
2. จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและบัณฑิตที่กรอกแบบสำรวจ จำแนกตามสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540
3. จำนวนและร้อยละของบัณฑิต จำแนกตามเพศและสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา 2540
4. จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว ผู้ที่ไม่ได้งานทำ และผู้ที่ศึกษาต่อ ประจำปีการศึกษา 2540
5. เปรียบเทียบภาวะการทำงานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 กับรุ่นปีการศึกษา 2540
6. จำนวนและร้อยละของผู้ที่ไม่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชา และสาเหตุการไม่ได้งานทำ ประจำปีการศึกษา 2540
7. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ไม่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชา เพศ และสาเหตุที่ยังไม่ได้งานทำ ประจำปีการศึกษา 2540
8. จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชา และประเภทหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2540

9. จำนวนของบัณฑิตที่ได้งานมาแล้ว จำแนกตามสาขาวิชา และประเภทหน่วยงาน ระหว่างปีการศึกษา 2539 กับปีการศึกษา 2540
10. จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานมาแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและภูมิภาคที่ตั้งของหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2540
11. จำนวนของบัณฑิตที่ได้งานมาแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและภูมิภาคที่ตั้งของหน่วยงาน ระหว่างปีการศึกษา 2539 กับปีการศึกษา 2540
12. แสดงจำนวน และร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ จำแนกตามที่ตั้งของหน่วยงานและปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
13. แสดงเงินเดือนแรกบรรจุเข้าทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540
14. เปรียบเทียบเงินเดือนแรกบรรจุที่บัณฑิตได้รับระหว่างบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 กับรุ่นปีการศึกษา 2540
15. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่กรอกแบบรายงาน จำแนกตามสาขาวิชา และปัญหาในการหา งานทำ ประจำปีการศึกษา 2540
16. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้ทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา และความพอใจในงาน ประจำปี การศึกษา 2540
17. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชา และสาเหตุของความไม่พอใจใน งานที่ทำ ประจำปีการศึกษา 2540
18. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชา และการประยุกต์ใช้ความรู้กับ หน้าที่การงานประจำปีการศึกษา 2540
19. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามสาขาวิชาและปีที่สำเร็จการศึกษา
20. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ศึกษาต่อ จำแนกตามสถาบันการศึกษาที่ รับเข้า
21. แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของ บัณฑิต
22. แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของ บัณฑิตด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม
23. แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของ บัณฑิตด้านทักษะในการ สื่อความหมาย
24. แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของ บัณฑิตด้านทักษะในทางวิชาชีพ

25. แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในการจัดการ
26. แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน
27. แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน
28. แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในการสื่อความหมาย รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรกและปีที่สองของการทำงาน
29. แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในทางวิชาชีพ รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน
30. แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในการจัดการ รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน
31. แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต ปีการศึกษา 2540 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา
32. แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรกและปีที่สอง จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา
33. แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540
34. แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540
35. แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540
36. แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการบริการหอพัก จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540

37. แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540
38. แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาและปีที่สำเร็จการศึกษา
39. แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา
40. แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา
41. แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา
42. แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา
43. แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตทางด้านคุณภาพชีวิตของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2539
44. แสดงจำนวนและร้อยละของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ รุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ได้งานทำ หางานทำไม่ได้ และศึกษาต่อ จำแนกตามกลุ่ม ประเภทมหาวิทยาลัยของรัฐ และสถาบันการศึกษา
45. แสดงจำนวนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์รุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ได้งานทำ จำแนกตามเงินเดือนที่ได้รับและสถาบันการศึกษา
46. แสดงจำนวนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร รุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ได้งานทำ หางานทำไม่ได้ และศึกษาต่อ จำแนกตามสถาบันการศึกษา และประเภทของมหาวิทยาลัย
47. แสดงจำนวนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ได้งานทำ จำแนกตามเงินเดือนที่ได้รับและสถาบันการศึกษา
48. แสดงจำนวนบัณฑิตที่ได้งานทำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการในการทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา
49. แสดงตำแหน่งงานปัจจุบันของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา
50. แสดงเงินเดือนเริ่มบรรจุและเงินเดือนปัจจุบันของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539
51. แสดงเงินเดือนที่เพิ่มขึ้นจากปีแรกไปสู่ปีที่สองของการทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา
52. แสดงกิจกรรมที่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ได้รับการพัฒนาในการทำงาน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

53. แสดงความก้าวหน้าในการศึกษาต่อของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จำแนกตามสถาบันที่ทำการ
ศึกษา

โดยที่การจัดระดับความคิดเห็นของค่าเฉลี่ยนั้น คณะผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ซึ่งเทียบมาจากเกณฑ์
มาตรฐานของจอห์น เบสต์ (John Best) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
5.40-6.00	มากที่สุด หรือ ดีที่สุด
4.20-5.39	มาก หรือ ดี
3.00-4.19	ปานกลาง
1.80-2.99	น้อย หรือ ไม่ดี
1.20-1.79	น้อยที่สุด หรือ ไม่ดีเลย

สำหรับการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น
เนื่องจากความคิดเห็นหรือประเด็นเสนอแนะที่ได้มาส่วนใหญ่มีความถี่เพียงหนึ่งหรือสอง ดังนั้น
คณะผู้วิจัยจึงได้รวบรวมจัดหมวดหมู่ไว้โดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับค่าความถี่และไม่ได้แสดงค่าความถี่ไว้
ในสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนการจัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของบัณฑิตนั้น เนื่องจากแบบสอบถาม
เป็นแบบ 5 อันดับคุณค่า จึงใช้เกณฑ์ในการจัดระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.50-5.00	มากที่สุด หรือ ดีที่สุด
3.50-4.49	มาก หรือ ดี
2.50-3.49	ปานกลาง
1.50-2.49	น้อย หรือ ไม่ดี
1.00-1.49	น้อยที่สุด หรือ ไม่ดีเลย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ได้แยกดำเนินการเป็น 11 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะการมีงานทำตามแบบของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งมีข้อมูลจากบัณฑิต 532 คน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้จะปรากฏในตารางที่ 1-20
2. การเปรียบเทียบภาวะการหางานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 กับบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ซึ่งจะปรากฏในตารางที่ 4 และตารางที่ 12
3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ซึ่งจะปรากฏในตารางที่ 21-25
4. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 เกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จากการประเมินในปีแรกและปีที่สองของการทำงาน ซึ่งจะปรากฏในตารางที่ 26-30
5. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ซึ่งจะปรากฏในตารางที่ 31
6. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินปีแรกและปีที่สอง
7. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 เกี่ยวกับหลักสูตร การสอน และบริการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะปรากฏในตารางที่ 33-42
8. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของตนเอง ซึ่งจะปรากฏในตารางที่ 43
9. การเปรียบเทียบภาวะการมีงานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 กับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ซึ่งจะปรากฏในตารางที่ 44-47
10. การวิเคราะห์พัฒนาการในการทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ซึ่งจะปรากฏในตารางที่ 48-52
11. การวิเคราะห์พัฒนาการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 11 ส่วน จะได้นำเสนอโดยตารางและกราฟดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตทั้งหมด ปีการศึกษา 2540 จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	318	59.77
หญิง	214	40.23
รวม	532	100

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่กรอกแบบสำรวจมีจำนวนทั้งสิ้น 532 คน เป็นชาย 318 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 59.77 และเป็นหญิง 214 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.23

ตารางที่ 2 จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและบัณฑิตที่กรอกแบบสำรวจ จำแนกตามสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540

กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	จำนวนบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษา	จำนวนบัณฑิต ที่กรอกแบบสำรวจ	ร้อยละของบัณฑิต ที่กรอกแบบสำรวจ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	115	112	97.39
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	31	31	100
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	42	39	92.86
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	42	42	100
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	431	420	97.45
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	35	33	94.29
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	53	50	94.34
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	48	47	97.92
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	55	54	98.18
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	48	48	100
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	49	49	100
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	48	48	100
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ	34	32	94.12
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	20	18	90.00
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	41	41	100
รวม	546	532	97.44

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่กรอกแบบสำรวจมีจำนวน 532 คน ในกรณีนี้เป็นบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 112 คน และเป็นบัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 420 คน และเมื่อพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบปรากฏว่า บัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคมมีจำนวนมากที่สุดคือ 54 คน รองลงไปเป็นสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า จำนวน 50 คน ส่วนสาขาวิชาที่มีบัณฑิตในรุ่นนี้น้อยที่สุด คือสาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของบัณฑิต จำแนกตามเพศและสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาประจำปี การศึกษา 2540

กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	36	32.72	76	67.86	112	21.05
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	6	19.35	25	80.65	31	5.83
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	20	51.28	19	48.72	39	7.33
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	10	23.81	32	76.19	42	7.89
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	282	67.14	138	32.86	420	78.94
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	28	84.85	5	15.15	33	6.20
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	46	92.00	4	8.00	50	9.40
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	43	91.49	4	8.51	47	8.83
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	31	57.41	23	42.59	54	10.15
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	17	35.42	31	64.58	48	9.02
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	19	38.78	30	61.22	49	9.21
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	41	85.42	7	14.58	48	9.02
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	12	37.50	20	62.50	32	6.02
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	10	55.56	8	44.44	18	3.38
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	35	85.37	6	14.63	41	7.71
รวม	318	59.77	214	40.23	532	100

จากตารางที่ 3 แสดงว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2540 มีจำนวนทั้งสิ้น 532 คน เป็นชาย 318 คน และเป็นหญิง 214 คน คิดเป็นร้อยละ 59.77 และ 40.23 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาปรากฏว่า เป็นบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร 112 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 ในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีจำนวน 420 คน คิดเป็นร้อยละ 78.94 ในกรณีสาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคมมีบัณฑิตมากที่สุดคือ 54 คน หรือร้อยละ 10.15 ของบัณฑิตทั้งหมด รองลงไปคือ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าที่มีบัณฑิต 50 คน หรือร้อยละ 9.40 ส่วนสาขาวิชาที่มีบัณฑิตน้อยที่สุดคือ สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี มีบัณฑิตจำนวน 18 คน หรือร้อยละ 3.38 ของบัณฑิตทั้งหมด

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้อ่านทำแล้ว ผู้ที่ไม่ได้อ่านทำ และผู้ที่ศึกษาต่อ ประจำปีการศึกษา 2540

กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	ได้อ่านทำแล้ว		ไม่ได้อ่านทำ		ศึกษาต่อ		จำนวนบัณฑิต ทั้งหมด
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	41	36.61	43	38.39	28	25.00	112
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	10	32.26	11	35.48	10	32.26	31
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	16	41.03	12	30.77	11	28.21	39
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	15	35.71	20	47.62	7	16.67	42
กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	162	38.57	207	49.29	51	12.14	420
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	17	51.52	16	48.48	-	-	33
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	21	42.00	22	44.00	7	14.00	50
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	16	34.04	27	57.45	4	8.51	47
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	17	31.48	29	53.70	8	14.81	54
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	25	52.08	20	41.67	3	6.25	48
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	10	20.41	24	48.98	15	30.61	49
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	11	22.92	29	60.42	8	16.67	48
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ	11	34.38	20	62.50	1	3.13	32
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	6	33.33	11	61.11	1	5.56	18
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	28	68.29	9	21.95	4	9.76	41
รวม	203	38.16	250	46.99	79	14.85	532

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าจากจำนวนบัณฑิตที่กรอกแบบสำรวจ จำนวน 532 คน เป็นบัณฑิตที่ได้งานทำแล้ว จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 38.16 ยังไม่ได้งานทำ 250 คน คิดเป็นร้อยละ 46.99 ส่วนบัณฑิตที่ทำการศึกษาค่อมมีจำนวน 79 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.85 เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มสาขาวิชาปรากฏว่า กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร บัณฑิต 41 คนจาก 112 คน ได้งานทำ คิดเป็นร้อยละ 36.61 ไม่ได้งานทำ 43 คน คิดเป็นร้อยละ 38.39 และทำการศึกษาค่อม 28 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ส่วนกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์นั้น จากบัณฑิต 420 คน ได้งานทำ 162 คน คิดเป็นร้อยละ 38.57 ไม่ได้งานทำ 207 คน คิดเป็นร้อยละ 49.29 และทำการศึกษาค่อม 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.14

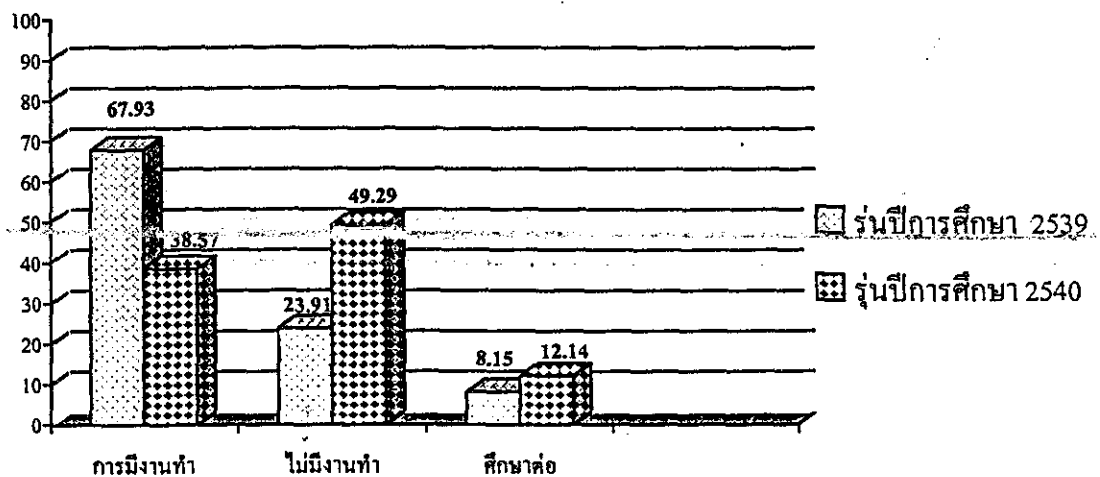
เมื่อพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบตามสาขาวิชาปรากฏว่า บัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ ได้งานทำคิดเป็นร้อยละสูงที่สุดคือ 68.29 หรือคิดเป็นจำนวน 28 คน จาก 41 คน รองลงไปคือ บัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมเคมีร้อยละ 52.08 ส่วนที่ได้งานทำคิดเป็นร้อยละน้อยที่สุดคือ สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ได้งานทำร้อยละ 20.41 ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา หรือจำนวน 10 คน จาก 49 คน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบภาวะการทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 กับรุ่นปีการศึกษา 2540

	ดำเนินงานแล้ว				ไม่ได้งานทำ				ศึกษาต่อ				
	2539		2540		2539		2540		2539		2540		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา													
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	22	41.74	41	56.61	17	31.48	24	38.99	15	27.78	28	25.00	
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	5	33.33	10	32.26	4	26.67	11	35.48	6	40.00	10	32.26	
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	5	27.78	16	41.03	5	27.78	12	30.77	8	44.44	11	28.21	
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	12	57.14	15	35.71	8	38.10	20	47.62	1	4.76	7	16.67	
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	125	67.93	162	58.57	44	23.91	207	49.29	15	8.15	51	12.14	
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	22	78.57	17	51.52	3	10.71	16	48.48	3	10.71	-	-	
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	21	67.74	21	42.00	9	29.03	22	44.00	1	3.23	7	14.00	
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	28	96.55	16	34.04	1	3.45	27	57.45	-	-	4	8.51	
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	44	58.67	17	31.48	24	32.00	29	53.70	7	9.33	8	14.81	
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	7	50.00	25	52.08	4	28.57	20	41.67	3	21.43	3	6.25	
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	3	42.86	10	20.41	3	42.86	24	48.98	1	14.29	15	30.61	
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	-	-	11	22.92	-	-	29	60.42	-	-	8	16.67	
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	-	-	11	34.38	-	-	20	62.50	-	-	1	3.13	
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	-	-	6	33.33	-	-	11	61.11	-	-	1	5.56	
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	-	-	28	68.29	-	-	9	21.95	-	-	4	9.76	
รวม	147	61.76	203	38.16	61	25.63	250	46.99	30	12.61	79	14.85	

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 โดยรวมได้งานทำมากกว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 เป็นอัตราส่วนค่อนข้างสูงคือร้อยละ 61.76 กับร้อยละ 38.16 เมื่อพิจารณาแยกเป็นกลุ่มสาขาวิชาปรากฏว่ากลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรมีการได้งานทำลดลงไปจากปีการศึกษา 2539 ไม่มาก ในขณะที่กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ลดลงไปจากปีการศึกษา 2539 ถึงร้อยละ 29.36 และเมื่อพิจารณาลงไปถึงระดับสาขาวิชาปรากฏว่าสาขาวิชาส่วนใหญ่บัณฑิตจะมีงานทำลดลง ยกเว้นสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ และสาขาวิชาวิศวกรรมเคมีที่บัณฑิตมีการทำงานเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2539 สำหรับสาขาวิชาที่การมีงานทำของบัณฑิตลดลงมากที่สุดคือสาขาวิชาวิศวกรรมขนส่งที่ลดลงจากร้อยละ 96.55 ลงเหลือร้อยละ 34.04 รองลงไปคือสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกลกับสาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคมซึ่งมีการลดลงไปในอัตราส่วนใกล้เคียงกัน

ภาพที่ 1 เปรียบเทียบภาวะการมีงานทำของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์
รุ่นปีการศึกษา 2539 กับ 2540

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ไม่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชา และสาเหตุการไม่ได้งานทำ ประจำปีการศึกษา 2540

สาเหตุการไม่ได้งานทำ	รอค่าตอบแทน		ไม่ได้งานทำ		จะศึกษาต่อ		ยังไม่ประสงค์ทำงาน		ไม่ระบุ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	11	25.58	23	53.49	4	9.30	2	4.65	3	6.98	43	100
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	4	36.36	5	45.45	2	18.18	-	-	-	-	11	100
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	3	25.00	8	66.67	1	8.33	-	-	-	-	12	100
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	4	20.00	10	50.00	1	5.00	2	10.00	3	15.00	20	100
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	69	33.33	105	50.72	21	10.14	5	2.42	7	3.38	207	100
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	9	56.25	4	25.00	3	18.75	-	-	-	-	16	100
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	8	36.36	11	50.00	1	4.55	-	-	2	9.09	22	100
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	10	37.04	12	44.44	2	7.41	2	7.41	1	3.70	27	100
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	9	31.03	12	41.38	7	24.14	1	3.45	-	-	29	100
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	6	30.00	10	50.00	1	5.00	-	-	3	15.00	20	100
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	3	12.50	20	83.33	-	-	1	4.17	-	-	24	100
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	8	27.59	18	62.07	2	6.90	-	-	1	3.45	29	100
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	7	35.00	9	45.00	4	20.00	-	-	-	-	20	100
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีchner	5	45.45	5	45.45	-	-	1	9.09	-	-	11	100
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	4	44.44	4	44.44	1	11.11	-	-	-	-	9	100
รวม	80	32.00	128	51.20	25	10.00	7	2.80	10	4.00	250	100

จากตารางที่ 6 ซึ่งมุ่งแสดงสาเหตุของการไม่ได้งานทำนั้นปรากฏว่า สาเหตุของการไม่ได้งานทำที่พบมากที่สุดคือ หางานทำไม่ได้ จำนวน 128 คน จาก 250 คน รองลงไปคือ อยู่ในระหว่างรอฟังคำตอบ จำนวน 80 คน สำหรับบัณฑิตที่ยังไม่ประสงค์จะทำงานมีเพียง 7 คน เท่านั้น

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ยังไม่ได้งานทำ จำนวนตามสาขาวิชา เพศ และสถานที่ที่ยังไม่ได้งานทำ ประจำปีการศึกษา 2540

สาขาวิชา	สถานที่ที่ยังไม่ได้งานทำ		ทำงานทำไม่ได้		รองศาสตราจารย์		ยังไม่ประสงค์จะทำงาน		จะศึกษาต่อ		อื่นๆ		รวม	
	ชาย	หญิง	จำนวน	ร้อยละ	ชาย	หญิง	จำนวน	ร้อยละ	ชาย	หญิง	จำนวน	ร้อยละ	ชาย	หญิง
1. กลุ่มสาขาเทคโนโลยีการเกษตร	4	19	4	19	6	5	11	11	1	3	3	3	12	31
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	1	4	2	2	-	-	-	-	1	1	1	-	4	7
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	3	5	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	5	7
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	-	10	2	2	1	1	1	1	-	1	-	3	3	17
2. กลุ่มสาขาวิศวกรรมศาสตร์	66	40	45	24	5	24	18	5	3	3	4	2	138	69
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	2	2	7	2	-	-	3	-	-	-	-	-	12	4
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	12	-	8	-	-	-	1	-	-	-	-	1	21	1
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	10	2	10	-	2	-	2	-	2	-	1	-	25	2
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	4	8	4	5	1	-	6	1	-	-	-	-	15	14
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	4	6	1	5	-	-	1	-	1	-	2	1	8	12
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	8	12	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	10	14
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	16	2	6	2	-	-	2	-	2	-	1	-	25	4
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ	4	5	2	5	-	-	2	-	2	2	-	-	8	12
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	2	3	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	6	5
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	4	-	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	8	1
รวม	70	59	51	29	6	1	19	6	4	6	5	5	150	100

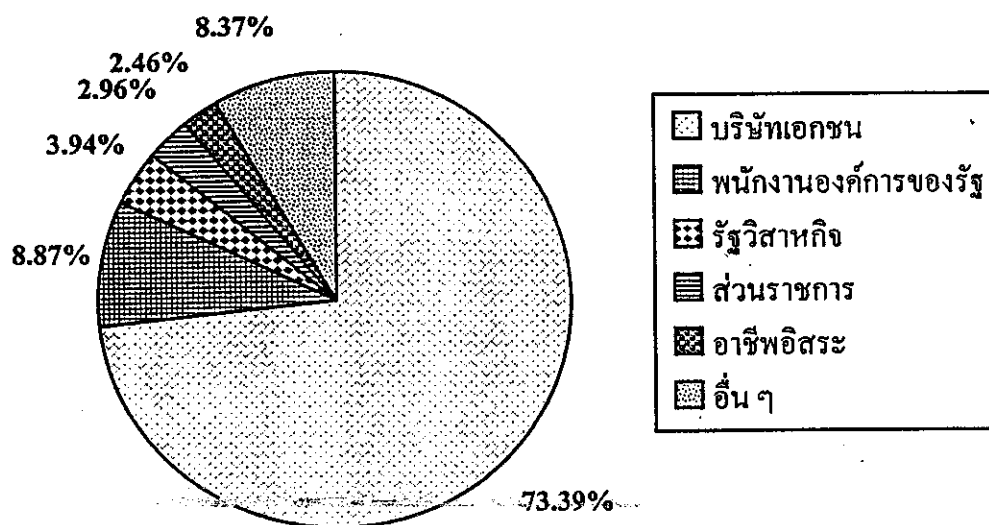
จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่หางานทำไม่ได้ จำนวน 250 คน ระบุว่า สาเหตุที่ไม่ได้งานทำนั้นส่วนใหญ่เป็นเพราะหางานทำไม่ได้ ซึ่งมีจำนวนถึง 129 คน หรือ ร้อยละ 51.6 สาเหตุสำคัญรองลงไปคืออยู่ในระหว่างรอฟังคำตอบจากหน่วยงานจำนวน 80 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 32 ส่วนบัณฑิตกลุ่มที่ระบุว่า ต้องการศึกษาค้นคว้าต่อมีจำนวน 25 คน หรือร้อยละ 10

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชา และประเภทหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2540

ประเภทหน่วยงาน	บริษัทเอกชน		รัฐวิสาหกิจ		ส่วนราชการ		หน่วยงานองค์กรของรัฐ		อาชีพอิสระ		อื่นๆ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มสาขาวิชาสาขาวิชา	26	68.29	-	-	6	3.70	8	19.51	-	-	5	12.20	41	100
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	5	50.00	-	-	-	-	2	20.00	-	-	3	30.00	10	100
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	11	68.75	-	-	-	-	5	31.25	-	-	-	-	16	100
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	12	80.00	-	-	-	-	1	6.67	-	-	2	13.33	15	100
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	121	74.69	8	4.97	6	3.70	10	6.17	5	3.09	12	7.41	162	100
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	14	82.35	-	-	-	-	-	-	-	-	3	17.65	17	100
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	10	47.62	6	28.57	1	4.76	1	4.76	1	4.76	2	9.52	21	100
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	12	75.00	-	-	-	-	3	18.75	1	6.25	-	-	16	100
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	14	82.35	2	11.76	-	-	-	-	-	-	1	5.88	17	100
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	23	92.00	-	-	-	-	2	8.00	-	-	-	-	25	100
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	6	60.00	-	-	1	10.00	-	-	1	10.00	2	20.00	10	100
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	7	63.64	-	-	3	27.27	1	9.09	-	-	-	-	11	100
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	9	81.82	-	-	-	-	-	-	1	9.09	1	9.09	11	100
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	2	33.33	-	-	-	-	2	33.33	1	16.67	1	16.67	6	100
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	24	85.71	-	-	1	3.57	1	3.57	-	-	2	7.14	28	100
รวม	149	73.40	8	3.94	6	2.96	18	8.87	5	2.46	17	8.37	203	100

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตที่ได้อ่านทำทั้งหมด 203 คน ส่วนใหญ่แล้วได้งานทำในบริษัทเอกชน กล่าวคือเป็นจำนวน 149 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 73.40 รองลงไปที่การทำงานในองค์การของรัฐที่ไม่ใช่ระบบราชการ จำนวน 18 คน หรือร้อยละ 8.87 บัณฑิตที่ได้อ่านทำในระบบราชการมีเพียงร้อยละ 2.96 เท่านั้น เมื่อพิจารณาในกลุ่มสาขาวิชาปรากฏว่า ทั้งกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร และกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีลักษณะคล้ายคลึงกันคือส่วนใหญ่ได้งานทำในบริษัทเอกชน

ภาพที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้อ่านทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชา และประเภทหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2540

บริษัทเอกชน	149	คน	คิดเป็น	73.39%
พนักงานองค์การของรัฐ	18	คน	คิดเป็น	8.87%
รัฐวิสาหกิจ	8	คน	คิดเป็น	3.94%
ส่วนราชการ	6	คน	คิดเป็น	2.96%
อาชีพอิสระ	5	คน	คิดเป็น	2.46%
อื่น ๆ	17	คน	คิดเป็น	8.37%

ตารางที่ 9 จำนวนของบัณฑิตที่ได้ออกมาแล้ว จำนวนคณาจารย์วิชา และประเภทหน่วยงาน ระหว่างปีการศึกษา 2539 กับปีการศึกษา 2540

ประเภทหน่วยงาน	ปี 2539				ปี 2540				รวม	
	เอกชน	รัฐวิสาหกิจ	ราชการ	องค์กรของรัฐ	เอกชน	รัฐวิสาหกิจ	ราชการ	องค์กรของรัฐ		
กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา										
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	10	1	2	6	28	8	8	5	51	
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	3	1	-	1	5	-	-	-	10	
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	3	-	1	1	5	-	-	-	16	
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	7	-	1	4	12	-	-	1	15	
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	84	3	7	16	121	8	6	10	162	
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	14	1	-	5	22	-	-	-	33	
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	13	2	1	1	21	6	1	1	31	
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	19	-	1	5	28	-	-	3	37	
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	29	-	5	4	44	2	-	-	51	
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	7	-	-	-	7	-	-	2	17	
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	2	-	-	1	3	-	1	-	7	
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	-	-	-	-	7	-	3	1	11	
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ	-	-	-	-	9	-	-	-	11	
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	-	-	-	-	2	-	-	2	6	
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	-	-	-	-	24	-	1	1	28	
รวม	97	4	9	22	147	8	6	18	203	

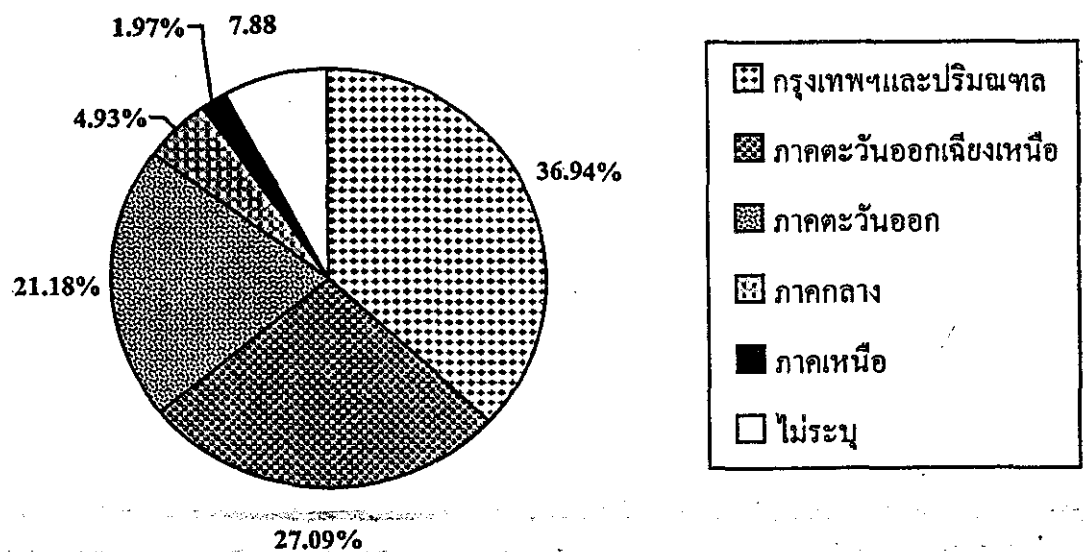
จากตารางที่ 9 ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบการได้งานทำตามประเภทของหน่วยงานระหว่างบัณฑิตปีการศึกษา 2539 กับบัณฑิตปีการศึกษา 2540 ผลปรากฏว่า บัณฑิตปีการศึกษา 2539 ได้งานทำในบริษัทเอกชน 97 คน จากบัณฑิต 147 คน คิดเป็นร้อยละ 65.99 ส่วนบัณฑิตปีการศึกษา 2540 ได้งานทำในบริษัทเอกชน 149 คน จาก 203 คน คิดเป็นร้อยละ 73.39 สำหรับการได้งานทำในหน่วยงานประเภทอื่น ๆ ได้แก่ รัฐวิสาหกิจ หน่วยราชการ หน่วยงานที่เป็นองค์การของรัฐแต่ไม่ได้เป็นระบบราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และการประกอบอาชีพอิสระมีจำนวนน้อยและอยู่ในสัดส่วนใกล้เคียงกันมาก

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ทำงานมาแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและภูมิภาคที่ตั้งของหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2540

จังหวัด/ภาค	กรุงเทพมหานคร		ภาคกลาง		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออก		ภาคใต้		ไม่ระบุ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาสาขาวิชา																
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	-	-	1	10.00	2	20.00	1	10.00	2	20.00	1	10.00	1	10.00	6	60.00
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	1	6.25	1	6.25	4	25.00	1	6.25	1	6.25	7	43.75	2	12.50	16	100
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	7	46.67	-	-	3	20.00	-	-	-	20.00	4	26.67	1	6.67	15	100
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	67	415.6	8	4.94	34	20.99	2	1.25	2	1.25	38	23.46	13	8.02	162	100
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	2	11.76	-	-	4	23.53	1	5.88	1	5.88	6	35.29	4	23.53	17	100
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	10	47.62	1	4.76	2	9.52	1	4.76	1	4.76	6	28.57	1	4.76	21	100
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	6	37.50	-	-	1	6.25	-	-	-	6.25	5	31.25	4	25.00	16	100
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	5	29.41	-	-	8	47.06	-	-	-	47.06	2	11.76	2	11.76	17	100
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	11	44.00	4	16.00	9	36.00	-	-	-	36.00	1	4.00	-	-	25	100
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	7	70.00	-	-	-	-	-	-	-	-	3	30.00	-	-	10	100
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	6	54.55	-	-	-	-	-	-	-	-	5	45.45	-	-	11	100
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	4	36.36	-	-	2	18.18	-	-	-	18.18	5	45.45	-	-	11	100
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	3	50.00	-	-	-	-	-	-	-	-	3	50.00	-	-	6	100
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	13	46.43	3	10.71	8	28.57	-	-	-	28.57	2	7.14	2	7.14	28	100
รวม	75	35.55	10	4.93	43	21.18	4	1.97	4	21.18	55	27.09	16	7.88	203	100

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตที่ได้งานทำทั้งหมด 203 คน ส่วนใหญ่ได้งานทำอยู่ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รองลงไปที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคเหนือตามลำดับ ซึ่งลักษณะการกระจายเช่นนี้ปรากฏอยู่ในบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ด้วย แต่สำหรับบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรนั้น ส่วนใหญ่ได้งานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงไปที่ภาคตะวันออก กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือ และภาคกลางตามลำดับ

ภาพที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและภูมิภาคที่ตั้งของหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2540

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	75	คน	คิดเป็น	36.94%
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	55	คน	คิดเป็น	27.09%
ภาคตะวันออก	43	คน	คิดเป็น	21.18%
ภาคกลาง	10	คน	คิดเป็น	4.93%
ภาคเหนือ	4	คน	คิดเป็น	1.97%
ไม่ระบุ	16	คน	คิดเป็น	7.88%

ตารางที่ 11 จำนวนของบัณฑิตที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตาม สาขาวิชาและภูมิภาคที่คั้งของหน่วยงาน ระหว่างปีการศึกษา 2539 กับปีการศึกษา 2540

จังหวัด/ภาค	ปี 2539						ปี 2540					
	กม.จ	กลาง	ค.อก	เทอ	อ.ส	รวม	กม.จ	กลาง	ค.อก	เทอ	อ.ส	รวม
กลุ่มสาขาวิชาสาขาวิชา												
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	9	3	2	1	6	22	8	2	9	2	17	41
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	1	2	-	-	2	5	-	1	2	1	6	10
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	3	-	-	1	1	5	1	1	4	1	7	16
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	5	1	2	-	3	12	7	-	3	-	4	15
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	55	8	15	3	44	125	67	8	34	2	38	162
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	4	4	4	-	9	21	2	-	4	1	6	17
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	9	1	6	1	5	22	10	1	2	1	6	21
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	13	1	-	-	14	28	6	-	1	-	5	16
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	25	-	2	-	15	42	5	-	8	-	2	17
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	2	2	3	2	-	9	11	4	9	-	1	25
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	2	-	-	-	1	3	7	-	-	-	3	10
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	5	11
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ	-	-	-	-	-	-	4	-	2	-	5	11
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3	6
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	-	-	-	-	-	-	13	3	8	-	2	28
รวม	64	11	17	4	50	147	75	10	43	4	55	203

จากตารางที่ 11 ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบจำนวนของบัณฑิตที่ได้อุปการะแล้ว จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของสถานที่ทำงาน ระหว่างบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 และบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ปรากฏว่า โดยภาพรวมแล้วเหมือนกันทุกประเภทคือ บัณฑิตได้อุปการะอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมากที่สุด รองลงไปคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคเหนือตามลำดับ โดยที่ไม่มีบัณฑิตได้อุปการะในภาคใต้เลย ข้อแตกต่างที่พบคือ บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ได้อุปการะในต่างประเทศ 1 คน ส่วนบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ไม่ปรากฏว่าได้อุปการะในต่างประเทศ

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน และร้อยละของบัณฑิตที่ได้อ่านทำ จำแนกตามที่ตั้งของหน่วยงาน และปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

	ที่ตั้งของหน่วยงาน	2539		2540	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	กรุงเทพฯ และปริมณฑล	64	43.53	75	36.94
2	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	50	34.01	55	27.09
3	ภาคตะวันออก	17	11.56	43	21.18
4	ภาคกลาง	11	7.48	10	4.93
5	ภาคเหนือ	4	2.72	4	1.97
6	ต่างประเทศ	1	0.68	-	0
	รวม	147	100	203	100

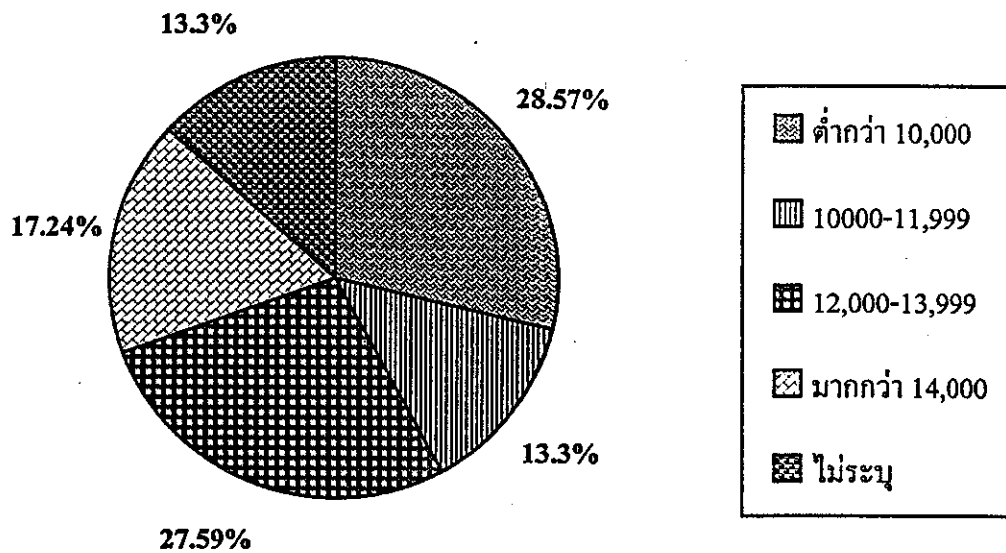
จากตารางที่ 12 แสดงว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ได้อ่านทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นร้อยละเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2539 ถึง 9.62 แต่ในภูมิภาคอื่น ๆ เมื่อคิดเป็นร้อยละของผู้ที่ได้อ่านทำแล้ว ลดลงจากปีการศึกษา 2539 ทั้งสิ้น

ตารางที่ 13 แสดงเงินเดือนแบบรวมบรรจุเข้าทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540

เงินเดือนขั้นแรก (บาท)	<10,000		10,000-11,999		12,000-13,999		14,000 ขึ้นไป		ไม่ระบุ		จำนวนบุคคล	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา												
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีศึกษาศาสตร์	27	65.85	3	7.32	5	12.20	1	2.44	7	17.25	16	39.19
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	8	80.00	-	-	-	-	-	-	2	20.00	10	100
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	13	81.25	-	-	-	-	1	6.25	2	12.50	16	100
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	6	40.00	3	20.00	3	20.00	-	-	3	20.00	15	100
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	31	19.17	24	14.81	53	32.72	34	20.99	20	12.35	62	100
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	-	-	2	11.76	7	41.18	5	29.41	3	17.65	17	100
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	8	38.10	1	4.76	5	23.81	3	14.29	4	19.05	21	100
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	5	31.25	2	12.50	2	12.50	5	31.25	2	12.50	16	100
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	4	23.53	-	-	6	35.29	4	23.53	3	17.65	17	100
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	2	8.00	6	24.00	8	32.00	8	32.00	1	4.00	25	100
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	2	20.00	3	30.00	3	30.00	-	-	2	20.00	10	100
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	5	45.45	2	18.18	4	36.36	-	-	-	-	11	100
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	1	9.09	3	27.27	4	36.36	2	18.18	1	9.09	11	100
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	1	16.67	-	-	2	33.33	2	33.33	1	16.67	6	100
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	3	10.71	5	17.86	12	42.86	5	17.86	3	10.71	28	100
รวม	58	28.57	27	13.80	56	27.59	35	17.24	27	13.50	203	100

จากตารางที่ 13 พบว่าบัณฑิตที่ได้งานทำทั้งหมด 203 คน ส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท และอยู่ระหว่าง 12,000-13,999 บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 28.57 และ 57.59 ตามลำดับ กลุ่มที่ได้รับเงินเดือนสูงคือมากกว่า 14,000 บาท มี 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.24

ภาพที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและเงินเดือนขั้นแรก ประจำปีการศึกษา 2540

ต่ำกว่า 10,000	จำนวน 58	คน	หรือร้อยละ	28.57
10,000-11,999	จำนวน 27	คน	หรือร้อยละ	13.3
12,000-13,999	จำนวน 56	คน	หรือร้อยละ	27.59
มากกว่า 14,000	จำนวน 35	คน	หรือร้อยละ	17.24
ไม่ระบุเงินเดือน	จำนวน 27	คน	หรือร้อยละ	13.3

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบเงินเดือนแรกบรรจุที่บัณฑิตได้ระหว่างบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 กับรุ่นปีการศึกษา 2540

เงินเดือนขั้นแรก (บาท)	ปีการศึกษา 10,000						ปีการศึกษา 10,000-13,999						ปีการศึกษา 14,000					
	2539		2540		2539		2540		2539		2540		2539		2540			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	15	78.95	27	65.85	4	21.06	6	14.64	1	6.25	1	6.25	1	6.25	1	6.25		
1. กลุ่มสาขาเทคโนโลยีการเกษตร																		
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	5	100	8	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	4	100	13	81.25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6.25		
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	6	60	6	40	4	40	6	40	-	-	-	-	-	-	-	-		
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	16	14.5	31	9.14	31	28.13	77	47.15	63	57.27	34	20.99	34	20.99	5	29.41		
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	4	21.05	-	-	6	31.58	9	52.94	9	47.37	5	29.41	5	29.41	3	14.29		
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	3	17.65	8	38.1	6	35.3	6	28.57	8	47.06	3	14.29	3	14.29	3	14.29		
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	1	4	5	31.25	12	48	4	25	12	48	5	31.25	5	31.25	4	23.53		
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	7	17.95	4	23.53	6	15.38	6	35.29	26	66.67	4	23.53	4	23.53	4	23.53		
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	-	-	2	8	1	14.29	14	56	6	85.71	8	32	8	32	8	32		
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	1	33.33	2	20	-	-	6	60	2	66.67	-	-	-	-	-	-		
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	-	-	5	45.45	-	-	6	54.54	-	-	-	-	-	-	-	-		
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	-	-	1	9.09	-	-	3	27.27	-	-	2	18.18	2	18.18	2	18.18		
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	-	-	1	16.67	-	-	2	33.33	-	-	1	16.67	1	16.67	1	16.67		
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	-	-	3	10.71	-	-	17	60.72	-	-	5	17.86	5	17.86	5	17.86		
รวม	31	24.03	58	28.57	35	27.13	83	40.89	63	48.84	35	17.24	63	48.84	35	17.24		

จากตารางที่ 14 แสดงว่าโดยรวมบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ได้รับเงินเดือนแรกบรรจุต่ำกว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 กล่าวคือ กลุ่มเงินเดือนสูงสุดลดลง กลุ่มเงินเดือนระดับกลางเพิ่มขึ้น และกลุ่มเงินเดือนต่ำสุดเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2539 เมื่อพิจารณาในกลุ่มสาขาวิชาปรากฏว่า กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับภาพรวม แต่กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือกลุ่มเงินเดือนต่ำลดลง กลุ่มเงินเดือนระดับปานกลางเพิ่มขึ้น และกลุ่มเงินเดือนสูงเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาในระดับสาขาวิชาพบว่า สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่งมีการเพิ่มขึ้นของกลุ่มเงินต่ำ คิดเป็นร้อยละสูงที่สุดคือจากร้อยละ 4.00 เป็นร้อยละ 31.25 ในขณะที่สาขาวิชาวิศวกรรมเคมีนั้นกลุ่มเงินเดือนสูงลดลงจากร้อยละ 85.71 เหลือเพียงร้อยละ 32.00

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่กรอกแบบรายงาน ชั้นเอกตามสาขาวิชา และปัญหาในการหางานทำ ประจำปีการศึกษา 2540

ปัญหาของกรอกงานทำ	ไม่มีปัญหา		งานถูกใจไม่ได้		เงินเดือนน้อย		ไปทำงานแต่รงาน		หน่วยงานไม่ต้องการ		สอบเข้าทำงานไม่ได้		ขาดคุณสมบัติ		ขาดทุนเงินค่าประกัน		ต้องอยู่จึงไม่สมัคร			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
กลุ่มสาขาวิชาสาขาวิชา	715	26.79	118	21.95	9	10.98	23	28.05	5	18.29	12	14.63	7	9.38	1	1.27	1	0.13	1	0.13
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	19	7.17	5	20.00	3	12.00	7	28.00	4	16.00	5	20.00	1	4.00	-	-	-	-	-	-
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	25	9.43	9	29.03	5	16.13	7	22.58	5	16.13	4	12.90	-	-	-	-	1	3.23	-	-
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	27	10.19	4	15.38	1	3.85	9	34.62	6	23.08	3	11.54	3	11.54	-	-	-	-	-	-
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	194	73.21	69	15.50	40	8.87	26	27.94	100	24.19	15	9.98	58	12.86	2	2.04	1	0.25	1	0.25
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	17	6.42	3	11.11	3	11.11	10	37.04	4	14.81	2	7.41	5	18.52	-	-	-	-	-	-
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	27	10.19	9	18.37	6	12.24	12	24.49	13	26.53	4	8.16	5	10.20	-	-	-	-	-	-
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	22	8.30	8	17.39	3	6.52	10	21.74	13	28.26	3	6.52	9	19.57	-	-	-	-	-	-
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	18	6.79	11	14.86	6	8.11	22	29.73	21	28.38	7	9.46	7	9.46	-	-	-	-	-	-
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	28	10.57	4	10.81	3	8.11	10	27.03	8	21.62	6	16.22	6	16.22	-	-	-	-	-	-
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	19	7.17	13	20.97	5	8.06	19	30.65	13	20.97	5	8.06	7	11.29	-	-	-	-	-	-
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	14	5.28	9	13.85	3	4.62	16	24.62	21	32.31	6	9.23	9	13.85	-	-	1	1.54	-	-
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	12	4.53	4	9.30	5	11.63	13	30.23	9	20.93	6	13.95	5	11.63	1	2.33	-	-	-	-
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	10	3.77	2	12.50	1	6.25	3	18.75	4	25.00	4	25.00	2	12.50	-	-	-	-	-	-
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	27	10.19	6	37.50	5	31.25	11	68.75	4	25.00	2	12.50	3	18.75	1	6.25	-	-	-	-
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	265	100	87	16.57	49	9.19	149	27.95	125	23.55	57	10.69	62	11.65	2	0.38	2	0.38	-	-
รวม																				

จากตารางที่ 15 ปรากฏว่า โดยภาพรวมบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ไม่มีปัญหาในการหางานทำ จำนวน 265 คน จากจำนวน 532 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 49.81 สำหรับผู้ที่มีปัญหานั้นระบุปัญหาในการหางานที่พบปัญหามากที่สุดคือ การไม่ทราบแหล่งงาน รองลงไปคือหน่วยงานไม่ต้องการ หางานถูกใจไม่ได้ ขาดคนสนับสนุน สอบเข้าทำงานไม่ได้ และเห็นว่างานที่มีอยู่ให้เงินเดือนน้อย ตามลำดับ ส่วนปัญหาขาดคนหรือเงินค่าประกันและเป็นเพราะว่าต้องสอบแข่งขันจึงไม่สมัครมีกลุ่มละ 2 คนเท่ากัน

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้ทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา และความพอใจในงาน
ประจำปีการศึกษา 2540

ความพึงพอใจ กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	พอใจ		ไม่พอใจ		จำนวนบัณฑิต ทั้งหมด
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	25	60.98	16	39.02	41
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	8	80.00	2	20.00	10
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	9	56	7	43.75	16
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	8	53.33	7	46.67	15
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	110	67.90	62	32.10	162
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	12	70.59	5	29.41	17
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	15	71.43	6	28.57	21
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	11	68.75	5	31.25	16
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	16	94.12	1	5.88	17
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	12	48.00	13	52.00	25
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	6	60.00	4	40.00	10
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	7	63.64	4	36.36	11
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	9	81.82	2	18.18	11
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	3	50.00	3	50.00	6
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	19	68	9	32.14	28
รวม	135	66.50	68	33.50	203

จากตารางที่ 16 แสดงว่าบัณฑิตที่ได้งานทำ จำนวน 203 คน มีความพอใจในงานของตน ร้อยละ 66.50 และอีก 33.50 ไม่พอใจในงานของตนเอง และเมื่อพิจารณาในระดับสาขาวิชาพบว่า บัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคมมีความพอใจในงานของตนสูงที่สุดคือ ร้อยละ 94.12 รองลงไปที่สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีการผลิตพืช ซึ่งอยู่ในสัดส่วนร้อยละ 81.82 และ 80.00 ตามลำดับ ส่วนบัณฑิตที่ไม่พอใจในงานของตนเองนั้นอยู่ในสาขาวิชาวิศวกรรมเคมีเป็นสัดส่วนร้อยละ 52 รองลงไปที่ สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี ร้อยละ 50 และเทคโนโลยีอาหาร ร้อยละ 46.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ไดงานทำ จำแนกตามสาขาวิชา และสาเหตุของความไม่พอใจในงานที่ทำ ประจำปีการศึกษา 2540

สาเหตุของความไม่พอใจในงานที่ทำ	ระบบงานใหม่		ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา		ค่าตอบแทนต่ำ		ขาดความมั่นคง		ขาดความก้าวหน้า		อื่นๆ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	3	33.33	1	25.00	3	18.75	1	6.25	2	12.50	6	100	6	100
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	-	-	2	100.00	-	-	-	-	-	-	2	100	2	100
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	1	14.29	1	14.29	3	42.86	-	-	1	14.29	7	100	7	100
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	4	57.14	1	14.29	-	-	1	14.29	1	14.29	7	100	7	100
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	17	23.08	3	34.62	5	39.62	5	19.62	4	7.69	32	100	32	100
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	2	40.00	-	-	1	20.00	-	-	2	40.00	5	100	5	100
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	1	16.67	2	33.33	-	-	1	16.67	-	-	6	100	6	100
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	1	20.00	2	40.00	1	20.00	-	-	-	-	5	100	5	100
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	-	-	1	100.00	-	-	-	-	-	-	1	100	1	100
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	3	23.08	5	38.46	1	7.69	2	15.38	1	7.69	13	100	13	100
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	2	50.00	1	25.00	-	-	1	25.00	-	-	4	100	4	100
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	-	-	3	75.00	-	-	1	25.00	-	-	4	100	4	100
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ	-	-	1	50.00	-	-	1	50.00	-	-	2	100	2	100
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	-	-	1	33.33	1	33.33	-	-	-	-	3	100	3	100
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	3	33.33	4	44.44	-	-	-	-	-	-	9	100	9	100
รวม	17	23.08	22	32.35	8	11.76	6	8.82	6	8.82	68	100	68	100

จากตารางที่ 17 ปรากฏว่าบัณฑิตที่ได้อ่านทำแต่ไม่มีความพอใจในงานของตนเองนั้นมีทั้งหมด 68 คน ในจำนวนนี้ 22 คนระบุว่าไม่พอใจเพราะค่าตอบแทนต่ำ เหตุผลรองลงไปคือระบบงานไม่ดี มีผู้ระบุ 17 คน รองลงไปอีกคือ ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมามี 9 คน ขาดความมั่นคง 8 คน และระบุว่าขาดความก้าวหน้า 6 คน

ในกลุ่มบัณฑิตที่ระบุความไม่พอใจในงานเนื่องจากได้ค่าตอบแทนต่ำ ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดนั้น เป็นบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 และเป็นบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้จัดทำ จําแนกตามสาขาวิชา และการประยุกต์ใช้ความรู้กับหน้าที่การงานประจำปีการศึกษา 2540

การประยุกต์ใช้ความรู้	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มสาขาวิชาสาขาวิชา												
ในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	11	33.33	15	31.25	15	31.25	4	9.76	4	2.47	41	100
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	4	4.00	2	20.00	2	20.00	2	20.00	-	-	10	100
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	4	2.00	5	31.25	6	37.50	1	6.25	-	-	16	100
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	3	20.00	6	40.00	5	33.33	1	6.67	-	-	15	100
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	11	10.12	51	31.48	57	35.19	19	11.73	4	2.47	162	100
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	3	17.65	6	35.29	7	41.18	1	5.88	-	-	17	100
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	2	9.52	7	33.33	8	38.10	3	14.29	1	4.76	21	100
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	4	25.00	3	18.75	5	31.25	3	18.75	1	6.25	16	100
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	2	1.76	4	23.53	9	52.94	2	11.76	-	-	17	100
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	1	4.00	5	20.00	13	52.00	6	24.00	-	-	25	100
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	2	20.00	2	20.00	4	40.00	1	10.00	1	10.00	10	100
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	6	54.55	4	36.36	1	9.09	-	-	-	-	11	100
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	3	27.27	5	45.45	2	18.18	1	9.09	-	-	11	100
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	1	16.67	2	33.33	2	33.33	1	16.67	-	-	6	100
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	7	2.00	13	46.43	6	21.43	1	3.57	1	3.57	28	100
รวม	42	20.69	64	31.53	70	34.48	23	11.33	4	1.97	203	100

จากตารางที่ 18 แสดงว่าบัณฑิตที่ได้อ่านทำในปีการศึกษา 2540 จำนวน 203 คน เห็นว่าตนเองได้ใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามาอยู่ในระดับมากที่สุดถึงร้อยละ 20.69 แต่ส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองได้ใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามาอยู่ในระดับปานกลางคือร้อยละ 34.48 ที่เห็นว่าได้ใช้ในระดับมากมีร้อยละ 31.53 อย่างไรก็ตามมีบัณฑิตในรุ่นนี้ร้อยละ 11.33 เห็นว่าได้ใช้ความรู้ที่ได้ศึกษาอยู่ในระดับน้อยและร้อยละ 1.97 เห็นว่าได้ใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามาในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามสาขาวิชาและปีที่สำเร็จการศึกษา

กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	ปี 2539			ปี 2540		
	จำนวน บัณฑิต	ศึกษาต่อ		จำนวน บัณฑิต	ศึกษาต่อ	
		จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
1-กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	54	15	27.78	112	28	25.00
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	15	6	40.00	31	10	32.26
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	18	8	44.44	39	11	28.21
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	21	1	4.76	42	7	16.67
2-กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	184	15	8.15	420	51	12.14
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	28	3	10.71	33	-	-
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	31	1	3.23	50	7	14.00
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	29	-	-	47	4	8.51
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	75	7	9.33	54	8	14.81
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	14	3	21.43	48	3	6.25
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	7	1	14.29	49	15	30.61
2.7 สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	-	-	-	48	8	16.67
2.8 สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ	-	-	-	32	1	3.13
2.9 สาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี	-	-	-	18	1	5.56
2.10 สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ	-	-	-	41	4	9.76
รวม	238	30	12.61	532	79	14.85

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตที่ทำการศึกษาต่อในรุ่นปีการศึกษา 2539 มีจำนวน 30 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.61 ของบัณฑิตในรุ่นนั้น ส่วนในรุ่นปีการศึกษา 2540 มีบัณฑิตที่ทำการศึกษาต่อจำนวน 79 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.85 ของบัณฑิตทั้งสิ้น 532 คน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มสาขาวิชาในรุ่นปีการศึกษา 2539 บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ร้อยละ 27.78 ของบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชานี้ทำการศึกษาต่อ ส่วนบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์นั้นทำการศึกษาต่อเพียงร้อยละ 8.15 ของบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาของตนเอง สำหรับในปีการศึกษา 2540 บัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรทำการศึกษาต่อร้อยละ 25 ซึ่งลดลงเล็กน้อย โดยสัดส่วนเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2539 ส่วนในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ทำการศึกษาต่อร้อยละ 12.14 ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนที่สูงขึ้นกว่าในปีการศึกษา 2539

หากพิจารณาตามสาขาวิชาแล้วพบว่า บัณฑิตในสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืชมีสัดส่วนในการศึกษาต่อสูงที่สุดคือ ร้อยละ 32.26 รองลงไปเป็นบัณฑิตในสาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 30.61 และสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ร้อยละ 28.21 ตามลำดับ ส่วนสาขาวิชาที่มีสัดส่วนการศึกษาต่อของบัณฑิตต่ำที่สุดคือ สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม ร้อยละ 3.13 และสาขาวิชาเทคโนโลยีธรณี ร้อยละ 5.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ศึกษาต่อ
 จำนวนตามสถาบันการศึกษาที่รับเข้า

สถาบันการศึกษาที่รับเข้า	จำนวน	ร้อยละ
1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	15	48.39
2. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	8	25.81
3. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4	12.90
4. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2	6.45
5. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง	1	3.23
6. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีแห่งเอเชีย	1	3.23
รวม	31	100

จากตารางที่ 20 แสดงว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 เข้าทำการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมากที่สุดเป็นจำนวน 15 คน จาก 31 คนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงไปคือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 25.81 (บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ทำการศึกษาต่อทั้งหมดมีจำนวน 79 คน แต่ในจำนวนนี้ได้ให้ข้อมูลที่ระบุสถาบันการศึกษาต่อเพียง 31 คน)

ตารางที่ 21 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถ
ในการทำงานของบัณฑิต

ลำดับ	ประเภท	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(คน)	ระดับ
1	ความซื่อตรงต่อหน้าที่	4.92	0.81	87	มาก
2	ความขยันหมั่นเพียร	4.89	0.85	87	มาก
3	การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น	4.85	0.87	86	มาก
4	ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	4.83	0.80	87	มาก
5	การเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ของหน่วยงาน	4.82	0.69	87	มาก
6	ความสามารถในการฟังภาษาไทย	4.80	0.82	86	มาก
7	การรู้จักกาลเทศะ	4.74	0.83	86	มาก
8	การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน	4.72	0.75	86	มาก
9	การมีมนุษยสัมพันธ์	4.72	0.89	86	มาก
10	ความสามารถในการปรับตัว	4.72	0.82	86	มาก
11	ความสามารถในการใช้ภาษาไทย	4.72	0.82	86	มาก
12	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.66	0.86	86	มาก
13	ความสามารถในการเขียนภาษาไทย	4.66	0.84	85	มาก
14	การรู้จักประมาณตน	4.61	0.85	85	มาก
15	ความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งหรือการมอบหมายงาน	4.52	0.75	86	มาก
16	ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร	4.47	0.75	73	มาก
17	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคม	4.47	0.80	57	มาก
18	การรู้จักคิดรู้จักทำอย่างมีเหตุผล	4.46	0.78	84	มาก
19	วิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคมนานาชาติ	4.42	0.82	48	มาก
20	ความรู้ในหลักวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน	4.39	0.67	76	มาก
21	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์	4.39	0.84	70	มาก
22	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับงานในหน้าที่	4.39	0.67	85	มาก
23	ความคิดสร้างสรรค์	4.38	0.78	86	มาก
24	มโนทัศน์ (Concept) หรือความเข้าใจในงานของตนเอง	4.34	0.79	87	มาก
25	ทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน	4.29	0.80	86	มาก
26	ความสามารถในการประนีประนอม	4.26	0.87	82	มาก
27	ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ	4.23	0.66	84	มาก
28	ความสามารถในการนำเสนอความคิด	4.23	0.74	87	มาก
29	ความสามารถในการประมวลความคิด	4.17	0.69	87	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ) แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถ
ในการทำงานของบัณฑิต

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(คน)	ระดับช่วง
30	ความสามารถในการตัดสินใจ	4.15	0.76	85	ปานกลาง
31	ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	4.15	0.77	86	ปานกลาง
32	ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ	3.99	1.14	73	ปานกลาง
33	ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ	3.99	1.16	72	ปานกลาง
34	ความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น	3.96	0.82	83	ปานกลาง
35	ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ	3.89	1.21	72	ปานกลาง
	รวมความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา	4.61	0.54	29	มาก

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูงหรือระดับ ดี เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า คุณลักษณะที่บัณฑิตรุ่นนี้ได้รับการประเมินสูงที่สุดคือ ความซื่อตรงต่อหน้าที่ รองลงไปคือ ความขยันหมั่นเพียร การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และการเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ของหน่วยงานตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความสามารถในการประมวลความคิด ความสามารถในการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ การเขียนภาษาอังกฤษ การชักจูงใจผู้อื่น และความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ตามลำดับ

ตารางที่ 22 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(คน)	ระดับ
1	ความซื่อตรงต่อหน้าที่	4.92	0.81	87	มาก
2	การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น	4.85	0.87	86	มาก
3	การรู้จักกาลเทศะ	4.74	0.83	86	มาก
4	การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน	4.72	0.75	86	มาก
5	การมีมนุษยสัมพันธ์	4.72	0.89	86	มาก
6	ความสามารถในการปรับตัว	4.72	0.82	86	มาก
7	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.66	0.86	86	มาก
8	การรู้จักประมาณตน	4.61	0.85	85	มาก
	รวม	4.75	0.67	84	มาก

จากตารางที่ 22 แสดงว่าผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูงหรือมาก และคุณลักษณะที่เด่นที่สุดคือ ความซื่อตรงต่อหน้าที่และที่เด่นเป็นอันดับสองคือการมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น ส่วนคุณลักษณะการรู้จักประมาณตน แม้จะอยู่ในอันดับสุดท้าย แต่ก็อยู่ในระดับสูงหรือมากเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 23 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในการสื่อความหมาย

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(คน)	ระดับช่วง
1	ความสามารถในการฟังภาษาไทย	4.80	0.82	86	มาก
2	ความสามารถในการใช้ภาษาไทย	4.72	0.82	86	มาก
3	ความสามารถในการเขียนภาษาไทย	4.66	0.84	85	มาก
4	ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร	4.47	0.75	73	มาก
5	ความสามารถในการนำเสนอความคิด	4.23	0.74	87	มาก
6	ความสามารถในการประมวลความคิด	4.17	0.69	87	ปานกลาง
7	ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ	3.99	1.14	73	ปานกลาง
8	ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ	3.99	1.16	72	ปานกลาง
9	ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ	3.89	1.21	72	ปานกลาง
	รวม	4.36	0.76	63	มาก

จากตารางที่ 23 แสดงว่าผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นว่า บัณฑิตรุ่นนี้มีคุณลักษณะและความสามารถด้านทักษะการสื่อความหมายอยู่ในระดับสูงหรือมาก โดยมีความสามารถด้านการฟังภาษาไทยสูงที่สุด รองลงไปที่ความสามารถในการใช้ภาษาไทย สำหรับความสามารถในด้านภาษาอังกฤษทั้งการพูด การฟัง และการเขียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 24 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในทางวิชาชีพ

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	อันดับของเกณฑ์	จำนวน(คน)	ระดับผล
1	ความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งหรือการมอบหมายงาน	4.52	0.75	86	มาก
2	การรู้จักคิดรู้จักทำอย่างมีเหตุผล	4.46	0.78	84	มาก
3	ความรู้ในหลักวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน	4.39	0.67	76	มาก
4	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์	4.39	0.84	70	มาก
5	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับงานในหน้าที่	4.39	0.67	85	มาก
6	ความคิดสร้างสรรค์	4.38	0.78	86	มาก
7	มโนทัศน์ (Concept) หรือความเข้าใจในงานของตนเอง	4.34	0.79	87	มาก
8	ทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน	4.29	0.80	86	มาก
9	ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ	4.23	0.66	84	มาก
	รวม	4.40	0.50	62	มาก

จากตารางที่ 24 ปรากฏว่าผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นว่าบัณฑิตรุ่นนี้มีคุณลักษณะและความสามารถด้านทักษะวิชาชีพอยู่ในระดับมากหรือสูง โดยมีความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งหรือการมอบหมายงานสูงสุด รองลงไปที่ความสามารถในการรู้จักคิดรู้จักทำอย่างมีเหตุผล ส่วนความสามารถที่อยู่ในอันดับสุดท้ายคือความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ ซึ่งยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงหรือมากเช่นกัน

ตารางที่ 25 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในการจัดการ

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(คน)	ระดับช่วง
1	ความขยันหมั่นเพียร	4.89	0.85	87	มาก
2	ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	4.83	0.80	87	มาก
3	การเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ของหน่วยงาน	4.82	0.69	87	มาก
4	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคม	4.47	0.80	57	มาก
5	วิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคมนานาชาติ	4.42	0.82	48	มาก
6	ความสามารถในการประนีประนอม	4.26	0.87	82	มาก
7	ความสามารถในการตัดสินใจ	4.15	0.76	85	ปานกลาง
8	ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	4.15	0.77	86	ปานกลาง
9	ความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น	3.96	0.82	83	ปานกลาง
	รวม	4.54	0.61	47	มาก

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นว่า บัณฑิตรุ่นนี้มีคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานด้านทักษะในการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมากหรือสูง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่ามีประเด็นที่อยู่ในระดับปานกลาง 3 ประเด็นคือ ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น ประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับมากทั้งสิ้น โดยมีความขยันหมั่นเพียรอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงไปคือ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และการเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ของหน่วยงาน

ตารางที่ 26 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต
รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน

ลำดับ	คุณลักษณะ	ปีแรก		ปีที่สอง	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	ความรู้ในหลักวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน	4.15	ปานกลาง	4.46	มาก
2	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์	4.28	มาก	4.64	มาก
3	ทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน	4.05	ปานกลาง	4.46	มาก
4	ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ	3.99	ปานกลาง	4.43	มาก
5	ความคิดสร้างสรรค์	4.21	มาก	4.38	มาก
6	มโนทัศน์ (Concept) หรือความเข้าใจในงานของตนเอง	4.31	มาก	4.58	มาก
7	ความซื่อตรงต่อหน้าที่	4.79	มาก	5.04	มาก
8	ความขยันหมั่นเพียร	4.78	มาก	5.08	มาก
9	ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	4.80	มาก	5.06	มาก
10	การเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ของหน่วยงาน	4.61	มาก	4.85	มาก
11	การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน	4.66	มาก	4.79	มาก
12	การรู้จักคิดรู้จักทำอย่างมีเหตุผล	4.41	มาก	4.56	มาก
13	การมีมนุษยสัมพันธ์	4.65	มาก	4.87	มาก
14	ความสามารถในการปรับตัว	4.60	มาก	4.69	มาก
15	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.57	มาก	4.87	มาก
16	การรู้จักประมาณตน	4.38	มาก	4.52	มาก
17	การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น	4.75	มาก	4.79	มาก
18	การรู้จักกาลเทศะ	4.56	มาก	4.62	มาก
19	ความสามารถในการใช้ภาษาไทย	4.70	มาก	4.82	มาก
20	ความสามารถในการฟังภาษาไทย	-	-	5.69	มากที่สุด
21	ความสามารถในการเขียนภาษาไทย	-	-	4.78	มาก
22	ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ	3.56	ปานกลาง	4.02	ปานกลาง
23	ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ	3.64	ปานกลาง	4.06	ปานกลาง
24	ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ	3.64	ปานกลาง	4.04	ปานกลาง
25	ความสามารถในการประมวลความคิด	4.15	ปานกลาง	4.37	มาก
26	ความสามารถในการนำเสนอความคิด	4.21	มาก	4.33	มาก
27	ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร	4.09	ปานกลาง	4.56	มาก
28	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับงานในหน้าที่	4.41	มาก	4.40	มาก
29	ความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งหรือการมอบหมายงาน	4.54	มาก	4.73	มาก
30	ความสามารถในการตัดสินใจ	4.14	ปานกลาง	4.45	มาก
31	ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	4.10	ปานกลาง	4.37	มาก
32	ความสามารถในการประนีประนอม	4.36	มาก	4.49	มาก
33	ความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น	4.13	ปานกลาง	4.24	มาก

ตารางที่ 26 (ต่อ) แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน

ลำดับ	คุณลักษณะ	ปีแรก		ปีที่สอง	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
34	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคม	4.54	มาก	4.54	มาก
35	วิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคมนานาชาติ	-	-	4.48	มาก
	รวมความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา	4.36	มาก	4.65	มาก

จากตารางที่ 26 ปรากฏว่า ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 เกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตรุ่นนี้โดยภาพรวมในปีที่ 2 ของการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าเดิม กล่าวคือ ในการประเมินปีแรกค่าเฉลี่ยมีค่า 4.36 ส่วนในปีที่ 2 อยู่ที่ 4.65 ซึ่งยังคงอยู่ในระดับมากหรือสูงเหมือนเดิม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตสูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ยในปีแรกแทบทุกประเด็นรวมทั้งความสามารถในการฟัง เขียน และพูดภาษาอังกฤษ การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นนี้หลายประเด็นเปลี่ยนจากระดับปานกลางไปเป็นระดับสูงหรือมาก เช่น ความรู้ในหลักวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน ทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ ความสามารถในการประมวลความคิด ความสามารถในการตัดสินใจ และความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป็นต้น ยกเว้นประเด็นการมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับงานในหน้าที่ลดลงกว่าเดิม น้อยมาก คือ จาก 4.41 เป็น 4.40 และอีกประเด็นหนึ่ง การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคมนั้นค่าเฉลี่ยคงเดิมที่ 4.54

สำหรับประเด็นที่ 20, 21 และ 35 คือ ความสามารถในการฟังและการเขียนภาษาไทยนั้น ในปีแรกไม่ได้ทำการศึกษาจึงไม่ปรากฏค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 27 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน

ลำดับ	คุณลักษณะ	ปีแรก		ปีที่สอง	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	ความซื่อตรงต่อหน้าที่	4.79	มาก	5.04	มาก
2	การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน	4.66	มาก	4.79	มาก
3	การมีมนุษยสัมพันธ์	4.65	มาก	4.87	มาก
4	ความสามารถในการปรับตัว	4.60	มาก	4.69	มาก
5	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.57	มาก	4.87	มาก
6	การรู้จักประมาณตน	4.38	มาก	4.52	มาก
7	การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น	4.75	มาก	4.79	มาก
8	การรู้จักกาลเทศะ	4.56	มาก	4.62	มาก
	รวม	4.62	มาก	4.77	มาก

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 เกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม จากการประเมินปีที่ 2 สูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ยจากการประเมินในปีแรก ทั้งโดยภาพรวมและโดยรายละเอียดในทุกประเด็น ที่เพิ่มมากที่สุดคือ ประเด็นความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และประเด็นความซื่อตรงต่อหน้าที่ ตามลำดับ ส่วนที่เพิ่มน้อยที่สุดคือ ประเด็นการมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น ซึ่งยังคงอยู่ในระดับมากเหมือนเดิม

ตารางที่ 28 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในการสื่อความหมาย รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน

ลำดับ	คุณลักษณะ	ปีแรก		ปีที่สอง	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	ความสามารถในการใช้ภาษาไทย	4.70	มาก	4.82	มาก
2	ความสามารถในการฟังภาษาไทย	-	-	5.69	มากที่สุด
3	ความสามารถในการเขียนภาษาไทย	-	-	4.78	มาก
4	ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ	3.56	ปานกลาง	4.02	ปานกลาง
5	ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ	3.64	ปานกลาง	4.06	ปานกลาง
6	ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ	3.64	ปานกลาง	4.04	ปานกลาง
7	ความสามารถในการประมวลความคิด	4.15	ปานกลาง	4.37	มาก
8	ความสามารถในการนำเสนอความคิด	4.21	มาก	4.33	มาก
9	ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร	4.09	ปานกลาง	4.56	มาก
	รวม	4.06	ปานกลาง	4.52	มาก

จากตารางที่ 28 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานด้านทักษะการสื่อความหมายของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินปีที่ 2 สูงกว่าค่าเฉลี่ยจากการประเมินในปีแรก ทั้งภาพรวมและโดยรายละเอียดทุกประเด็น ประเด็นที่เพิ่มขึ้นและเปลี่ยนระดับจากปานกลาง ไปสู่ระดับมากหรือสูง คือ ความสามารถในการประมวลความคิดและความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร ส่วนประเด็นที่เพิ่มขึ้นจากเดิมแต่ยังคงอยู่ในระดับปานกลางเหมือนเดิม คือ ความสามารถในการฟัง พูด และเขียนภาษาอังกฤษ และที่มีการเพิ่มมากที่สุดกว่าประเด็นอื่น ๆ คือ ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษซึ่งเพิ่มจาก 3.56 เป็น 4.02 โดยเพิ่มถึง 0.46 คะแนน เท่ากับการเพิ่มของคะแนนเฉลี่ยรวมทั้งด้านจาก 4.06 เป็น 4.52 คะแนน

ตารางที่ 29 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในทางวิชาชีพ รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน

ลำดับ	คุณลักษณะ	ปีแรก		ปีที่สอง	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	ความรู้ในหลักวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน	4.15	ปานกลาง	4.46	มาก
2	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์	4.28	มาก	4.64	มาก
3	ทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน	4.05	ปานกลาง	4.46	มาก
4	ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ	3.99	ปานกลาง	4.43	มาก
5	ความคิดสร้างสรรค์	4.21	มาก	4.38	มาก
6	มโนทัศน์ (Concept) หรือความเข้าใจในงานของตนเอง	4.31	มาก	4.58	มาก
7	การรู้จักคิดรู้จักทำอย่างมีเหตุผล	4.41	มาก	4.56	มาก
8	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับงานในหน้าที่	4.41	มาก	4.40	มาก
9	ความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งหรือการมอบหมายงาน	4.54	มาก	4.73	มาก
	รวม	4.26	มาก	4.52	มาก

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตในด้านทักษะในทางวิชาชีพ จากการประเมินในปีที่ 2 สูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินในปีแรก ทั้งโดยภาพรวมและรายประเด็น ยกเว้นประเด็นการมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับงานในหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยลดลงจากเดิม จาก 4.41 เป็น 4.40 คะแนน ประเด็นที่ค่าเฉลี่ยเพิ่มมากที่สุดคือ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ ทักษะหรือความสามารถในการปฏิบัติงาน และความชำนาญในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 30 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในการจัดการ รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรก และปีที่สองของการทำงาน

ลำดับ	คุณลักษณะ	ปีแรก		ปีที่สอง	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	ความขยันหมั่นเพียร	4.78	มาก	5.08	มาก
2	ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	4.80	มาก	5.06	มาก
3	การเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ของหน่วยงาน	4.61	มาก	4.85	มาก
4	ความสามารถในการตัดสินใจ	4.14	ปานกลาง	4.45	มาก
5	ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	4.10	ปานกลาง	4.37	มาก
6	ความสามารถในการประนีประนอม	4.36	มาก	4.49	มาก
7	ความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น	4.13	ปานกลาง	4.24	มาก
8	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคม	4.54	มาก	4.54	มาก
9	วิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคมนานาชาติ	-	-	4.48	มาก
	รวมความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา	4.44	มาก	4.67	มาก

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ในด้านทักษะในการจัดการ จากการประเมินในปีที่ 2 สูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ยจากการประเมินในปีแรก ทั้งโดยภาพรวมและการจำแนกประเด็นทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นการมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคมที่มีค่าเฉลี่ยคงเดิมที่ 4.54 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าตามลำดับ ส่วนประเด็นวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคมนานาชาติ นั้นในปีแรกไม่มีการประเมิน

ตารางที่ 31 แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต ปีการศึกษา 2540 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

ลำดับ	คุณลักษณะ	ทุก		วศ	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	การจดคำบรรยาย	4.50	มาก	4.75	มาก
2	การซักถาม	3.64	ปานกลาง	4.20	มาก
3	การคิดค้นหาเหตุผล	3.91	ปานกลาง	4.40	มาก
4	การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ	4.09	ปานกลาง	4.65	มาก
5	การทำรายงาน	4.18	ปานกลาง	4.45	มาก
6	การสรุปความ	3.91	ปานกลาง	4.40	มาก
7	การอ่านเอกสารภาษาไทย	4.44	มาก	4.72	มาก
8	การอ่านเอกสารภาษาอังกฤษ	3.40	ปานกลาง	4.42	มาก
9	การเขียนภาษาไทย	4.20	มาก	4.47	มาก
10	การเขียนภาษาอังกฤษ	3.33	ปานกลาง	4.28	มาก
11	การทำโครงการวิจัย	3.82	ปานกลาง	4.33	มาก
12	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูล	4.63	มาก	4.60	มาก
13	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำรายงาน	4.88	มาก	4.70	มาก
14	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.73	ปานกลาง	4.56	มาก
15	การทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.27	มาก	4.89	มาก
16	การตอบคำถามในการเรียน	4.00	ปานกลาง	4.40	มาก
17	การตอบคำถามในการสอบ	4.18	ปานกลาง	4.50	มาก
18	พื้นฐานความรู้วิชาเอก	4.10	ปานกลาง	4.55	มาก
19	พื้นฐานความรู้วิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	4.00	ปานกลาง	4.28	มาก
20	พื้นฐานความคิดในการวิจัย	3.60	ปานกลาง	4.26	มาก
21	ลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้	4.27	มาก	4.60	มาก
22	ความขยันสม่ำเสมอ	4.36	มาก	4.45	มาก
23	การตรงต่อเวลา	4.30	มาก	4.55	มาก
24	ความเชื่อมั่นในตนเอง	3.91	ปานกลาง	4.32	มาก
25	ความกล้าในการแสดงออก	3.82	ปานกลาง	4.50	มาก
26	การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ	3.82	ปานกลาง	4.47	มาก
27	การมีลักษณะผู้นำทางวิชาการ	3.70	ปานกลาง	4.26	มาก
28	ความทุ่มเทเพื่อการทำงานวิชาการ	4.11	ปานกลาง	4.58	มาก
29	การไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค	4.33	มาก	4.15	ปานกลาง
30	การแก้ปัญหาทางวิชาการ	4.10	ปานกลาง	4.58	มาก
31	การยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น	4.45	มาก	4.80	มาก
	รวมความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา	4.27	มาก	4.56	มาก

จากตารางที่ 31 แสดงว่าอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ทั้งบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร และกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ อยู่ในระดับมากหรือระดับสูงโดยภาพรวม โดยที่ค่าเฉลี่ยของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วปรากฏว่า บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนมาก ส่วนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากแทบทุกประเด็น มีเพียงลักษณะการไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ลักษณะที่เด่นที่สุดของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรคือการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำรายงานและการสืบค้นข้อมูลตามลำดับ ในขณะที่ลักษณะที่ด้อยที่สุดคือการเขียนภาษาอังกฤษและการอ่านภาษาอังกฤษ ส่วนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีลักษณะเด่นที่สุดในเรื่องการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการยอมรับฟังเหตุผลและคำชี้แจงของผู้อื่น ส่วนลักษณะที่จัดอยู่ในระดับปานกลางมีอยู่ประเด็นเดียวคือการไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคและการซักถาม

ตารางที่ 32 แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีแรกและปีที่สอง จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

ลำดับ	คุณลักษณะ	ปีแรก				ปีที่สอง			
		ทก		วศ		ทก		วศ	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	การจดคำบรรยาย	4.00	ปานกลาง	4.14	ปานกลาง	4.29	มาก	4.20	มาก
2	การซักถาม	3.11	ปานกลาง	4.18	ปานกลาง	4.33	มาก	3.44	ปานกลาง
3	การคิดค้นหาเหตุผล	3.44	ปานกลาง	4.25	มาก	4.00	ปานกลาง	3.40	ปานกลาง
4	การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ	3.77	ปานกลาง	4.20	มาก	3.78	ปานกลาง	4.00	ปานกลาง
5	การทำรายงาน	3.85	ปานกลาง	4.25	มาก	4.00	ปานกลาง	3.90	ปานกลาง
6	การสรุปความ	3.44	ปานกลาง	4.00	ปานกลาง	3.88	ปานกลาง	3.70	ปานกลาง
7	การอ่านเอกสารภาษาไทย	3.88	ปานกลาง	4.66	มาก	4.29	มาก	4.11	ปานกลาง
8	การอ่านเอกสารภาษาอังกฤษ	3.33	ปานกลาง	3.31	ปานกลาง	3.22	ปานกลาง	3.63	ปานกลาง
9	การเขียนภาษาไทย	3.87	ปานกลาง	3.85	ปานกลาง	3.78	ปานกลาง	4.00	ปานกลาง
10	การเขียนภาษาอังกฤษ	3.14	ปานกลาง	2.73	น้อย	3.50	ปานกลาง	3.50	ปานกลาง
11	การทำโครงการวิจัย	3.40	ปานกลาง	3.84	ปานกลาง	3.78	ปานกลาง	3.90	ปานกลาง
12	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูล	3.75	ปานกลาง	4.14	ปานกลาง	4.75	มาก	4.50	มาก
13	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำรายงาน	4.00	ปานกลาง	4.58	มาก	5.00	มาก	4.50	มาก
14	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.22	ปานกลาง	3.81	ปานกลาง	4.44	มาก	3.60	ปานกลาง
15	การทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.62	ปานกลาง	4.53	มาก	4.22	มาก	4.44	มาก
16	การตอบคำถามในการเรียน	3.28	ปานกลาง	4.00	ปานกลาง	3.78	ปานกลาง	3.88	ปานกลาง
17	การตอบคำถามในการสอบ	3.42	ปานกลาง	4.21	มาก	3.67	ปานกลาง	3.60	ปานกลาง
18	พื้นฐานความรู้วิชาเอก	3.55	ปานกลาง	4.13	ปานกลาง	3.67	ปานกลาง	3.78	ปานกลาง
19	พื้นฐานความรู้วิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	3.57	ปานกลาง	3.56	ปานกลาง	3.50	ปานกลาง	3.70	ปานกลาง
20	พื้นฐานความคิดในการวิจัย	3.44	ปานกลาง	3.62	ปานกลาง	3.67	ปานกลาง	3.60	ปานกลาง
21	ลักษณะไม่เรียนไม่รู้	4.44	มาก	4.31	มาก	4.00	ปานกลาง	4.10	ปานกลาง
22	ความขยันสม่ำเสมอ	4.44	มาก	4.12	ปานกลาง	3.67	ปานกลาง	4.00	ปานกลาง
23	การตรงต่อเวลา	4.55	มาก	4.00	ปานกลาง	3.67	ปานกลาง	3.80	ปานกลาง
24	ความเชื่อมั่นในตนเอง	3.77	ปานกลาง	4.12	ปานกลาง	3.89	ปานกลาง	3.80	ปานกลาง
25	ความกล้าในการแสดงออก	3.22	ปานกลาง	4.50	มาก	4.22	มาก	3.60	ปานกลาง
26	การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ	3.28	ปานกลาง	3.80	ปานกลาง	3.67	ปานกลาง	3.60	ปานกลาง
27	การมีลักษณะผู้นำทางวิชาการ	3.28	ปานกลาง	3.73	ปานกลาง	3.44	ปานกลาง	3.40	ปานกลาง
28	ความทุ่มเทเพื่อการทำงานวิชาการ	4.25	มาก	4.06	ปานกลาง	3.56	ปานกลาง	4.00	ปานกลาง
29	การไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค	4.57	มาก	4.60	มาก	4.00	ปานกลาง	3.90	ปานกลาง
30	การแก้ปัญหาทางวิชาการ	4.16	ปานกลาง	4.21	มาก	3.63	ปานกลาง	3.70	ปานกลาง
31	การยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น	4.62	มาก	4.93	มาก	4.22	มาก	4.20	มาก
32	การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	4.16	ปานกลาง	4.20	มาก	-	-	-	-
	รวมความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา	3.62	ปานกลาง	4.39	มาก	3.92	ปานกลาง	3.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 32 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จากการประเมินในปีที่ 2 สูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินในปีแรกเฉพาะในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ส่วนกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ นั้น ค่าเฉลี่ยในปีที่ 2 ลดลงจากเดิมและเป็นการลดจากระดับมากลงไปสู่ระดับปานกลางด้วย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดผลปรากฏว่า บัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มีความสามารถในการซักถามดีขึ้นมาที่สุด และมีความกล้าแสดงออกดีขึ้นในอันดับรองลงไปเท่า ๆ กับการความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทำรายงาน ส่วนลักษณะที่ไม่เปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงน้อยมากคือ ความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษทั้งในการอ่านและการเขียน สำหรับบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์นั้นปรากฏว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งการอ่านและการเขียนดีขึ้นมา ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ดีขึ้น ประเด็นที่ค่าเฉลี่ยลดลงเฉพาะในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ได้แก่ การซักถาม การคิดค้นหาเหตุผล การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ การสรุปความ การอ่านภาษาไทย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตอบคำถามในการสอบ และความกล้าในการแสดงออก ประเด็นที่น่าสังเกตมากก็คือ อาจารย์ที่ปรึกษาแสดงความคิดเห็นว่าบัณฑิตทั้งสองกลุ่มสาขาวิชามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีน้อยกว่าเดิมในเรื่องต่อไปนี้ ความขยันสม่ำเสมอ การตรงต่อเวลา ความทุ่มเทในการทำงานทางวิชาการ การไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค และการยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น

ตารางที่ 33 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จําแนกตามกลุ่มสาขาวิชา
ประจำปีการศึกษา 2540

ลำดับ	ประเด็น	ทศ		วศ	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	ก.ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร				
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป				
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.04	ปานกลาง	3.76	ปานกลาง
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	3.93	ปานกลาง	3.57	ปานกลาง
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.03	ปานกลาง	3.64	ปานกลาง
	- ความทันสมัย	4.48	มาก	4.17	ปานกลาง
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.29	มาก	3.95	ปานกลาง
	รวมหมวดวิชาศึกษาทั่วไป	4.20	มาก	3.80	ปานกลาง
2	หมวดวิชาภาษาอังกฤษ				
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.23	มาก	4.68	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.30	มาก	4.73	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	3.98	ปานกลาง	4.30	มาก
	- ความทันสมัย	4.49	มาก	4.54	มาก
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.76	มาก	4.88	มาก
	รวมหมวดวิชาภาษาอังกฤษ	4.36	มาก	4.63	มาก
3	หมวดวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์				
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.23	มาก	4.43	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.32	มาก	4.46	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.26	มาก	4.46	มาก
	- ความทันสมัย	4.58	มาก	4.55	มาก
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.76	มาก	4.83	มาก
	รวมหมวดวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์	4.42	มาก	4.55	มาก
4	หมวดวิชาพื้นฐานวิชาเอก				
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.85	มาก	4.97	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.89	มาก	4.92	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.61	มาก	4.73	มาก
	- ความทันสมัย	4.88	มาก	4.86	มาก
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.98	มาก	5.12	มาก
	รวมหมวดวิชาพื้นฐานวิชาเอก	4.87	มาก	4.94	มาก

ตารางที่ 33 (ต่อ) แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จำแนกตาม
กลุ่มสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540

ลำดับ	ประเด็น	มาก		มาก	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
5	หมวดวิชาวิชาเอก				
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.88	มาก	4.87	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.87	มาก	4.84	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.59	มาก	4.77	มาก
	- ความทันสมัย	4.94	มาก	4.82	มาก
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.92	มาก	5.09	มาก
	รวมหมวดวิชาวิชาเอก	4.87	มาก	4.90	มาก

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรของมหาวิทยาลัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกหมวดวิชา ยกเว้นบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นในระดับปานกลางต่อหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากต่อหมวดวิชาต่าง ๆ แทบทุกประเด็น ยกเว้นบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ที่คิดว่าหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษมีความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปนั้นบัณฑิตทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางแทบทุกประเด็น ยกเว้น บัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มีความคิดเห็นว่า ความทันสมัยและการเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 34 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2540

อันดับ	ประเด็น	ภก		กค	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน				
1	ความตั้งใจในการสอน	4.90	มาก	4.96	มาก
2	ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา	4.76	มาก	4.94	มาก
3	ความเข้าใจในตัวผู้เรียน	4.25	มาก	4.15	ปานกลาง
4	ความเป็นประชาธิปไตย	4.42	มาก	4.37	มาก
5	ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา	4.66	มาก	4.64	มาก
6	ความสามารถในการอธิบายหลักการและเหตุผล	4.59	มาก	4.67	มาก
7	ความตรงต่อเวลา	4.76	มาก	4.79	มาก
8	ความยุติธรรมในการประเมินผล	4.76	มาก	4.68	มาก
9	การมีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา	4.60	มาก	4.49	มาก
10	การให้คำปรึกษาแนะนำนอกห้องเรียน	4.61	มาก	4.55	มาก
	รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน	4.63	มาก	4.63	มาก

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์อยู่ในระดับเหมาะสมมากหรือดี ทั้งในภาพรวมและในรายละเอียดทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นความเข้าใจในตัวผู้เรียนที่บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดทั้งในกลุ่มบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร และบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ คือ อาจารย์มีความตั้งใจในการสอนและมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ส่วนประเด็นที่อยู่ในอันดับด้วยที่สุดคือ ความเข้าใจในตัวผู้เรียน และความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งปรากฏอยู่ในทั้งสองกลุ่มสาขาวิชา

ตารางที่ 35 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน
 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาประจำปีการศึกษา 2540

ลำดับ	ประเด็น	ทก		วศ	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ก.ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน				
1	สภาพทั่วไปของห้องบรรยาย	4.69	มาก	4.76	มาก
2	สภาพทั่วไปของห้องปฏิบัติการ	4.71	มาก	4.78	มาก
3	เครื่องมือในการทดลองหรือศึกษาโดยการปฏิบัติ	4.73	มาก	4.66	มาก
4	ตำราประกอบการเรียนการสอน	4.29	มาก	4.37	มาก
5	เอกสารคำบรรยายประกอบการสอน	4.29	มาก	4.29	มาก
6	บริการหอสมุดกลาง (ศูนย์บรรณสารฯ)	4.30	มาก	4.51	มาก
7	บริการในการลงทะเบียนของศูนย์บริการการศึกษา	4.06	ปานกลาง	4.00	ปานกลาง
8	บริการในการลงทะเบียนของส่วนการเงินและบัญชี	4.15	ปานกลาง	4.09	ปานกลาง
9	บริการในการติดต่อกับอาจารย์โดยเจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิชา	4.28	มาก	4.24	มาก
10	บริการของ โครงการสหกิจศึกษา	4.35	มาก	4.42	มาก
11	บริการสื่อทัศนูปกรณ์ในห้องบรรยายต่างๆ	4.35	มาก	4.42	มาก
12	การให้บริการในห้องปฏิบัติการ	4.53	มาก	4.44	มาก
13	การให้บริการในฟาร์มมหาวิทยาลัย	4.31	มาก	4.24	มาก
14	การให้บริการในสถานพยาบาล	4.38	มาก	4.48	มาก
15	การให้บริการในสถานกีฬา	4.38	มาก	4.50	มาก
16	บริการทุนช่วยค่าอาหารและค่าครองชีพ	4.14	ปานกลาง	4.27	มาก
17	บริการทุนเงินยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล	4.30	มาก	4.42	มาก
18	บริการทุนเงินยืมฉุกเฉิน	4.21	มาก	4.41	มาก
19	บริการนิติการ	4.16	ปานกลาง	4.23	มาก
20	บริการงานทหาร	4.06	ปานกลาง	4.20	มาก
21	บริการแนะแนวการศึกษา	4.23	มาก	4.17	ปานกลาง
22	บริการรถเมล์	3.87	ปานกลาง	3.65	ปานกลาง
23	บริการร้านอาหารในอาคารเรียนรวม	3.82	ปานกลาง	3.72	ปานกลาง
	รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกฯ	4.33	มาก	4.29	มาก

จากตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ทั้งกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยี-
การเกษตร และกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าการอำนวยความสะดวกในการเรียน
ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมากหรือระดับดี เมื่อพิจารณาแยกประเด็นในรายละเอียดปรากฏว่า
มีบางประเด็นที่บัณฑิตคิดว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เช่น บริการในการลงทะเบียน
ของศูนย์บริการการศึกษา และบริการในการลงทะเบียนของส่วนการเงินและบัญชี บริการรถเมย์
ภายใน และบริการร้านอาหารในอาคารเรียนรวม

ตารางที่ 36 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการบริการหอพัก จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา
ประจำปีการศึกษา 2540

ลำดับ	ประเด็น	ทก		วศ	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ง.ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษา				
1	การศึกษาหรือทำงานในห้องพัก	4.23	มาก	4.23	มาก
2	การนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนในห้องนอน	4.29	มาก	4.32	มาก
3	ความสะอาดของห้องน้ำ	3.77	ปานกลาง	3.90	ปานกลาง
4	ความสะดวกในการใช้ห้องอ่านหนังสือที่หอพัก	3.67	ปานกลาง	3.74	ปานกลาง
5	ความสะดวกในการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ที่หอพัก	3.59	ปานกลาง	3.43	ปานกลาง
6	การจัดบริการสอนเสริมในหอพักนักศึกษา	3.79	ปานกลาง	3.76	ปานกลาง
7	การจัดกิจกรรมและนันทนาการในหอพัก	3.73	ปานกลาง	3.69	ปานกลาง
8	การดูแลความสงบเรียบร้อยเพื่อการอ่านหนังสือ	3.51	ปานกลาง	3.51	ปานกลาง
9	การให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ของที่ปรึกษาหอพัก	3.64	ปานกลาง	3.58	ปานกลาง
10	ความเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ในหอพัก	3.78	ปานกลาง	3.89	ปานกลาง
11	การดูแลให้เป็นไปตามระเบียบหอพัก	3.85	ปานกลาง	3.95	ปานกลาง
12	การติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก	3.64	ปานกลาง	3.68	ปานกลาง
13	การรักษาความปลอดภัยภายในหอพัก	3.78	ปานกลาง	3.92	ปานกลาง
14	การดูแลเรื่องความเจ็บป่วย	3.67	ปานกลาง	3.83	ปานกลาง
15	การให้บริการสาธารณสุขปลอดภัยในหอพัก	3.79	ปานกลาง	3.86	ปานกลาง
16	การให้บริการข่าวสารในหอพัก	3.93	ปานกลาง	4.01	ปานกลาง
17	การจัดบริการขายอาหารในหอพัก	3.65	ปานกลาง	3.73	ปานกลาง
18	การจัดบริการขายของใช้จำเป็นในหอพัก	3.83	ปานกลาง	3.83	ปานกลาง
19	การจัดบริการร้านซักรีดในหอพัก	3.72	ปานกลาง	3.74	ปานกลาง
20	การจัดบริการร้านถ่ายเอกสารในหอพัก	3.65	ปานกลาง	3.81	ปานกลาง
21	การจัดบริการร้านเสริมสวยในหอพัก	3.62	ปานกลาง	3.67	ปานกลาง
22	บริการที่จอดรถ	3.70	ปานกลาง	3.73	ปานกลาง
	รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการหอพัก	3.89	ปานกลาง	3.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ทั้งกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยี-การเกษตร และกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าบริการหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยโดยรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยแล้วปรากฏว่า มีเพียงการศึกษาหรือทำงานในห้องพัก การนอนหลับพักผ่อนในห้องนอนเท่านั้นที่อยู่ในระดับมากหรือระดับดี ประเด็นอื่น ๆ ล้วนอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น และประเด็นที่อ่อนด้อยที่สุด คือการดูแลความสงบเงียบเพื่อการอ่านหนังสือมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ

ตารางที่ 37 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา
ประจำปีการศึกษา 2540

ลำดับ	ประเด็น	ทก		วศ	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	จ.ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา				
1	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.03	ปานกลาง	3.94	ปานกลาง
2	ความเป็นผู้นำ	4.03	ปานกลาง	4.13	ปานกลาง
3	การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.17	ปานกลาง	4.13	ปานกลาง
4	การบริหารเวลา	4.16	ปานกลาง	4.05	ปานกลาง
5	การให้ประโยชน์ในเชิงนันทนาการคลายความเครียด	4.11	ปานกลาง	4.11	ปานกลาง
6	การออกกำลังกาย	4.28	มาก	4.18	ปานกลาง
7	การพัฒนาบุคลิกภาพด้านอรรถนะ	4.27	มาก	4.19	ปานกลาง
8	การพัฒนาความสามารถในการสื่อความหมาย	4.20	มาก	4.16	ปานกลาง
9	การขยายวงความสนใจให้กว้างขวางขึ้น	4.16	ปานกลาง	4.09	ปานกลาง
10	ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.25	มาก	4.38	มาก
11	ความภาคภูมิใจในตนเอง	4.35	มาก	4.32	มาก
12	การได้มีส่วนร่วมที่เป็นประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย	4.18	ปานกลาง	4.30	มาก
13	การพัฒนานำใจประชาธิปไตย	4.27	มาก	4.25	มาก
14	การเสริมประสบการณ์ทางวิชาการ	4.09	ปานกลาง	4.10	ปานกลาง
15	การพัฒนาค้นความสามารถในการจูงใจผู้อื่น	4.06	ปานกลาง	4.09	ปานกลาง
16	การพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกัน	4.31	มาก	4.32	มาก
17	การพัฒนาความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ	4.36	มาก	4.36	มาก
18	การพัฒนาความยอมรับในระเบียบ กฎเกณฑ์	4.25	มาก	4.31	มาก
19	การได้มีส่วนร่วมหรือสัมผัสกับชุมชนหรือโลกแห่งความเป็นจริง	4.27	มาก	4.24	มาก
20	การมีน้ำใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.42	มาก	4.37	มาก
	รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา	4.22	มาก	4.22	มาก

จากตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 แสดงความคิดเห็นว่าได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากหรือดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้วปรากฏว่า บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คิดว่าได้รับประโยชน์ในเรื่องการมีน้ำใจ เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประเด็นอื่น ๆ รองลงไปคือ การรับผิดชอบต่อหมู่คณะ ส่วนประเด็นที่เห็นว่าได้รับประโยชน์น้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ คือ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความเป็นผู้นำ ส่วนบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ คิดว่าได้รับประโยชน์ในเรื่องการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าประเด็นอื่น ๆ รองลงไปคือ การรับผิดชอบต่อหมู่คณะ ส่วนประเด็นที่คิดว่าได้รับประโยชน์น้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ คือ การบริหารเวลา และการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตารางที่ 38 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา

ปี	ประเด็น	ปี 2539				ปี 2540			
		ทก		วค		ทก		วค	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร								
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป								
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	3.96	ปานกลาง	3.58	ปานกลาง	4.04	ปานกลาง	3.76	ปานกลาง
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	3.86	ปานกลาง	3.56	ปานกลาง	3.93	ปานกลาง	3.57	ปานกลาง
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	3.77	ปานกลาง	3.45	ปานกลาง	4.03	ปานกลาง	3.64	ปานกลาง
	- ความทันสมัย	4.24	มาก	3.86	ปานกลาง	4.48	มาก	4.17	ปานกลาง
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.17	ปานกลาง	3.71	ปานกลาง	4.29	มาก	3.95	ปานกลาง
	รวมหมวดวิชาศึกษาทั่วไป	4.01	ปานกลาง	3.64	ปานกลาง	4.20	มาก	3.80	ปานกลาง
2	หมวดวิชาภาษาอังกฤษ								
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.57	มาก	4.65	มาก	4.23	มาก	4.68	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.37	มาก	4.50	มาก	4.30	มาก	4.73	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.11	ปานกลาง	4.10	ปานกลาง	3.98	ปานกลาง	4.30	มาก
	- ความทันสมัย	4.64	มาก	4.39	มาก	4.49	มาก	4.54	มาก
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.85	มาก	4.67	มาก	4.76	มาก	4.88	มาก
	รวมหมวดวิชาภาษาอังกฤษ	4.51	มาก	4.47	มาก	4.36	มาก	4.63	มาก
3	หมวดวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์								
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.61	มาก	4.55	มาก	4.23	มาก	4.43	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.66	มาก	4.54	มาก	4.32	มาก	4.46	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.61	มาก	4.41	มาก	4.26	มาก	4.46	มาก
	- ความทันสมัย	4.87	มาก	4.45	มาก	4.58	มาก	4.55	มาก
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.79	มาก	4.70	มาก	4.76	มาก	4.73	มาก
	รวมหมวดวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์	4.71	มาก	4.53	มาก	4.42	มาก	4.53	มาก
4	หมวดวิชาพื้นฐานวิชาเอก								
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.81	มาก	4.96	มาก	4.85	มาก	4.97	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.83	มาก	4.97	มาก	4.89	มาก	4.92	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.61	มาก	4.75	มาก	4.61	มาก	4.73	มาก
	- ความทันสมัย	4.90	มาก	4.80	มาก	4.88	มาก	4.86	มาก
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.94	มาก	5.08	มาก	4.98	มาก	5.12	มาก
	รวมหมวดวิชาพื้นฐานวิชาเอก	4.82	มาก	4.93	มาก	4.87	มาก	4.94	มาก

ตารางที่ 38 (ต่อ) แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา

ลำดับ	ประเด็น	ปี 2539				ปี 2540			
		ทุก		วศ		ทุก		วศ	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
5	หมวดวิชาวิชาเอก								
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.84	มาก	4.98	มาก	4.88	มาก	4.87	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.81	มาก	4.91	มาก	4.87	มาก	4.84	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.75	มาก	4.78	มาก	4.59	มาก	4.77	มาก
	- ความทันสมัย	4.92	มาก	4.77	มาก	4.94	มาก	4.82	มาก
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	5.01	มาก	5.00	มาก	4.92	มาก	5.09	มาก
	รวมหมวดวิชาวิชาเอก	4.87	มาก	4.89	มาก	4.87	มาก	4.90	มาก

จากตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 และบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันมากทั้งสองกลุ่มสาขาวิชา กล่าวคือ เห็นว่าหลักสูตรของมหาวิทยาลัยทุกหมวดวิชามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากหรือสูง ยกเว้นหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเท่านั้นที่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งสองกลุ่มสาขาวิชา ส่วนบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรเห็นว่ามีเหมาะสมมาก โดยที่กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ยังคงเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลางเช่นเดียวกับรุ่นปีการศึกษา 2539

ตารางที่ 39 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา

ประเด็น	ปี 2539				ปี 2540			
	ทุก		วศ		ทุก		วศ	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน								
ความตั้งใจในการสอน	4.88	มาก	4.87	มาก	4.90	มาก	4.96	มาก
ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา	4.72	มาก	4.72	มาก	4.76	มาก	4.94	มาก
ความเข้าใจในตัวผู้เรียน	4.11	ปานกลาง	4.35	มาก	4.25	มาก	4.15	ปานกลาง
ความเป็นประชาธิปไตย	4.35	มาก	4.43	มาก	4.42	มาก	4.37	มาก
ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา	4.64	มาก	4.56	มาก	4.66	มาก	4.64	มาก
ความสามารถในการอธิบายหลักการและเหตุผล	4.59	มาก	4.58	มาก	4.59	มาก	4.67	มาก
ความตรงต่อเวลา	4.71	มาก	4.60	มาก	4.76	มาก	4.79	มาก
ความยุติธรรมในการประเมินผล	4.76	มาก	4.59	มาก	4.76	มาก	4.68	มาก
การมีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา	4.44	มาก	4.59	มาก	4.60	มาก	4.49	มาก
การให้คำปรึกษาแนะนำนอกห้องเรียน	4.55	มาก	4.62	มาก	4.61	มาก	4.55	มาก
รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน	4.58	มาก	4.60	มาก	4.63	มาก	4.63	มาก

จากตารางที่ 39 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 และบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นว่ากิจกรรมการสอนและคุณลักษณะของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการสอนอยู่ในระดับมากหรือระดับดี ทั้งในภาพรวมและละเอียดแทบทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นการมีความเข้าใจในตัวผู้เรียนในรุ่นปีการศึกษา 2539 กลุ่มสาขาวิชา โยโยการเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในรุ่นปีการศึกษา 2540 กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง และอีกประเด็นหนึ่งที่บัณฑิตทั้งสองรุ่นและสองกลุ่มสาขาวิชาที่มีความคิดเห็นตรงกันว่ายู่ในอันดับที่ต่ำกว่าประเด็นอื่น ๆ คือ ความเป็นประชาธิปไตยของอาจารย์ผู้สอน หากมองในด้านที่มีคะแนนอยู่ในอันดับสูงสุดก็ปรากฏว่าเหมือนกันทั้งสองรุ่นและสองกลุ่มสาขาวิชาคือ ความตั้งใจในการสอน รองลงไปคือความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาตรงต่อเวลา และการมีความยุติธรรมในการประเมินผล

ตารางที่ 40 แสดงระดับความถี่เห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา

ลำดับ	ประเด็น	ปี 2539				ปี 2540			
		ทุก		บางครั้ง		ทุก		บางครั้ง	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	ทัศนคติเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน								
1	สภาพทั่วไปของห้องบรรยาย	4.57	มาก	4.60	มาก	4.69	มาก	4.76	มาก
2	สภาพทั่วไปของห้องปฏิบัติการ	4.63	มาก	4.64	มาก	4.71	มาก	4.78	มาก
3	เครื่องมือในการทดลองหรือศึกษาโดยการปฏิบัติ	4.61	มาก	4.60	มาก	4.73	มาก	4.66	มาก
4	ตำราประกอบการเรียนการสอน	4.92	มาก	4.37	มาก	4.29	มาก	4.37	มาก
5	เอกสารคำบรรยายประกอบการสอน	4.14	ปานกลาง	4.28	มาก	4.29	มาก	4.29	มาก
6	บริการหอสมุดกลาง (ศูนย์บรรณสารฯ)	3.98	ปานกลาง	4.40	มาก	4.30	มาก	4.51	มาก
7	บริการในการลงทะเบียนของศูนย์บริการการศึกษา	3.89	ปานกลาง	4.05	ปานกลาง	4.06	ปานกลาง	4.00	ปานกลาง
8	บริการในการลงทะเบียนของส่วนการเงินและบัญชี	4.11	ปานกลาง	4.10	ปานกลาง	4.15	ปานกลาง	4.09	ปานกลาง
9	บริการในการติดต่อกับอาจารย์โดยเจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิชา	4.22	มาก	4.27	มาก	4.28	มาก	4.24	มาก
10	บริการของโครงการสหกิจศึกษา	4.01	ปานกลาง	4.33	มาก	4.35	มาก	4.42	มาก
11	บริการสื่อทัศนูปกรณ์ในห้องบรรยายต่างๆ	4.20	มาก	4.37	มาก	4.35	มาก	4.42	มาก
12	การให้บริการในห้องปฏิบัติการ	4.35	มาก	4.43	มาก	4.53	มาก	4.44	มาก
13	การให้บริการในฟาร์มมหาวิทยาลัย	4.18	ปานกลาง	4.18	ปานกลาง	4.31	มาก	4.24	มาก
14	การให้บริการในสถานพยาบาล	4.26	มาก	4.38	มาก	4.38	มาก	4.48	มาก
15	การให้บริการในสถานกีฬา	4.13	ปานกลาง	4.28	มาก	4.38	มาก	4.50	มาก
16	บริการทุนช่วยค่าอาหารและค่าครองชีพ	3.98	ปานกลาง	4.10	ปานกลาง	4.14	ปานกลาง	4.27	มาก
17	บริการทุนเงินยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล	4.10	ปานกลาง	4.45	มาก	4.30	มาก	4.42	มาก
18	บริการทุนเงินยืมฉุกเฉิน	4.16	ปานกลาง	4.25	มาก	4.21	มาก	4.41	มาก
19	บริการนิตการ	3.87	ปานกลาง	4.07	ปานกลาง	4.16	ปานกลาง	4.23	มาก
20	บริการงานทหาร	3.89	ปานกลาง	4.12	ปานกลาง	4.06	ปานกลาง	4.20	มาก
21	บริการแนะแนวการศึกษา	4.00	ปานกลาง	4.14	ปานกลาง	4.23	มาก	4.17	ปานกลาง
22	บริการรถเมล์	3.94	ปานกลาง	3.86	ปานกลาง	3.87	ปานกลาง	3.65	ปานกลาง
23	บริการร้านอาหารในอาคารเรียนรวม	3.96	ปานกลาง	3.71	ปานกลาง	3.82	ปานกลาง	3.72	ปานกลาง
	รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกฯ	4.19	ปานกลาง	4.27	มาก	4.33	มาก	4.29	มาก

จากตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 และรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียนคล้ายคลึงกันสองกลุ่มสาขาวิชา เช่น ในเรื่องของสภาพทั่วไปของห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการ เครื่องมือในห้องปฏิบัติการและการให้บริการในห้องปฏิบัติการล้วนอยู่ในระดับมากหรือระดับดี และมีแนวโน้มในการมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นในปีการศึกษา 2540 ส่วนในเรื่องของบริการรถเมล์ บริการร้านอาหารในอาคารเรียนรวม บริการในการลงทะเบียนของศูนย์บริการการศึกษา บริการในการลงทะเบียนของส่วนการเงินและบัญชีซึ่งอยู่ในกลุ่มที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลางก็ยังคงอยู่ในระดับปานกลางโดยไม่มีแนวโน้มของการเพิ่มค่าเฉลี่ยให้สูงขึ้น บริการอีกกลุ่มหนึ่งที่ตัวเลขของค่าเฉลี่ยมีแนวโน้มสูงขึ้นคือ บริการหอสมุดกลาง บริการสหกิจศึกษา บริการสื่อทัศนูปกรณ์ในห้องบรรยาย บริการในฟาร์มมหาวิทยาลัย บริการในสถานพยาบาล บริการในสถานกีฬา และบริการเงินทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ และบริการแนะแนวการศึกษา บริการนิติการ และบริการงานทหาร

ตารางที่ 41 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา

ลำดับ	ประเด็น	ปี 2539				ปี 2540			
		ทก		วศ		ทก		วศ	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	การศึกษาหรือทำงานในห้องพัก	4.08	ปานกลาง	4.06	ปานกลาง	4.23	มาก	4.23	มาก
2	การนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนในห้องนอน	4.24	มาก	4.20	มาก	4.29	มาก	4.32	มาก
3	ความสะอาดของห้องน้ำ	3.84	ปานกลาง	3.93	ปานกลาง	3.77	ปานกลาง	3.90	ปานกลาง
4	ความสะดวกในการใช้ห้องอ่านหนังสือที่หอพัก	3.77	ปานกลาง	3.78	ปานกลาง	3.67	ปานกลาง	3.74	ปานกลาง
5	ความสะดวกในการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ที่หอพัก	3.60	ปานกลาง	3.49	ปานกลาง	3.59	ปานกลาง	3.43	ปานกลาง
6	การจัดบริการสอนเสริมในหอพักนักศึกษา	3.87	ปานกลาง	3.89	ปานกลาง	3.79	ปานกลาง	3.76	ปานกลาง
7	การจัดกิจกรรมเพื่อแนะนำแนวทางในการศึกษา	3.87	ปานกลาง	3.85	ปานกลาง	3.73	ปานกลาง	3.69	ปานกลาง
8	การดูแลความสงบเงียบเพื่อการอ่านหนังสือ	3.63	ปานกลาง	3.71	ปานกลาง	3.51	ปานกลาง	3.51	ปานกลาง
9	การให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ของที่ปรึกษาหอพัก	3.60	ปานกลาง	3.64	ปานกลาง	3.64	ปานกลาง	3.58	ปานกลาง
10	ความเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ในหอพัก	3.73	ปานกลาง	3.85	ปานกลาง	3.78	ปานกลาง	3.89	ปานกลาง
11	การดูแลให้เป็นไปตามระเบียบหอพัก	3.90	ปานกลาง	3.91	ปานกลาง	3.85	ปานกลาง	3.95	ปานกลาง
12	การติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก	3.66	ปานกลาง	3.79	ปานกลาง	3.64	ปานกลาง	3.68	ปานกลาง
13	การรักษาความปลอดภัยภายในหอพัก	3.84	ปานกลาง	3.91	ปานกลาง	3.78	ปานกลาง	3.92	ปานกลาง
14	การดูแลเรื่องความเจ็บป่วย	3.66	ปานกลาง	3.85	ปานกลาง	3.67	ปานกลาง	3.83	ปานกลาง
15	การให้บริการสาธารณสุขในหอพัก	3.71	ปานกลาง	3.75	ปานกลาง	3.79	ปานกลาง	3.86	ปานกลาง
16	การให้บริการข่าวสารในหอพัก	3.85	ปานกลาง	3.87	ปานกลาง	3.93	ปานกลาง	4.01	ปานกลาง
17	การจัดบริการขายอาหารในหอพัก	3.77	ปานกลาง	3.64	ปานกลาง	3.65	ปานกลาง	3.73	ปานกลาง
18	การจัดบริการขายของใช้จำเป็นในหอพัก	3.73	ปานกลาง	3.83	ปานกลาง	3.83	ปานกลาง	3.83	ปานกลาง
19	การจัดบริการร้านซักรีดในหอพัก	3.76	ปานกลาง	3.77	ปานกลาง	3.72	ปานกลาง	3.74	ปานกลาง
20	การจัดบริการร้านถ่ายเอกสารในหอพัก	3.93	ปานกลาง	3.82	ปานกลาง	3.65	ปานกลาง	3.81	ปานกลาง
21	การจัดบริการร้านเสริมสวยในหอพัก	3.68	ปานกลาง	3.69	ปานกลาง	3.62	ปานกลาง	3.67	ปานกลาง
22	บริการที่จอดรถ	3.79	ปานกลาง	3.83	ปานกลาง	3.70	ปานกลาง	3.73	ปานกลาง
	รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการหอพัก	3.83	ปานกลาง	3.85	ปานกลาง	3.89	ปานกลาง	3.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 41 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตทั้งสองกลุ่มสาขาวิชาและทั้งสองรุ่นปีการศึกษา ยังคงมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบริการหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าเดิมเล็กน้อย และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า ความเหมาะสมในการนอนหลับพักผ่อนในห้องนอนยังคงอยู่ในระดับมากหรือระดับดีเหมือนเดิม การให้บริการคอมพิวเตอร์ที่หอพัก การดูแลความสงบเงียบเพื่อการอ่านหนังสือ และการให้บริการคำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ของที่ปรึกษาหอพักนักศึกษาก็ยังคงเป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยค่าที่สุดเมื่อเทียบกับประเด็นอื่น ๆ เหมือนเดิม บริการที่มีแนวโน้มของค่าเฉลี่ยสูงขึ้นคือ การให้บริการข่าวสารในหอพักและการดูแลบริการสาธารณูปโภคในหอพัก ส่วนบริการที่มีแนวโน้มของค่าเฉลี่ยลดลงในทั้งสองกลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ บริการความสะดวกของห้องน้ำ ความสะดวกในการใช้ห้องอ่านหนังสือที่หอพัก บริการสอนเสริมในหอพัก การจัดกิจกรรมเพื่อแนะแนวทางในการศึกษา การดูแลความสงบเงียบเพื่อการอ่านหนังสือ การติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก และบริการร้านซักรีดในหอพัก

ตารางที่ 42 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และปีที่สำเร็จการศึกษา

ลำดับ	ประเด็น	ปี 2539				ปี 2540			
		ทก		วค		ทก		วค	
		ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	จ.ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา								
1	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.84	ปานกลาง	3.98	ปานกลาง	4.03	ปานกลาง	3.94	ปานกลาง
2	ความเป็นผู้นำ	3.82	ปานกลาง	4.08	ปานกลาง	4.03	ปานกลาง	4.13	ปานกลาง
3	การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	3.86	ปานกลาง	4.02	ปานกลาง	4.17	ปานกลาง	4.13	ปานกลาง
4	การจัดสรรเวลา	3.80	ปานกลาง	4.00	ปานกลาง	4.16	ปานกลาง	4.05	ปานกลาง
5	การให้ประโยชน์ในเชิงนันทนาการคลายความเครียด	3.90	ปานกลาง	4.02	ปานกลาง	4.11	ปานกลาง	4.11	ปานกลาง
6	การออกกำลังกาย	3.96	ปานกลาง	4.19	ปานกลาง	4.28	มาก	4.18	ปานกลาง
7	การพัฒนาบุคลิกภาพด้านอารมณ์	3.86	ปานกลาง	4.09	ปานกลาง	4.27	มาก	4.19	ปานกลาง
8	การพัฒนาความสามารถในการสื่อความหมาย	3.90	ปานกลาง	4.12	ปานกลาง	4.20	มาก	4.16	ปานกลาง
9	การขยายวงความสนใจให้กว้างขวางขึ้น	3.98	ปานกลาง	4.06	ปานกลาง	4.16	ปานกลาง	4.09	ปานกลาง
10	ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.15	ปานกลาง	4.25	มาก	4.25	มาก	4.38	มาก
11	ความภาคภูมิใจในตนเอง	4.19	ปานกลาง	4.31	มาก	4.35	มาก	4.32	มาก
12	การได้มีส่วนร่วมที่เป็นประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย	4.11	ปานกลาง	4.34	มาก	4.18	ปานกลาง	4.30	มาก
13	การพัฒนาหัวใจประชาธิปไตย	4.05	ปานกลาง	4.25	มาก	4.27	มาก	4.25	มาก
14	การเสริมประสบการณ์ทางวิชาการ	3.94	ปานกลาง	4.08	ปานกลาง	4.09	ปานกลาง	4.10	ปานกลาง
15	การพัฒนาความสามารถในการจูงใจผู้อื่น	3.94	ปานกลาง	4.07	ปานกลาง	4.06	ปานกลาง	4.09	ปานกลาง
16	การพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกัน	4.17	ปานกลาง	4.22	มาก	4.31	มาก	4.32	มาก
17	การพัฒนาความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ	4.21	มาก	4.22	มาก	4.36	มาก	4.36	มาก
18	การพัฒนาความยอมรับในระเบียบ กฎเกณฑ์	4.23	มาก	4.22	มาก	4.25	มาก	4.31	มาก
19	การได้มีส่วนร่วมหรือสัมผัสกับชุมชนหรือโลกแห่งความเป็นจริง	4.11	ปานกลาง	4.20	มาก	4.27	มาก	4.24	มาก
20	การมีน้ำใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.30	มาก	4.31	มาก	4.42	มาก	4.37	มาก
	รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา	4.02	ปานกลาง	4.14	ปานกลาง	4.22	มาก	4.22	มาก

จากตารางที่ 42 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนักศึกษาสูงกว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 โดยภาพรวมเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ได้รับประโยชน์ในด้านการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้นกว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ทั้งสองกลุ่มสาขาวิชา นอกจากนี้มีการพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกัน การพัฒนาความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ การพัฒนาความยอมรับในระเบียบกฎเกณฑ์ การมีน้ำใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และการได้มีส่วนร่วมสัมผัสชุมชนหรือโลกแห่งความเป็นจริง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปแล้ว บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 เห็นว่าได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนักศึกษามากกว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ในหลายประเด็น

ตารางที่ 43 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตทางด้านคุณภาพชีวิตของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2539

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(คน)	ระดับช่วง
1	ท่านได้รับกำลังใจจากบิดา มารดา หรือพี่น้อง	4.13	1.00	53	มาก
2	ท่านได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ	4.11	0.61	53	มาก
3	ท่านยอมรับในความเป็นตัวของตัวเองของผู้อื่นได้	4.09	0.60	53	มาก
4	ผู้บังคับบัญชาของท่านให้โอกาสในการทำงานแก่ท่าน	4.08	0.81	53	มาก
5	ท่านติดต่อบิดา มารดา หรือพี่น้องทางโทรศัพท์	4.06	0.95	53	มาก
6	ท่านทำตามระเบียบข้อบังคับของที่ทำงานได้โดยสะดวกใจ	4.06	0.93	53	มาก
7	ท่านมีความพึงพอใจในคนรักหรือคนที่ท่านคิดจะรักอยู่ในขณะนี้	4.02	0.84	42	มาก
8	เพื่อนร่วมงานของท่านสามารถให้ความช่วยเหลือเรื่องงานแก่ท่านได้	4.00	0.65	53	มาก
9	ผู้บังคับบัญชาของท่านคอยให้คำแนะนำในการทำงานแก่ท่าน	3.98	0.72	53	มาก
10	ท่านนอนหลับสบายดีในเวลากลางคืน	3.94	0.66	53	มาก
11	ท่านได้รับการยอมรับให้เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของเพื่อน ๆ	3.94	0.63	53	มาก
12	เพื่อนร่วมงานของท่านมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.92	0.78	53	มาก
13	ท่านสามารถหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากระบบคอมพิวเตอร์ของที่ทำงานได้	3.91	1.16	53	มาก
14	ท่านสามารถที่จะเลือกกิจกรรมต่าง ๆ โดยตัวของท่านเอง	3.89	0.78	53	มาก
15	ท่านมีคนรักที่มีความเข้าใจในตัวท่าน	3.87	1.06	45	มาก
16	งานที่ท่านทำมีลักษณะท้าทายความสามารถของท่าน น่าสนุก	3.87	0.81	53	มาก
17	ท่านมีโอกาสได้เรียนรู้งานในหน้าที่อยู่เสมอ	3.87	0.76	53	มาก
18	ท่านได้รับการยอมรับในวงสนทนาทั่วไป	3.81	0.63	52	มาก
19	การจราจรจากที่พักไปที่ทำงานของท่านสะดวกสบายดี	3.81	1.04	53	มาก
20	เพื่อนบ้านของท่านถือได้ว่าเป็นเพื่อนบ้านที่ไม่ทำความรำคาญใจให้ท่าน	3.79	0.88	53	มาก
21	ผู้บังคับบัญชาของท่านให้ความเป็นธรรมแก่ท่าน	3.77	0.82	53	มาก
22	ท่านมีความกระตือรือร้นที่จะกลับมาทำงานในเช้าของวันจันทร์	3.76	0.84	51	มาก
23	ผู้บังคับบัญชาของท่านเป็นคนที่มีความเข้าใจในตัวท่าน	3.75	0.78	53	มาก
24	ท่านได้เยี่ยมเยียนหรือพบปะบิดา มารดา	3.74	0.98	53	มาก
25	ท่านเป็นคนที่มีความสุขทั้งในเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว	3.74	0.81	53	มาก
26	ท่านได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการเพิ่มพูนความรู้ในหน้าที่การงาน	3.70	0.91	53	มาก
27	บรรยากาศรอบ ๆ ที่พักของท่านสงบเงียบดี	3.70	0.99	53	มาก
28	เพื่อน ๆ ในที่ทำงานยอมรับว่าท่านเป็นคนดีมีศีลธรรม	3.67	0.71	52	มาก
29	ในที่ทำงานของท่านมีบุคลากรที่จัดได้ว่าเป็นแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ท่าน	3.66	0.98	53	มาก
30	ท่านมีรายได้มากกว่ารายจ่ายเป็นประจำ	3.63	0.85	51	มาก
31	เพื่อน ๆ พี่ ๆ ในที่ทำงานยกย่องฝีมือการทำงานของท่าน	3.60	0.72	52	มาก
32	ท่านมีความเสรีภาพในการทำงาน	3.60	0.99	53	มาก
33	ท่านสามารถปรับทุกข์กับเพื่อนร่วมงานของท่านได้	3.57	0.91	53	มาก

ตาราง 43 (ต่อ) แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตทางด้านคุณภาพชีวิตของบัณฑิต
 รุ่นปีการศึกษา 2539

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน (คน)	ระดับช่วง
34	ผู้บังคับบัญชาของท่านชื่นชมในฝีมือการทำงานของท่าน	3.56	0.73	52	มาก
35	ท่านมีเงินออมเก็บไว้ตามควรแก่ฐานะ	3.54	0.80	52	มาก
36	ที่พักของท่านมีบริเวณหรือภูมิทัศน์สวยงาม	3.47	0.97	53	มาก
37	ท่านสามารถหาความรู้จากวารสารต่าง ๆ ได้โดยสะดวก	3.45	1.03	53	มาก
38	ท่านสามารถให้คำแนะนำหรือผู้อื่นในทางการเงินได้	3.40	0.93	52	ปานกลาง
39	อาคารรอบ ๆ ที่พักของท่านบริสุทธิ์ดี	3.38	1.00	53	ปานกลาง
40	ท่านมีโอกาสได้รับประทานอาหารร่วมกับบิดา มารดา หรือพี่น้อง	3.32	1.03	53	ปานกลาง
41	ท่านมีความพึงพอใจกับค่าตอบแทนที่ท่านได้รับว่าคุ้มกับความสามารถ ที่ท่านใช้ในการทำงานแล้ว	3.27	1.03	52	ปานกลาง
42	ท่านมีความพึงพอใจกับระบบงานของท่าน	3.25	0.96	53	ปานกลาง
43	ท่านมีการออกกำลังกายเป็นประจำสม่ำเสมอ	3.21	1.01	53	ปานกลาง
44	ผู้บังคับบัญชาของท่านให้คำปรึกษาในการดำรงชีวิตแก่ท่าน	3.04	0.98	53	ปานกลาง
45	ท่านมีการปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาของท่านอย่างเหมาะสม	2.81	0.76	53	ปานกลาง
	รวมความคิดเห็นของบัณฑิต	3.22	0.99	39	มาก

จากตารางที่ 43 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตโดยรวมในระดับดีหรือระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า บัณฑิตมีคุณภาพชีวิตดีที่สุดในเรื่องการได้รับกำลังใจจากบิดา มารดา หรือพี่น้อง การได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่า การได้รับเสรีภาพและโอกาสในการทำงาน ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับปานกลางคือ เรื่องการมีฐานะการเงินที่ดี การอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ความพึงพอใจในระบบงาน ความใกล้ชิดกับผู้บังคับบัญชา และที่ด้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ คือ การได้ปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาอย่างเหมาะสม

ตารางที่ 44 แสดงจำนวนและร้อยละของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิศวกรรมศาสตร์ รุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ได้งานทำ ไม่ได้งานทำ และศึกษาต่อ จำนวนตามกลุ่มประเภท มหาวิทยาลัยของรัฐ และสถาบันการศึกษา

	สถาบันการศึกษา	ได้งานทำ		ไม่ได้งานทำ		ศึกษาต่อ		อื่นๆ		รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1	มหาวิทยาลัยจุกักรับของรัฐในระบบราชการ	2,572	49.38	892	17.13	987	18.95	758	14.55	5,209
2	มหาวิทยาลัยจุกักรับของรัฐบาลระบบราชการ	454	49.84	157	17.23	165	18.11	135	14.82	911
3	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	111	22.11	65	12.95	243	48.41	83	16.53	502
4	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	256	27.89	196	21.35	105	11.44	288	31.37	918
5	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	470	58.67	144	17.98	58	7.24	129	16.10	801
6	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	324	58.06	73	13.08	107	19.18	54	9.68	558
7	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	195	57.86	50	14.84	48	14.24	44	13.06	337
8	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	113	59.79	26	13.76	12	6.35	38	20.11	189
9	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	162	38.57	207	49.29	51	12.14	-	-	420

จากตารางที่ 44 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตสาขาวิศวกรรมศาสตร์จากมหาวิทยาลัยจุกักรับในระบบราชการและนอกระบบราชการมีสัดส่วนได้งานทำและไม่ได้งานทำใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาเป็นระดับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีบัณฑิตที่ได้งานทำ คิดเป็นร้อยละสูงที่สุดคือ 59.79% รองลงไปคือสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีที่มีอัตราส่วนคิดเป็นร้อยละ 58.67 และ 58.06 ตามลำดับ

ตารางที่ 45 แสดงจำนวนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา 2540 ที่ได้งานทำ จำนวนเงินเดือนที่ได้รับและสถานประกอบการศึกษา

	สถาบันการศึกษา	จำนวนรวม*	น้อย 10,000		10,000-13,999		มากกว่า 14,000		ไม่ระบุ	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	111	8	7.21	21	18.92	60	54.05	22	18.92
2	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	256	78	30.47	73	28.52	88	34.38	17	6.64
3	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	470	145	30.85	124	26.39	155	32.98	46	9.79
4	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	195	81	41.54	64	32.82	19	9.75	31	15.90
5	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	162	31	19.14	77	47.53	34	20.99	20	12.35

* หมายถึง จำนวนเฉพาะบัณฑิตที่แจ้งเงินเดือน ร้อยกว่าจำนวนบัณฑิตที่ได้ออกงานทำ

จากตารางที่ 45 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา 2540 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับเงินเดือนสูงกว่าเดือนละ 14,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.05 ซึ่งสูงกว่ามหาวิทยาลัยอื่น ๆ รองลงไป ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ตามลำดับ สำหรับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี บัณฑิตรุ่นนี้ได้รับเงินเดือนอยู่ในกลุ่มกลางคือ 10,000 - 13,999 บาท คิดเป็นอัตราส่วนสูงกว่ามหาวิทยาลัยอื่น ๆ

ตารางที่ 46 แสดงจำนวนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร รุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ได้งานทำ ทางงานทำไม่ได้ และศึกษาต่อ จำแนกตามสถาบันการศึกษา และประเภทของมหาวิทยาลัย

	สถาบันการศึกษา	ได้งานทำ		หางานทำไม่ได้		ศึกษาต่อ		อื่นๆ		รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1	มหาวิทยาลัยเจ้าแก้วศรีนครินทร์	1,753	55.95	316	10.09	595	18.99	469	14.97	3,133
2	มหาวิทยาลัยเจ้าแก้วศรีนครินทร์	38	33.93	23	20.54	32	28.57	19	16.97	112
3	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	166	39.62	70	16.71	69	16.47	114	27.21	419
4	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	150	63.29	16	6.75	39	16.46	36	15.19	237
5	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	210	58.66	20	5.59	39	10.89	89	24.86	358
6	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	41	36.61	43	38.39	28	25	-	-	112

จากรายงานที่ 46 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร รุ่นปีการศึกษา 2540 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้งานทำในอัตราสูงกว่ามหาวิทยาลัยอื่น กล่าวคือ คิดเป็นร้อยละ 63.29 รองลงไปคือมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คิดเป็นร้อยละ 58.66 ส่วนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีอัตราส่วนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 39.62 และ 36.61 ตามลำดับ สำหรับ การศึกษาต่อ บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีศึกษาต่อคิดเป็นร้อยละ 25 ของบัณฑิตในรุ่นนี้ซึ่งมากกว่า มหาวิทยาลัยอื่น

ตารางที่ 47 แสดงจำนวนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ได้งานทำ จำนวนตามเงินเดือนที่ได้รับและสถาบันการศึกษา

	สถาบันการศึกษา	จำนวนรวม	น้อยกว่า 10,000		10,000-13,999		มากกว่า 14,000		ไม่ระบุ	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*	27	6	26.30	11	40.74	3	11.11	7	25.93
2	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	166	145	87.35	8	4.82	1	0.60	12	7.23
3	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	150	104	69.33	12	8.00	1	0.66	33	22.00
4	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*	122	110	90.16	-	-	1	0.82	11	9.02
5	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	41	27	65.85	6	14.64	1	6.25	7	52.50

* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีเฉพาะบัณฑิตสาขาวิศวกรรมเกษตร

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีเฉพาะบัณฑิตสาขาวิชาทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร

จากตารางที่ 47 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะได้รับเงินเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท ยกเว้น บัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นบัณฑิตสาขาวิศวกรรมศาสตร์ได้เงินเดือนระหว่าง 10,000 - 13,999 บาท และจากทุกมหาวิทยาลัย ยกเว้นจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยมีบัณฑิตที่ได้รับเงินเดือนมากกว่า 14,000 บาท เพียงมหาวิทยาลัยละ 1 คนเท่านั้น

ตารางที่ 48 แสดงจำนวนบัณฑิตที่ได้อ่านทำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการในการทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	บัณฑิตที่ได้ข้อมูล		
	ได้อ่านทำ	จำนวน	ร้อยละ
เทคโนโลยีการเกษตร	22	6	27.27
วิศวกรรมศาสตร์	125	47	37.60
รวม	147	53	36.05

จากตารางที่ 48 แสดงว่า จากการที่คณะวิจัยได้ทำการสอบถามบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ถึงพัฒนาการในการทำงานเกี่ยวข้องกับเรื่องการได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น การได้เลื่อนตำแหน่ง และการได้รับการพัฒนาในด้านประสบการณ์การทำงาน ปรากฏว่าได้รับข้อมูลกลับมา 53 คน จาก 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.05 เป็นบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร 6 คน และบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ 47 คน

ตารางที่ 49 แสดงตำแหน่งงานปัจจุบันของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

	ตำแหน่งงานปัจจุบัน	กลุ่มสาขาวิชา	
		ทก	วท
1	วิศวกร	-	42 (89.36%)
2	ที่ปรึกษา	1 (16.70%)	-
3	พนักงาน	4 (66.70%)	1 (2.10%)
4	อาจารย์	-	1 (2.10%)
5	หัวหน้าแผนก	1 (16.70%)	1 (2.10%)
6	ผู้จัดการแผนก	-	1 (2.10%)
7	นายทหาร	-	1 (2.10%)
	รวม	6 (100%)	47 (100%)

จากตารางที่ 49 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 หลังจากเข้าทำงานได้ 1 ปี บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งพนักงาน สำหรับบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ร้อยละ 89 ดำรงตำแหน่งวิศวกร

ตารางที่ 50 แสดงเงินเดือนเริ่มบรรจุและเงินเดือนปัจจุบันของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539

		เริ่มบรรจุ	ปัจจุบัน	ต่าง
1	เงินเดือนสูงสุด	25,000	28,000	3,000
2	เงินเดือนต่ำสุด	6,360	6,900	540
3	เงินเดือนเฉลี่ย	14,340.69	15,675.84	1,335.15

จากตารางที่ 50 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 มีเงินเดือนเริ่มบรรจุต่ำสุดและสูงสุดแตกต่างกันถึง 18,640 บาท

ตารางที่ 51 แสดงเงินเดือนที่เพิ่มขึ้นจากปีแรกไปสูปีที่สองของการทำงานของบัณฑิต
 รุ่นปีการศึกษา 2539 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

	เงินเดือนที่เพิ่มขึ้น	กลุ่มสาขาวิชา	
		ทก	ทว
1	ไม่ถึง 1% ของเงินเดือนเดิม	1 (16.70%)	11 (26.83%)
2	1.00-10% ของเงินเดือนเดิม	2 (33.40%)	11 (26.83%)
3	11-20% ของเงินเดือนเดิม	1 (16.70%)	11 (26.83%)
4	21-30% ของเงินเดือนเดิม	1 (16.70%)	4 (9.76%)
5	31-40% ของเงินเดือนเดิม	-	3 (7.32%)
6	41-50% ของเงินเดือนเดิม	1 (16.70%)	1 (2.44%)
	จำนวนบัณฑิต	6	41

* มีบัณฑิต 6 คนที่ไม่ระบุเงินเดือนปัจจุบัน

จากตารางที่ 51 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นในช่วงต่าง ๆ เท่า ๆ กัน ส่วนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นในช่วงต่าง ๆ ช่วงละเท่า ๆ กัน คือช่วงละร้อยละ 26.83 และบัณฑิตจากทั้งสองกลุ่มสาขาวิชาได้รับเงินเดือนเพิ่มถึงร้อยละ 41-50 ของเงินเดือนเดิมกลุ่มละ 1 คน

ตารางที่ 52 แสดงกิจกรรมที่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ได้รับการพัฒนาในการทำงาน จำแนกตาม
กลุ่มสาขาวิชา

	กิจกรรม	กลุ่มบัณฑิต (คน)	
		นท	นค
1	อบรมไม่เกิน 7 วัน	-	6 (12.77%)
2	อบรม 15-30 วัน	4 (66.67%)	36 (76.60%)
3	อบรม 3-6 เดือน	1 (16.67%)	17 (36.17%)
4	ดูงานในประเทศ	1 (16.67%)	17 (36.17%)
5	ดูงานในต่างประเทศ	-	13 (27.66%)
6	ศึกษาเพิ่มเติม	-	12 (25.53%)
	จำนวนบัณฑิต	6	47

จากตารางที่ 52 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรร้อยละ 66.67 ได้รับการพัฒนาโดยการเข้ารับการอบรม 15-30 วัน ส่วนที่เหลือได้รับการพัฒนาโดยการอบรม 3-6 เดือน และศึกษาดูงานภายในประเทศ ส่วนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ได้รับการอบรม 15-30 วัน คิดเป็นร้อยละ 76.60 ส่วนการอบรม 3-6 เดือนและดูงานภายในประเทศคิดเป็นร้อยละ 36.17 เท่า ๆ กัน นอกจากนั้นยังมีการศึกษาดูงานต่างประเทศอีกร้อยละ 27.66 และศึกษาเพิ่มเติม ร้อยละ 25.53

ตารางที่ 53 แสดงความก้าวหน้าในการศึกษาต่อของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 จำแนกตามสถาบัน
ที่ทำการศึกษา

	สถาบัน	*1	*2	*3	*4	*5	รวม	%
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4 (21.05%)	12 (63.16%)	-	2 (10.53%)	1 (5.26%)	19	100
2	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	-	1 (100%)	-	-	-	1	100
3	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	-	1 (100%)	-	-	-	1	100
4	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง	4 (80%)	1 (20%)	-	-	-	5	100
5	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	-	5 (45.46%)	-	2 (18.18%)	4 (36.36%)	11	100
	รวม	4 (11.2%)	20 (51.5%)	-	4 (10.31%)	5 (13.52%)	33	100

- *1 กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี
- *2 กำลังทำวิทยานิพนธ์
- *3 รอการสอบประมวลความรู้
- *4 สำเร็จการศึกษาแล้ว
- *5 ลาออกแล้ว

จากตารางที่ 53 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ที่ทำการศึกษาต่อส่วนใหญ่กำลังอยู่ในระหว่างทำวิทยานิพนธ์ รองลงไปที่ยังคงศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้ที่ลาออกกลางคันมีจำนวน 5 คน หรือ 13.52% และที่สำเร็จการศึกษาแล้วมี 4 คน หรือ 10.81% ส่วนที่ลาออกกลางคันทันนั้นปรากฏอยู่ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีสุรนารี คิดเป็นร้อยละมากที่สุดคือ 36.36% ของผู้ที่ศึกษาอยู่ที่สถาบันนี้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัยคณะผู้วิจัยแยกเนื้อหาออกเป็น 9 หมวด ดังนี้

1. ภาวะการหางานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540
2. เปรียบเทียบภาวะการหางานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 กับรุ่นปีการศึกษา 2540
3. เปรียบเทียบภาวะการหางานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 กับบัณฑิตรุ่นปีการศึกษาเดียวกันจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ
4. ความคิดเห็นของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย
5. ความคิดเห็นของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของตนเอง
6. ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต
7. ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต
8. พัฒนาการในการทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539
9. พัฒนาการในการศึกษาต่อของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539
10. การเปลี่ยนงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539

รายละเอียดของสรุปผลการวิจัยในแต่ละหมวดมีดังต่อไปนี้

1. ภาวะการหางานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540

บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 โดยภาพรวมได้งานทำ 203 คน จากจำนวน 532 คน คิดเป็นร้อยละ 38.16 ผู้ที่ไม่ได้งานทำมีจำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 46.99 ส่วนที่ศึกษาต่อมีจำนวน 79 คน หรือร้อยละ 14.85 ของบัณฑิตทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มสาขาวิชาปรากฏว่า บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ได้งานทำ 41 คน จากจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 36.61 ส่วนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ได้งานทำ 162 คน จาก 420 คน คิดเป็นร้อยละ 38.57 ซึ่งใกล้เคียงกันกับกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร เฉพาะในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรนั้น บัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ได้งานทำคิดเป็นร้อยละ 41.03 ซึ่งสูงกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ ในกลุ่มนี้ ส่วนในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ บัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ ได้งานทำคิดเป็น

ร้อยละสูงที่สุดคือ 68.29

ในเรื่องของหน่วยงานที่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ได้งานทำนั้นเป็นหน่วยงานเอกชน คิดเป็นร้อยละสูงที่สุดคือ 73.39 ในขณะที่หน่วยงานราชการรับบัณฑิตรุ่นนี้เข้าไปทำงาน คิดเป็นร้อยละ 2.96 เท่านั้น หน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อาศัยร้อยละ 36.94 อยู่ในบริเวณกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล รองลงไปคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 27.09 สำหรับภาคเหนือมีเพียงร้อยละ 1.97 เท่านั้น

เมื่อพิจารณาถึงอัตราเงินเดือนที่บัณฑิตรุ่นนี้ได้รับปรากฏว่าอัตราส่วนใหญ่มากที่สุดคือร้อยละ 28.57 ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 10,000.- บาท รองลงไปคือระหว่าง 12,000.- 13,999.- บาท คิดเป็นร้อยละ 27.59 สำหรับระดับเงินเดือนสูงที่สุดคือมากกว่า 14,000.- บาทนั้น มีบัณฑิตร้อยละ 17.24 ได้รับเงินเดือนในระดับนี้

สำหรับความพึงพอใจในงานนั้นพบว่า บัณฑิตที่ได้งานทำร้อยละ 66.50 พอใจในงานของตน ส่วนบัณฑิตที่ได้งานทำแต่ไม่พึงพอใจในงานของตนนั้น มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากเห็นว่า ได้ค่าตอบแทนต่ำ ในขณะที่บัณฑิตที่ไม่ได้งานทำนั้นระบุสาเหตุว่า ส่วนใหญ่เป็นเพราะหางานทำไม่ได้

บัณฑิตอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้ทำงานและได้ทำการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 14.85

2. เปรียบเทียบภาวะการหางานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 กับรุ่นปีการศึกษา 2540

โดยภาพรวมบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ได้งานทำร้อยละ 61.76 ในขณะที่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ได้งานทำร้อยละ 38.16 หากเปรียบเทียบเฉพาะในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยี การเกษตรปรากฏว่า บัณฑิตสองรุ่นนี้มีอัตราส่วนการได้งานทำแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย คือ ร้อยละ 40.74 กับ 36.61 ตามลำดับ สำหรับในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีความแตกต่างกันมากกว่า กล่าวคือ ในปีการศึกษา 2539 บัณฑิตได้งานทำคิดเป็นร้อยละ 67.93 แต่ในปีการศึกษา 2540 มีเพียงร้อยละ 38.57 อย่างไรก็ตามยังปรากฏว่า มีบัณฑิตในบางสาขาวิชาได้งานทำเป็นอัตราส่วนเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2539 สองสาขาวิชา คือ สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์กับสาขาวิชาวิศวกรรมเคมี

เมื่อเปรียบเทียบในเรื่องประเภทของหน่วยงานพบว่า มีลักษณะใกล้เคียงกับรุ่นปีการศึกษา 2539 คือหน่วยงานเอกชนเป็นหน่วยงานสำคัญที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน และหน่วยงานราชการมีบทบาทน้อยมาก สำหรับในเรื่องภูมิภาคที่ตั้งของหน่วยงานนั้นส่วนใหญ่ก็ยังคงอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แต่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ได้งานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอัตราส่วนที่สูงขึ้นกว่ารุ่นปีการศึกษา 2539

สำหรับเรื่องอัตราเงินเดือนของบัณฑิตนั้น โดยภาพรวมบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ได้รับอัตราเงินเดือนสูงกว่ารุ่นปีการศึกษา 2540 กล่าวคือ บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ได้รับเงินเดือนอยู่ในกลุ่มเงินเดือนต่ำกว่า 10,000.- บาท มีอัตราส่วนใหญ่มากกว่ารุ่นปีการศึกษา 2539 ในขณะที่กลุ่มเงินเดือนสูงกว่า 14,000.- บาท มีอัตราส่วนเล็กน้อย

3. เปรียบเทียบภาวะการหางานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 กับบัณฑิตรุ่นปีการศึกษาเดียวกันจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

ในการเปรียบเทียบภาวะการหางานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 กับบัณฑิตรุ่นเดียวกันจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ นั้น คณะผู้วิจัยได้เลือกเปรียบเทียบเฉพาะกับมหาวิทยาลัยที่ผลิตบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร บางส่วนเท่านั้น ซึ่งผลการเปรียบเทียบปรากฏดังนี้

กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้งานทำคิดเป็นร้อยละมากกว่าบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่น้อยกว่าสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเกษตร และมหาวิทยาลัยขอนแก่นและเมื่อเปรียบเทียบกับบัณฑิตสาขาวิชานี้จากมหาวิทยาลัยของรัฐประเภทจำกัดรับในระบบราชการและนอกระบบราชการก็ยิ่งปรากฏว่า บัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้งานทำคิดเป็นร้อยละที่น้อยกว่า สำหรับในเรื่องเงินเดือนที่ได้รับนั้นบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนในช่วง 10,000-13,999.- บาท เป็นอัตราส่วนที่สูงกว่ามหาวิทยาลัยอื่น ๆ ส่วนกลุ่มที่ได้เงินเดือนสูงกว่า 14,000.- บาท นั้น บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีอยู่ในกลุ่มนี้มากกว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นเพียงแห่งเดียวเท่านั้น

กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ปรากฏว่าบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้งานทำคิดเป็นร้อยละน้อยกว่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และเมื่อพิจารณาเงินเดือนที่ได้รับพบว่าในกลุ่มเงินเดือนต่ำกว่า 10,000.- บาท บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีน้อยกว่ามหาวิทยาลัยอื่น ๆ ยกเว้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในกลุ่มเงินเดือนปานกลางมีมากกว่ามหาวิทยาลัยอื่น ๆ ยกเว้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และในกลุ่มเงินเดือนมากกว่า 14,000.- บาท ก็เช่นเดียวกัน แต่มีข้อสังเกตว่า บัณฑิตในกลุ่มนี้จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นบัณฑิตสาขาวิชาสัตวแพทยศาสตร์ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรด้วยกัน บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้รับเงินเดือนสูงคิดเป็นร้อยละที่มากกว่ามหาวิทยาลัยอื่นที่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้

4. ความคิดเห็นของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย

บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีหรือระดับมาก แทบทุกหมวดวิชา คงมีหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเท่านั้นที่บัณฑิตในกลุ่มวิศวกรรมศาสตร์เห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางในทุกประเด็น

สำหรับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนนั้นอยู่ในระดับดีหรือระดับมาก ทุกประเด็นในทั้งสองกลุ่มสาขาวิชา ยกเว้นประเด็นเดียวคือ ความเข้าใจในตัวผู้เรียนของอาจารย์นั้น บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์เห็นว่า อยู่ในระดับปานกลาง

อีกเรื่องหนึ่งคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน บัณฑิตมองโดยภาพรวมว่า อยู่ในระดับดีทั้งสองกลุ่มสาขาวิชา มีเพียงเรื่องเกี่ยวกับบริการในอาคารลงทะเบียนของศูนย์บริการการศึกษาและส่วนการเงินและบัญชี บริการรถเมล์ภายในและบริการร้านอาหารที่อาคารเรียนรวมที่บัณฑิตทั้งสองกลุ่มเห็นตรงกันว่าอยู่ในระดับปานกลาง

ในเรื่องของบริการหอพักนักศึกษานั้น บัณฑิตทั้งสองกลุ่มสาขาวิชาเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในภาพรวมและในรายละเอียดแทบทุกประเด็น ยกเว้น การศึกษาหรือทำงานในห้องพัก และการนอนหลับพักผ่อนในห้องนอนเวลากลางคืนที่บัณฑิตทั้งสองกลุ่มสาขาวิชาเห็นตรงกันว่าอยู่ในระดับดี

ส่วนเรื่องกิจกรรมนักศึกษานั้นบัณฑิตทั้งสองกลุ่มสาขาวิชาเห็นว่าโดยภาพรวมได้รับประโยชน์อยู่ในระดับมาก โดยบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรเห็นว่า ได้รับประโยชน์มากที่สุดในเรื่องการพัฒนาหัวใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ส่วนบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์เห็นว่า ได้รับประโยชน์มากที่สุดในเรื่องการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองพอ ๆ กับการมีหัวใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตทั้งรุ่นปีการศึกษา 2539 และรุ่นปีการศึกษา 2540 พบว่า มีความคล้ายคลึงกันมากในทุกเรื่อง คือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับดีทั้งสองกลุ่มสาขาวิชา แต่เรื่องเกี่ยวกับหอพักนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทั้งสองกลุ่มสาขาวิชาและทั้งสองรุ่น มีเพียงบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรรุ่นปีการศึกษา 2539 กับรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยรุ่นปีการศึกษา 2539 เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง แต่รุ่นปีการศึกษา 2540 เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเท่านั้น นอกนั้นในทุกเรื่องไม่มีความแตกต่างกัน

5. ความคิดเห็นของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของตนเอง

บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 แสดงความคิดเห็นว่าพวกเขามีความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ทั้งในเรื่องสุขภาพกายสุขภาพจิต ความอบอุ่นในครอบครัว การมีเพื่อนพ้องบริวารที่ดี

การได้รับความยอมรับนับถือจากผู้อื่น การมีความสุขในการทำงาน และการเป็นตัวของตัวเอง สำหรับในเรื่องเศรษฐกิจนั้นถึงแม้จะยังเห็นว่าตนเองมีรายได้น้อยและไม่สามารถให้ความช่วยเหลือผู้อื่นทางการเงินได้แต่ก็มีเงินออมพอสมควร และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย บัณฑิตเห็นว่า พวกเขาได้รับกำลังใจจากบิดามารดาและพี่น้องอยู่ในระดับดีที่สูงกว่าประเด็นอื่น ๆ รองลงไปคือการได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ การเป็นตัวของตัวเอง และการได้รับโอกาสในการทำงานจากผู้บังคับบัญชา ส่วนประเด็นที่บัณฑิตเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลางและด้อยที่สุดคือ การได้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ การได้รับคำปรึกษาในการดำรงชีวิตจากผู้บังคับบัญชาและการได้ออกกำลังกายสม่ำเสมอ

6. ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นว่าบัณฑิตรุ่นนี้มีคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานทุกด้านอยู่ในระดับสูงหรือระดับดี ไม่ว่าจะเป็นด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะทางวิชาชีพ และทักษะการจัดการ โดยที่ความสามารถในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอยู่ในอันดับสูงกว่าด้านอื่น ๆ รองลงไปคือ ทักษะการจัดการ ทักษะทางวิชาชีพ สำหรับทักษะการสื่อความหมายอยู่ในอันดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย ผู้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นว่าบัณฑิตรุ่นนี้มีคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานอยู่ในระดับดีหรือระดับสูงแทบทุกประเด็น มีเพียงด้านทักษะการสื่อความหมายในประเด็นความสามารถในการประมวลความคิด ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ และความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษที่อยู่ในระดับปานกลาง และด้านทักษะการจัดการในประเด็นความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่นอยู่ในระดับปานกลาง

คณะผู้วิจัยยังได้ติดตามสอบถามผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 เกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 อีกครั้งหนึ่งหลังจากที่ได้สอบถามไปแล้วในการทำงานปีแรก ผลการวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 มีคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานสูงขึ้นกว่าเดิมในค่าเฉลี่ย แต่ยังคงอยู่ในระดับมากหรือระดับสูงเหมือนเดิม มีเพียงประเด็นเดียวเท่านั้นที่อยู่ในระดับสูงที่สุดคือ ความสามารถในการฟังภาษาไทย คุณลักษณะหรือความสามารถของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 มีการพัฒนาขึ้นจากเดิมโดยเปลี่ยนจากระดับปานกลางไปสู่ระดับสูง ได้แก่ ความรู้ในหลักวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน ความชำนาญหรือทักษะในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ ความสามารถในการประมวลความคิด ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์

เพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น

เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ปรากฏว่า บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานสูงกว่า บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 (4.61 กับ 4.36) โดยภาพรวม แต่ข้อค้นพบที่คล้ายคลึงกันก็คือ บัณฑิตทั้งสองรุ่นมีคุณลักษณะและความสามารถคล้ายคลึงกันมากในเรื่อง ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความขยันหมั่นเพียร การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน การเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ และการรู้จักกาลเทศะ โดยอยู่ในกลุ่มที่มีอันดับสูงกว่าคุณลักษณะในเรื่องอื่น ๆ

7. ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ทั้งกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรและกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์แสดงความคิดเห็นว่า บัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาอยู่ในระดับมากหรือระดับดี แต่เมื่อพิจารณาค่าของคะแนนเฉลี่ยบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีค่าเฉลี่ย 4.56 ซึ่งสูงกว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งได้ค่าเฉลี่ย 4.27 หากพิจารณารายประเด็นพบว่า บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรมีคุณลักษณะและความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำรายงานอยู่ในอันดับสูงที่สุด รองลงไปคือ การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูล การจดคำบรรยาย และการยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่นตามลำดับ ส่วนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์นั้น คุณลักษณะและความสามารถที่เด่นที่สุด 4 ประเด็น ได้แก่ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การยอมรับฟังความคิดเห็นหรือคำชี้แจงของผู้อื่น การจดคำบรรยายและการอ่านเอกสารภาษาไทยตามลำดับ ในส่วนของคุณลักษณะและความสามารถในกลุ่มด้อยนั้น บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรอ่อนด้อยในเรื่อง การเขียนภาษาอังกฤษ การอ่านเอกสารภาษาอังกฤษและการซักถาม ส่วนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีความอ่อนด้อยในเรื่อง การไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค การซักถาม และการเขียนภาษาอังกฤษ

หากเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 กับรุ่นปีการศึกษา 2540 ปรากฏว่า บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรรุ่นปีการศึกษา 2539 มีคุณลักษณะและความสามารถในระดับปานกลาง แต่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 อยู่ในระดับมากหรือระดับดี ส่วนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์อยู่ในระดับมากหรือระดับดีเหมือนกันทั้งสองรุ่นเพียงแต่รุ่นปีการศึกษา 2540 มีค่าเฉลี่ย 4.56 และรุ่นปีการศึกษา 2539 มีค่าเฉลี่ย 4.39

คณะผู้วิจัยได้ทำการสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 เกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นในปีแรกซึ่งได้ประมวลไว้แล้ว ผลปรากฏว่า อาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตทั้งสองกลุ่มสาขาวิชาความคิดเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าคุณลักษณะและความสามารถในการเรียนยังคงอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดิม แต่ค่าเฉลี่ยสูงขึ้นจาก 3.62 เป็น 3.92 แต่บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าคุณลักษณะและความสามารถลดลงจากระดับมาก (4.39) ลงเป็นระดับปานกลาง (3.85) และหากพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า คุณลักษณะและความสามารถที่อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าเปลี่ยนจากเดิมไปในทางที่ลดลง ได้แก่ การคิดค้นหาเหตุผล การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ การทำรายงาน การตอบคำถามในการสอบ ลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้ ความกล้าในการแสดงออก การไม่ยอมแพ้ ต่ออุปสรรคและการแก้ปัญหาทางวิชาการ

8. พัฒนาการในการทำงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539

บัณฑิตที่ไ้ทำงานทำรุ่นปีการศึกษา 2539 จำนวน 147 คน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการในการทำงาน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 36.05 จากการวิเคราะห์ตำแหน่งงานปัจจุบันพบว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเป็นพนักงานในองค์กรเอกชน ส่วนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ร้อยละ 89.36 ดำรงตำแหน่งเป็นวิศวกร เงินเดือนปัจจุบันเฉลี่ย 15,675.84 บาท โดยที่เงินเดือนเฉลี่ยเมื่อเริ่มบรรจุ 14,340.69 บาท คิดเป็นเงินเดือนเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าเดิม 1,335.15 บาท บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรมีเงินเดือนสูงขึ้นกว่าเดิมในช่วง 1.00-10% ของเงินเดือนเดิมร้อยละ 33.40 ซึ่งมากกว่าช่วงอื่น ๆ ส่วนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีเงินเดือนสูงขึ้นกว่าเดิมในช่วงไม่ถึง 1% 1.00-10% และ 11-20% ของเงินเดือนเดิม คิดเป็นร้อยละ 26.83 เท่ากัน เมื่อพิจารณาในเรื่องของการศึกษาอบรมและดูงานพบว่า บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรส่วนใหญ่ได้รับการอบรมในช่วงระยะ 15-30 วัน เช่นเดียวกับบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ข้อที่แตกต่างกันก็คือ บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ได้ไปศึกษาดูงานต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ 27.66 และได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมร้อยละ 25.53 โดยที่บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรไม่มีพัฒนาการในด้านนี้

9. พัฒนาการในการศึกษาต่อของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539

บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ที่ทำการศึกษาต่อส่วนใหญ่ (จำนวน 15 คน หรือ 53.57%) กำลังอยู่ในระหว่างทำวิทยานิพนธ์ ผู้ที่ลาออกกลางคันมีจำนวน 10 คน หรือ 35.72% และที่สำเร็จการศึกษาแล้วมี 3 คน หรือ 10.71% ส่วนที่ลาออกกลางคันนั้นปรากฏอยู่ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีคิดเป็นร้อยละมากที่สุดคือ 50% ของผู้ที่ศึกษาอยู่ที่สถาบันนี้

10 การเปลี่ยนงานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539

จากการส่งแบบสอบถาม แบบประเมินคุณภาพชีวิตบัณฑิตให้บัณฑิตที่มีงานทำจำนวน 147 คน ได้รับข้อมูลกลับมา 53 คน ซึ่งบัณฑิตทั้ง 53 คน ไม่ได้ระบุงานเปลี่ยนงาน เนื่องจากจำนวนบัณฑิตที่ให้ข้อมูลกลับมามีไม่มากพอที่จะสรุปว่าไม่มีการเปลี่ยนงานในบัณฑิตรุ่นนี้ จึงไม่อาจถือว่าข้อมูลที่ให้เป็นข้อสรุปในเรื่องนี้

อภิปรายผล

1. สถานะการมีงานทำ บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ได้งานทำ 203 คนจากจำนวนบัณฑิต 238 คน คิดเป็นร้อยละ 38.16 ในขณะที่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ได้งานทำ 147 คน จากจำนวนบัณฑิต 238 คน คิดเป็นร้อยละ 61.76 แสดงให้เห็นว่าการได้งานทำของบัณฑิตเมื่อคิดเป็นร้อยละ ลดลง 23.60 แต่เมื่อคิดเป็นจำนวนคนจะมีบัณฑิตได้งานทำมากกว่าในรุ่นปีการศึกษา 2539 เป็นจำนวน 56 คน เหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้สถานะการมีงานทำของบัณฑิตลดลงไปจากเดิมน่าจะเป็นปรากฏการณ์ชะลอตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งมีผลกระทบต่อการว่างงานและตกงานอย่างกว้างขวางซึ่งเป็นที่เข้าใจกันอยู่โดยทั่วไป และเมื่อได้ศึกษาในรายละเอียดเปรียบเทียบสถานะการมีงานทำของบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ เปรียบเทียบกับบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ก็จะเห็นว่าบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ได้งานทำในปีการศึกษา 2540 น้อยกว่าในปีการศึกษา 2539 ถึง 29.36% กล่าวคือในปีการศึกษา 2539 บัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ได้งานทำร้อยละ 67.93 แต่ในปีการศึกษา 2540 ได้งานทำเพียงร้อยละ 38.57 ลดลงไปจากเดิมเกือบครึ่งหนึ่งของร้อยละผู้มีงานทำ ส่วนบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรลดลงไปเพียงเล็กน้อยคือจากร้อยละ 40.74 ลงไปเป็นร้อยละ 36.61 ซึ่งทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าบริษัทและผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ใช้บัณฑิตด้านวิศวกรรมศาสตร์ได้รับผลกระทบจากภาวะชะลอตัวทางเศรษฐกิจมากกว่าผู้ประกอบการทางด้านผลิตภัณฑ์เกษตร และเหตุผลอีกประการหนึ่งก็น่าจะเป็นเพราะบัณฑิตทางด้านวิศวกรรมศาสตร์นั้นได้รับการจ้างงานด้วยค่าจ้างที่สูงกว่าบัณฑิตด้านเทคโนโลยีการเกษตร จึงทำให้ผู้ประกอบการชะลอการจ้างลงไป โดยจะเห็นได้จากรายละเอียดของการได้รับเงินเดือนขั้นแรกของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ในปีการศึกษา 2540 กลุ่มที่ได้รับเงินเดือนสูงกว่า 14,000 บาท มีเพียงร้อยละ 20.99 ของบัณฑิตกลุ่มนี้ที่ได้งานทำ ในขณะที่ในปีการศึกษา 2539 บัณฑิตที่ได้เงินเดือนสูงกว่า 14,000 บาท มีมากถึงร้อยละ 57.27 ของผู้ที่ได้งานทำ ส่วนบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ที่ได้รับเงินเดือนปานกลาง (10,000 – 13,999 บาท) มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นจากปีการศึกษา 2539 ร้อยละ 18.95 และได้รับเงินเดือนน้อย (ต่ำกว่า 10,000 บาท) เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 4.59

ข้อเท็จจริงที่พบจากบัณฑิตที่ไม่ได้งานทำในรุ่นปีการศึกษา 2539 ระบุว่าพวกเขาไม่ได้งานทำด้วยเหตุผลสำคัญคือความไม่ถูกใจในงาน แต่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ไม่ได้งานทำร้อยละ 28 ระบุว่า ไม่ทราบแหล่งงาน ในขณะที่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ที่ไม่ทราบแหล่งงานมีเพียงร้อยละ 0.42 เท่านั้น จึงเป็นข้อเท็จจริงที่ชวนให้สงสัยว่าเพราะเหตุใดบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 จึงไม่ค่อยทราบแหล่งงาน ทั้ง ๆ ที่การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งงานโดยโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพของมหาวิทยาลัยก็ไม่ได้ยิ่งหย่อนลงไปกว่าเดิมแต่ประการใด และเมื่อได้พบข้อเท็จจริงในอีกเรื่องหนึ่งคือ บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ระบุว่าพวกเขาไม่ได้งานทำเพราะหน่วยงานไม่ต้องการมีมากถึงร้อยละ 23.50 ในขณะที่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ระบุเหตุผลเดียวกันนี้เพียงร้อยละ 6.30 เท่านั้น

ดังนั้น จึงมีเหตุผลที่อาจสรุปได้ว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 ได้งานทำน้อยเพราะสถานประกอบการที่เป็นแหล่งงานมีความต้องการในการจ้างงานน้อยลงไปกว่าเดิมนั่นเอง

2. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตทั้งในรุ่นปีการศึกษา 2539 และรุ่นปีการศึกษา 2540 เห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะที่ดีใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือจากคุณลักษณะต่าง ๆ 35 ด้าน ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะที่เด่นที่สุด 4 ด้าน คือ ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และการมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น และคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านนี้ของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ที่ผู้บังคับบัญชาประเมินจากการทำงานในปีที่สองก็มีค่าสูงขึ้นไปกว่าการประเมินในปีแรกอีกด้วย ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้สอดคล้องกันกับวิถีปฏิบัติหรือวัฒนธรรมองค์กรของมหาวิทยาลัยในเรื่องการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ความซื่อตรง และการมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่นจึงเป็นเหตุควรเชื่อได้ว่าบัณฑิตได้รับการปลูกฝังและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านี้ส่วนหนึ่งจากมหาวิทยาลัย

ส่วนความสามารถของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตทั้งสองรุ่นเห็นว่าควรได้รับการจัดอันดับอยู่ในอันดับค่าที่สุดเป็น 3 อันดับสุดท้ายใน 35 อันดับ คือ ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ และความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าบริษัทและหน่วยงานที่บัณฑิตเข้าไปทำงานส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับชาวต่างประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษมาก และผู้บังคับบัญชาก็มีความคาดหวังว่าบัณฑิตควรจะใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการฟัง การเขียน และการพูด โดยคณะผู้วิจัยพบว่าหน่วยงานบางหน่วยได้จัดสรรเงินสนับสนุนให้บัณฑิตที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานนั้นไปศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมอีกต่างหากด้วย หรือจากการที่บริษัทเอกชนขนาดใหญ่บางแห่งในจังหวัดนครราชสีมาได้จัด

โครงการพัฒนาภาษาอังกฤษให้แก่พนักงานประจำของตนเองโดยทำเป็นโครงการร่วมกับเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัยนั้น แสดงให้เห็นชัดเจนว่า หน่วยงานที่จ้างงานบัณฑิตมีความคาดหวังและความต้องการความสามารถด้านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูง และเมื่อหันกลับมาพิจารณาการพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษซึ่งมหาวิทยาลัยจัดให้แก่บัณฑิตก่อนจะสำเร็จการศึกษาออกไป โดยจัดเป็นรายวิชาบังคับเรียน 5 รายวิชา ๆ ละ 3 หน่วยกิตนั้น ถือได้ว่าเป็นปริมาณที่ค่อนข้างมากแล้ว มหาวิทยาลัยจึงควรมีการศึกษาทบทวนในเรื่องหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในเชิงคุณภาพ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพของบัณฑิตให้มากยิ่งขึ้นต่อไปด้วย

2. การศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนคณะหนึ่งถึงกรวมอื่น ๆ ที่เสริมประสบการณ์เรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่าบัณฑิตแสดงความคิดเห็นว่าหลักสูตรกลุ่มรายวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่หลักสูตรกลุ่มรายวิชาอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ภาษาอังกฤษ พื้นฐานวิทยาศาสตร์ พื้นฐานวิชาเอก และวิชาเอก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เหตุผลสำคัญของข้อค้นพบนี้น่าจะเป็นเพราะว่า บัณฑิตประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรจากประโยชน์ที่เขาได้รับในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญ แต่เนื่องจากรายวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มศึกษาทั่วไปนั้นเป็นรายวิชาที่ให้ประโยชน์ในระยะยาวแบบค่อยเป็นค่อยไป และเป็นการได้ประโยชน์โดยที่บัณฑิตไม่อาจบอกหรือระบุได้ว่าเป็นการได้ประโยชน์เนื่องจากประสบการณ์ในการศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไป

ผลการวิจัยอีกประการหนึ่งที่ปรากฏผลตรงกันทั้งบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 และรุ่นปีการศึกษา 2540 คือบัณฑิตเห็นว่าบริการหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลางในเกือบทุกรายการรวม 22 รายการ มีเพียงรายการประโยชน์จากการศึกษาหรือทำงานในห้องพักและการนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนในห้องนอนที่บัณฑิตเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เหตุผลของผลการวิจัยนี้อาจจะเป็นผลจากความคาดหวังของบัณฑิตเองว่าเมื่อได้ชำระค่าบริการหอพัก นักศึกษาของมหาวิทยาลัยในอัตราที่สูงกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคด้วยกันแล้ว เขาควรจะได้รับบริการในระดับที่มีคุณภาพสูง เมื่อพบว่าบริการต่าง ๆ ในหอพักไม่ได้เป็นไปตามความคาดหวัง จึงแสดงความคิดเห็นออกมาว่าบริการเหล่านั้นอยู่ในระดับปานกลาง แต่จะอย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยก็ไม่อาจสรุปเช่นนั้นได้ เพราะจากการที่บัณฑิตทั้งสองรุ่นแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ออกมาตรงกันทั้งในภาพรวมและในรายละเอียด ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสนใจ เพื่อศึกษาและตรวจสอบบริการหอพักว่าอยู่ในระดับที่มหาวิทยาลัยต้องการแล้วหรือไม่ เพราะมหาวิทยาลัยมีความปรารถนาที่จะจัดบริการหอพักนักศึกษาให้เป็นสถานที่สำหรับพักอาศัยและการเรียนรู้ที่ดี (Living and Learning center) ไม่ใช่เพียงที่หลับนอนราคาถูกเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการที่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 และ บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องหอพักนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทั้งสองรุ่น ทั้งบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยี การเกษตร และกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จึงน่าที่จะมีการศึกษาวิจัยในเรื่องหอพักนักศึกษา โดยเฉพาะว่ามีความย่อหย่อนในเรื่องใด ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางแก้ไขปรับปรุงให้บริการด้านนี้มีประสิทธิภาพสมดังเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัย

1.2 จากการที่ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 แสดงความคิดเห็นว่าบัณฑิตรุ่นนี้มีคุณลักษณะและความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี แต่ทักษะด้านการสื่อความหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษยังอยู่ในระดับด้อยกว่าทักษะด้านอื่น ๆ จึงน่าที่จะมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาถึงจุดเด่นจุดด้อยในการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้เพิ่มพูนทักษะด้านนี้ให้ดีขึ้นต่อไป

1.3 จากการที่ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จากการประเมินในปีที่สองของการทำงานพบว่ามีความเฉลียวสูงขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ ความสามารถในการประมวลความคิด ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารและความสามารถในการตัดสินใจ อาจเป็นไปได้ว่าคุณลักษณะเด่นที่พบในบัณฑิตทั้งสองรุ่นคือ ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความขยันหมั่นเพียร การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น ความรับผิดชอบในหน้าที่ การงาน การเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ และการรู้จักกาลเทศะ เป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถ ด้านอื่น ๆ จากการทำงานในปีแรกทำให้เกิดพัฒนาการค่อนข้างสูง ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรจะได้เน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะด้านนี้ซึ่งเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยอยู่แล้วให้ชัดเจน เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานทางบุคลิกภาพและทัศนคติซึ่งจะเอื้อในการพัฒนาตนเองในหน้าที่การงานต่อไปให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมีความลำบากในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ไม่ว่าจะเป็นจากผู้บังคับบัญชา อาจารย์ที่ปรึกษา หรือแม้แต่ตัวบัณฑิตเอง จึงใคร่ขอแนะนำหากประสงค์จะทำการวิจัยต่อเนื่องมากกว่า 1 ปี คงต้องดำเนินการรักษาสายสัมพันธ์กับแหล่งข้อมูลให้ดี หรือไม่เช่นนั้นก็ดำเนินการวิจัยเพียงครั้งเดียวต่อบัณฑิต 1 รุ่น เพราะผลที่ได้จากการ

วิจัยครั้งเดียว และผลจากการวิจัยในครั้งนี้ก็ทำให้มองเห็นแนวโน้มของการพัฒนาการของบัณฑิตได้พอสมควรแล้ว

2.2 ในการวิจัยครั้งนี้พบข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการในการศึกษาของบัณฑิตผู้ทำการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ไปในด้านลบ กล่าวคือ บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ที่ทำการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในปีที่ 2 แสดงคุณลักษณะเกี่ยวกับการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาในด้านลบ เช่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คือความสามารถในการนำเสนอความคิด ขาดความกระตือรือร้นทางวิชาการ ฯลฯ จึงเป็นเหตุให้ชวนสงสัยว่านักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นปีที่ 4 ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีคุณลักษณะในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษามากยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย, กองแผนงาน. รายงานภาวะการหางานทำของบัณฑิต

คณะเกษตรศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์ รุ่นปีการศึกษา 2540. เอกสารถ่ายสำเนา,
กรุงเทพฯ, 2542.

เกษม สุวรรณกุล. "สังคมไทยยังต้องการบัณฑิตที่มีคุณภาพ", สยามรัฐรายวัน 3 กรกฎาคม 2534.

กรุงเทพฯ

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย, กองแผนงาน. รายงานการวิเคราะห์การหางานทำของบัณฑิตรุ่นที่ 31
ปีการศึกษา 2540. ขอนแก่น, 2542.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการวิจัยเรื่องภาวะการมีงานทำและคุณภาพในการทำงาน
ของผู้จบอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2537.

โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์. "บทบาทเครื่องชี้ภาวะสังคมในการวางแผนพัฒนาประเทศไทย" ในเอกสาร
ประกอบการสัมมนาเรื่องเครื่องชี้ภาวะสังคมกลุ่มต่าง ๆ. คณะกรรมการว่าด้วยการศึกษา
สหประชาชาติ, กรุงเทพฯ, 2523.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะกรรมการปฏิบัติการกิจการวิจัยคุณภาพบัณฑิต, ฝ่ายวิจัย, รายงานการ
วิจัยเรื่องคุณภาพบัณฑิตและปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

รายงานการสำรวจภาวะการหางานทำของบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2540.
กรุงเทพฯ, 2541.

ฉลวย ชีวจิตดาการ และคณะ. รายงานการวิจัยคุณภาพชีวิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในทัศนะของ
นายจ้าง/ผู้บังคับบัญชา. สงขลา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2540.

เอก ธนศิริ, สมาริกับคุณภาพชีวิต. บริษัทแปลนพับลิชชิง จำกัด, กรุงเทพฯ, 2538.

ชัยวัฒน์ ปิณฑพงษ์และคณะ. คู่มือฉบับประชากรศึกษา. กรุงเทพฯ, โอเคียนสโตร์, 2526.

ชาญชัย อินทรประวัติ และคณะ. รายงานการวิจัยสถาบันเรื่องการติดตามผลบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารี รุ่นปีการศึกษา 2539. นครราชสีมา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี,
2540.

ทบวงมหาวิทยาลัย, กองแผนงาน, รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวง
มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2530. กรุงเทพฯ, 2530.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทบวงมหาวิทยาลัย, สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา. รายงานการศึกษาเรื่องภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิตรุ่นปี 2538-2539. กรุงเทพฯ, 2541.
- ทบวงมหาวิทยาลัย, สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา. รายงานการศึกษาเรื่องภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิตรุ่นปี 2540-2541. กรุงเทพฯ, 2543.
- เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, มหาวิทยาลัย, กองแผนงาน. ภาวะการหางานทำของผู้สำเร็จการศึกษารุ่นปีการศึกษา 2540 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. กรุงเทพฯ, 2542.
- เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, สถาบัน, กองแผนงาน. รายงานภาวะการหางานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2540 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. กรุงเทพฯ, 2542.
- เทคโนโลยีสุรนารี, มหาวิทยาลัย, ส่วนแผนงาน. ข้อมูลนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2537. นครราชสีมา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2537.
- นิพนธ์ คันธเสวี. คุณภาพชีวิตสำหรับสังคมไทย. เอกสารสรุปการสัมมนาประสบการณ์แนวคิดในการพัฒนา, โครงการอาสาสมัครเพื่อสังคม, 2526.
- นิมมวล ทวีสมบุรณ์. "คุณภาพชีวิต" ประชากรศึกษา 9 (มีนาคม-เมษายน) น. 48, 2526.
- บุญจิตต์ ฌ ลำเลียง. การสำรวจการทำงานของบัณฑิตทางการศึกษา ปี พ.ศ. 2510. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีสาขาศรีมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511.
- ประกอบ คูปรัดน์. "แนวทางการสร้างบัณฑิตในอนาคต: หลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา" วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ปีที่ 20 ฉบับที่ 4, เมษายน-พฤษภาคม 2529, หน้า 58-79.
- ป๋วย อึ้งภากรณ์. "ปฏิทินแห่งความหวังจากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน" ในศาสนธรรมกับกาลเวลา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โกมลคีมทอง, 2530.
- พระเทพเวที. ประยุทธ์ ปยุตโต. การศึกษาที่สากลบนพื้นฐานแห่งภูมิปัญญาไทย. โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ, 2534.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). "คุณภาพชีวิตตามนัยแห่งพุทธธรรม" สังคมวิทยามานุษยวิทยา. ฉบับฉลองครบรอบ 25 ปี : กรุงเทพฯ, 2533.
- ไพฑูรย์ อิงคสุวรรณ และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทและสัมฤทธิ์ผลในการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในรอบ 50 ปี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ. รายงานผลการวิจัยการศึกษาลาดแรงงานของบัณฑิตในเชิง
พฤติกรรม ปี 2533-2537. กรุงเทพฯ, ทบวงมหาวิทยาลัย, 2532.
- วิจิตร ศรีสอาน. "บัณฑิตมีแนวโน้มเมินราชการ". เดลินิวส์รายวัน. 27 กุมภาพันธ์ 2533
- วิภาพร มาพบสุข. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม. สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, กรุงเทพฯ,
ม.ป.ป.
- สงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัย, กองแผนงาน. รายงานภาวะการหางานทำของบัณฑิตและข้อคิดเห็น
ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์รุ่นปีการศึกษา 2540. สงขลา, 2542.
- สมเกียรติ ช่อบผล. การเข้าสู่กำลังแรงงานของบัณฑิตสาขานิติศาสตร์และศึกษาศาสตร์ที่สำเร็จ
การศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2525 จากมหาวิทยาลัยปิโตรโคมหานคร. ปริญญาโทพิเศษ
บัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก. ธรรมเพื่อความสวัสดิ. ธรรมสภา,
กรุงเทพฯ, 2543.
- สมพร เทพสิทธิรา. ศาสนากับการพัฒนาดนและสังคม. สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์, กรุงเทพฯ, 2542.
- สุนน อมรวิวัฒน์. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพมหานคร. ภาควิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- สุเมธ แยมุ่น. ปัญหาการว่างงานของบัณฑิต. บันทึกข้อความสำนักนโยบายนและแผนอุดมศึกษา
ทบวงมหาวิทยาลัย ที่ ทม 0204(5)/3823 วันที่ 17 กันยายน 2540
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. รายงานผลการพัฒนาประเทศระยะ
ครึ่งแผน. กรุงเทพฯ, 2538.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. คนกับการพัฒนาชนบท. เอกสาร
ประกอบการสัมมนาคนกับการพัฒนาชนบท, กรุงเทพฯ, 2539.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ. สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, กรุงเทพฯ, 2536.
- อนุชาติ พวงสำลี และ อรทัย อาจน้า บรรณาธิการ. การพัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตและสังคมไทย.
สำนักงานสนับสนุนกองทุนวิจัย, 2541.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ

Calvin B.T. Lee. Improving College Teaching. Washington D.C. American Council on Education, 1970.

Downing N. Lester. Guidance and Counseling Service an Introduction. New York : McGraw-Hill Book, 1968.

Froehlich Clifford P. Guidance Service in Schools. New York: McGraw-Hill Book, 1959.

Stoop and Wahlgvist. A Basic Text for Guidance Workers. Englewood Cliffs. NJ. 1947.

UNESCO. Quality of Life Improvement Programme. Bangkok, 1993.

United Nations. Study on the Development of Quality of Life Indicators in Asia and the Pacific. UN., 1990.

ภาคผนวก

แบบสำรวจภาวะการทำงานทำของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 25.....

ทบวงมหาวิทยาลัย

1
2
3

ชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง และหรือเขียนวงกลมล้อมรอบ [] ที่มีตัวเลข

มหาวิทยาลัย/สถาบัน/วิทยาลัย.....วิทยาเขต.....

ชื่อ [1] นาย.....นามสกุล.....

[2] นาง/นางสาว.....นามสกุล.....

เลขประจำตัว/รหัส.....อายุ.....ปี

สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญา.....

.....สาขาวิชาเอก.....

ปัจจุบันบิดาอาศัยอยู่ จังหวัด.....มารดาอาศัยอยู่ จังหวัด.....

(หากถึงแก่กรรมให้ระบุถึงแก่กรรม)

สถานภาพปัจจุบัน

[9] ทำงานแล้ว

ถ้ายังมีได้ทำงาน โปรดระบุสาเหตุที่สำคัญ 1 ข้อ ต่อไปนี้

[1] ทำงานทำไม่ได้ [2] รอฟังคำตอบจากหน่วยงาน [3] ยังไม่ประสงค์จะทำงาน

[4] จะศึกษาต่อ [5] กำลังศึกษาต่อ [6] อื่นๆ (ระบุ).....

ท่านมีปัญหาในการหางานทำหลังสำเร็จการศึกษาหรือไม่

[9] ไม่มีปัญหา

ถ้ามีปัญหา โปรดระบุปัญหาที่สำคัญไม่เกิน 3 ข้อ ต่อไปนี้

[1] ไม่ทราบแหล่งงาน [2] งานที่ดูใจไม่ได้ [3] ต้องสอบจึงไม่ยอมรับ

[4] ขาดคนสนับสนุน [5] ขาดคนหรือเงินค้ำประกัน [6] หน่วยงานไม่ต้องการ

[7] เงินเดือนน้อย [8] สอบเข้าทำงานไม่ได้

โปรดกรอกแบบรายงาน วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

บัณฑิตผู้ปฏิบัติงานทำแล้ว
โปรดตอบหน้าหลังด้วย

ที่อยู่ปัจจุบัน
(ติดต่อทางไปรษณีย์)

ชื่อ.....นามสกุล.....
บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....
ถนน..... ตำบล..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

ตอบเฉพาะผู้ทำงานแล้ว

7. ลักษณะงานอาชีพที่ทำ

- [1] ประกอบอาชีพอิสระ ด้านบริการ (เช่น ค้าขาย ซ่อมแซมเครื่องใช้ ท่องเที่ยว เป็นต้น)
- [2] ประกอบอาชีพอิสระ ด้านเกษตร (เช่น เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ประมง เป็นต้น)
- [3] ประกอบอาชีพอิสระ ด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน (เช่น ผลิตสิ่งของ อาหารสำเร็จรูป เป็นต้น)
- [4] พนักงานหน่วยงานเอกชน
- [5] พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- [6] ข้าราชการ
- [7] ลูกจ้างส่วนราชการ/พนักงานของรัฐ
- [8] พนักงานองค์การต่างประเทศ/ระหว่างประเทศ
- [9] อื่น ๆ (ระบุ).....

8. งานอาชีพตามข้อ 7

- [1] เป็นงานเดิม
- [2] เป็นงานใหม่ หลังสำเร็จการศึกษา

9. สถานที่ทำงานในปัจจุบัน ชื่อหน่วยงาน..... ที่ตั้งเลขที่.....
ต. อ. จ.
โทร. รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

10. ปัจจุบันได้รับ เงินเดือน (รวมภาษี)..... บาท

11. ท่านมีความรู้สึกพอใจต่องานที่ทำหรือไม่

[9] พอใจ

ถ้าไม่พอใจ โปรดระบุสาเหตุที่สำคัญที่สุด 1 ข้อ ต่อไปนี้

- [1] ระบบงานไม่ดี
- [2] ผู้ร่วมงานไม่ดี
- [3] ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา
- [4] ค่าตอบแทนต่ำ
- [5] ขาดความมั่นคง
- [6] ขาดความก้าวหน้า
- [7] อื่น ๆ (ระบุ).....

12. ท่านสามารถนำความรู้จากสาขาวิชาที่เรียนมาประยุกต์ใช้กับหน้าที่การงานที่ทำอยู่ขณะนี้เพียงใด

- [1] มากที่สุด
- [2] มาก
- [3] ปานกลาง
- [4] น้อย
- [5] น้อยที่สุด

13. ท่านได้รับการฝึกอบรมทักษะเพิ่มเติมจากหน่วยงานเพื่อปฏิบัติงานหรือไม่

- [1] ได้รับการฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงาน (ระบุทักษะ).....
- [2] ได้รับการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (ระบุทักษะ).....
- [3] ไม่ได้รับการฝึกอบรมใดๆ ทั้งสิ้น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
แบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการสอน
และบริการเสริมการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

ข้าพเจ้าในฐานะหัวหน้าโครงการวิจัยเพื่อติดตามผลบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ขอแสดงความยินดีต่อบัณฑิตทุกคนที่สำเร็จการศึกษา และได้ทำงานประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านคงจะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อเป็นอย่างดี

ในโอกาสนี้ มหาวิทยาลัยมีความปรารถนาอย่างจริงใจที่จะพิจารณาข้อมูลและข้อคิดเห็นของบัณฑิตเพื่อที่จะได้ปรับปรุงหลักสูตร การสอน และบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเพื่อจะช่วยให้กระบวนการให้การศึกษาของมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลผลิตเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไปในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์โดยอาศัยแบบสอบถามนี้ ขอความกรุณากรอกข้อมูลอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน สมบูรณ์และจริงใจ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตด้วย อนึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้ขอความร่วมมือให้บัณฑิตกรอกแบบสำรวจภาวะการทำงานของบัณฑิตมาในโอกาสเดียวกันนี้ด้วย จึงใคร่ขอความกรุณาให้บัณฑิตช่วยกรอกแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดด้วยจะขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัตติ)

หัวหน้าโครงการวิจัยติดตามผลบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ท่านเลือก หรือเติมคำลงในช่องว่าง

1. เพศ
 ชาย หญิง
2. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา _____
3. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) เมื่อสำเร็จการศึกษา _____
4. สำเร็จการศึกษา
 เดือนพฤษภาคม 2540 เดือนกันยายน 2540
5. การเข้าสู่มหาวิทยาลัย
 โควตาโรงเรียน
 โควตาจังหวัด
 สอบคัดเลือกผ่านทบวงมหาวิทยาลัย
6. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
 ผ่านโครงการสหกิจศึกษา 1 ภาคการศึกษา
 ผ่านโครงการสหกิจศึกษา 2 ภาคการศึกษา
 เรียนทดแทนหรือประสบการณ์อื่นแทนโครงการสหกิจศึกษา
7. ระยะเวลาการบรรจุเข้าทำงาน (สำหรับผู้ทำงาน)
 ได้งานทำทันที
 1-3 เดือน
 4-6 เดือน
 มากกว่า 6 เดือน
8. กรณีบัณฑิตศึกษาต่อ สถาบันที่ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาคือ (โปรดระบุ) _____
_____ ในสาขาวิชา _____
9. การเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)
 กรรมการองค์การบริหาร
 สภานักศึกษา
 ประธานชมรมกิจกรรม
 กรรมการอื่นๆ ของชมรมกิจกรรม
 สมาชิกชมรมกิจกรรม
 มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยมากเนื่องจากภารกิจด้านการเรียน
 มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยมากเนื่องจากภารกิจส่วนตัว
 มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยมากเพราะไม่มีความถนัดด้านนี้
 มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยมากเพราะไม่มีความสนใจด้านนี้
 อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสอบถามส่วนนี้ แบ่งออกเป็น 5 เรื่องคือ

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการหอพักซึ่งมีผลต่อการเรียนการสอน
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

ในการตอบแบบสอบถามนี้ ให้บัณฑิตพิจารณาประเด็นต่างๆ แต่ละประเด็นให้รอบคอบ แล้วแสดงความคิดเห็นโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องต่างๆ ด้านขวามือ จำแนกตามระดับความคิดเห็นดังนี้

6	หมายถึง	ดียอดเยี่ยม มีมากที่สุด เกิดขึ้นเป็นประจำ
5	หมายถึง	ดีมาก มีมาก เกิดขึ้นเกือบเป็นประจำ
4	หมายถึง	ดี มีค่อนข้างมาก เกิดขึ้นบ่อย
3	หมายถึง	ไม่ค่อยดี มีอยู่บ้าง เกิดขึ้นค่อนข้างบ่อย
2	หมายถึง	ไม่ดี มีน้อย ไม่ค่อยเกิดขึ้น
1	หมายถึง	แย่มาก ไม่มีเลย ไม่เคยเกิดขึ้นเลย

หากมีประเด็นใดที่ท่านไม่อาจแสดงความคิดเห็นได้ หรือไม่ปรารถนาที่จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่แสดงความคิดเห็น" ซึ่งอยู่ทางด้านขวามือสุดในข้อนั้นๆ

ก. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

ท่านคิดว่ารายวิชาในหมวดต่างๆ ในหลักสูตรที่ท่านได้ศึกษาไปแล้วในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ มีความเหมาะสมในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
1	<u>หมวดวิชาศึกษาทั่วไป</u>							
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้							
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน							
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา							
	- ความทันสมัย							
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป							
2	<u>หมวดวิชาภาษาอังกฤษ</u>							
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้							
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน							
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา							
	- ความทันสมัย							
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป							
3	<u>หมวดวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์</u>							
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้							
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน							
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา							
	- ความทันสมัย							
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป							
4	<u>หมวดวิชาพื้นฐานวิชาเอก</u>							
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้							
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน							
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา							
	- ความทันสมัย							
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป							

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
5	หมวดวิชาวิชาเอก							
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้							
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน							
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา							
	- ความทันสมัย							
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป							

ในหมวดวิชาเอกของท่านมีรายวิชาใดบ้างที่ท่านนำไปใช้มากที่สุด โปรดระบุ โดยเรียงตามลำดับการนำไปใช้มากที่สุด 5 อันดับคือ

1. รายวิชา _____
2. รายวิชา _____
3. รายวิชา _____
4. รายวิชา _____
5. รายวิชา _____

ท่านคิดว่าควรมีรายวิชาเลือกเพิ่มเติมหรือไม่

- ควรมี (โปรดระบุรายวิชา) _____
- ไม่ควรมี

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้

ข. ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน

ให้ท่านย้อนระลึกถึงความสัมพันธ์ของท่านกับอาจารย์ของมหาวิทยาลัยที่เคยสอนในรายวิชาต่างๆ ให้แก่ท่าน เมื่อมองโดยภาพรวมแล้วท่านคิดว่าอาจารย์ของท่านได้แสดงพฤติกรรมหรือทำที่ต่างๆ ต่อไปนี้อยู่ในระดับใด

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
1	ความตั้งใจในการสอน							
2	ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา							
3	ความเข้าใจในตัวผู้เรียน							
4	ความเป็นประชาธิปไตย							
5	ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา							
6	ความสามารถในการอธิบายหลักการและเหตุผล							
7	ความตรงต่อเวลา							
8	ความยุติธรรมในการประเมินผล							
9	การมีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา							
10	การให้คำปรึกษาแนะนำนอกห้องเรียน							

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้

ค. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน

ท่านคิดว่าการอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนหรือการค้นคว้าหาความรู้ในมหาวิทยาลัยของท่านในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด หรือมีลักษณะอย่างไร

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
1	สภาพทั่วไปของห้องบรรยาย							
2	สภาพทั่วไปของห้องปฏิบัติการ							
3	เครื่องมือในการทดลองหรือศึกษาโดยการปฏิบัติ							
4	ตำราประกอบการเรียนการสอน							
5	เอกสารคำบรรยายประกอบการสอน							

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
6	บริการหอสมุดกลาง (ศูนย์บรรณสารฯ)							
7	บริการในการลงทะเบียนของศูนย์บริการการศึกษา							
8	บริการในการลงทะเบียนของส่วนการเงินและบัญชี							
9	บริการในการติดต่อกับอาจารย์โดยเจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิชา							
10	บริการของโครงการสหกิจศึกษา							
11	บริการสื่อทัศนูปกรณ์ในห้องบรรยายต่างๆ							
12	การให้บริการในห้องปฏิบัติการ							
13	การให้บริการในฟาร์มมหาวิทยาลัย							
14	การให้บริการในสถานพยาบาล							
15	การให้บริการในสถานกีฬา							
16	บริการทุนช่วยค่าอาหารและค่าครองชีพ							
17	บริการทุนเงินยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล							
18	บริการทุนเงินยืมฉุกเฉิน							
19	บริการนิติการ							
20	บริการงานทหาร							
21	บริการแนะแนวการศึกษา							
22	บริการรถเมล์							
23	บริการร้านอาหารในอาคารเรียนรวม							

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้

ง. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

หากท่านพักอยู่ในหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัย โปรดแสดงความคิดเห็นว่าหอพักที่ท่านเคยพักอาศัยอยู่นั้น การให้บริการในด้านต่างๆ ต่อไปนี้สนับสนุนท่านให้ได้รับประโยชน์ในการศึกษามากน้อยเพียงใด

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดงความคิดเห็น
1	การศึกษาหรือทำงานในห้องพัก							
2	การนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนในห้องนอน							
3	ความสะอาดของห้องน้ำ							
4	ความสะดวกในการใช้ห้องอ่านหนังสือที่หอพัก							
5	ความสะดวกในการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ที่หอพัก							
6	การจัดบริการสอนเสริมในหอพักนักศึกษา							
7	การจัดกิจกรรมเพื่อแนะนำแนวทางในการศึกษา							
8	การดูแลความสงบเงียบเพื่อการอ่านหนังสือ							
9	การให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ของที่ปรึกษาหอพัก							
10	ความเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ในหอพัก							
11	การดูแลให้เป็นไปตามระเบียบหอพัก							
12	การติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก							
13	การรักษาความปลอดภัยภายในหอพัก							
14	การดูแลเรื่องความเจ็บป่วย							
15	การให้บริการสาธารณูปโภคในหอพัก							
16	การให้บริการข่าวสารในหอพัก							
17	การจัดบริการขายอาหารในหอพัก							
18	การจัดบริการขายของใช้จำเป็นในหอพัก							
19	การจัดบริการร้านซักรีดในหอพัก							
20	การจัดบริการร้านถ่ายเอกสารในหอพัก							
21	การจัดบริการร้านเสริมสวยในหอพัก							
22	บริการที่จอดรถ							

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้

จ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

หมวดต่อไปนี้เป็นความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของท่าน โปรดแสดง
ความคิดเห็นว่าท่านได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนักศึกษาในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
1	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์							
2	ความเป็นผู้นำ							
3	การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์							
4	การบริหารเวลา							
5	การให้ประโยชน์ในเชิงนันทนาการคลายความเครียด							
6	การออกกำลังกาย							
7	การพัฒนาบุคลิกภาพด้านอารมณ์							
8	การพัฒนาความสามารถในการสื่อความหมาย							
9	การขยายวงความสนใจให้กว้างขวางขึ้น							
10	ความเชื่อมั่นในตนเอง							
11	ความภาคภูมิใจในตนเอง							
12	การได้มีส่วนร่วมที่เป็นประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย							
13	การพัฒนาหัวใจประชาธิปไตย							
14	การเสริมประสบการณ์ทางวิชาการ							
15	การพัฒนาความสามารถในการจูงใจผู้อื่น							
16	การพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกัน							
17	การพัฒนาความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ							
18	การพัฒนาความยอมรับในระบอบ กฎเกณฑ์							
19	การได้มีส่วนร่วมหรือสัมผัสกับชุมชนหรือโลกแห่งความเป็นจริง							
20	การมีน้ำใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม							

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้

แบบสอบถามความคิดเห็น

1. ข้อมูลเกี่ยวกับบัณฑิตซึ่งเป็นผู้ได้รับการประเมิน

- 1.1 ชื่อ _____
- 1.2 สำเร็จการศึกษาสาขาวิชา _____
- 1.3 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน _____
- 1.4 อัตราเงินเดือนในปัจจุบัน _____
- 1.5 การได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงาน _____

2. ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มุ่งถามความคิดเห็นของท่านผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ซึ่งเนื้อหาของแบบสอบถามครอบคลุมความสามารถทางวิชาชีพ ลักษณะทางค่านิยมพื้นฐาน ทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสื่อความหมาย และทักษะในการจัดการที่บัณฑิตได้แสดงออกให้ท่านสังเกตได้ โดยได้แจ้งระดับของพฤติกรรมเหล่านั้นออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

6	หมายถึง	ดียอดเยี่ยม
5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ไม่ค่อยดี
2	หมายถึง	ไม่ดี
1	หมายถึง	แย่มากที่สุด

ขอความกรุณาท่านตอบโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านต้องการในแต่ละข้อ หากข้อใดที่ท่านไม่อาจแสดงความคิดเห็นได้หรือไม่ประสงค์จะแสดงความคิดเห็น ขอความกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือสุด ดังตัวอย่าง

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
0	เป็นผู้เคารพระเบียบขององค์กร		✓					
00	เป็นผู้มีเมตตาธรรมช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น							✓

หมายความว่า ท่านเห็นว่าบัณฑิตผู้ที่มีความเคารพในระเบียบของบริษัทหรือหน่วยงานอยู่ในระดับดีมาก ในขณะที่เกี่ยวกับท่านไม่เคยเห็นพฤติกรรมแสดงความเมตตาหรือช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น จึงไม่อาจแสดงความคิดเห็นได้

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดงความ คิดเห็น
	ท่านคิดว่าบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีคุณลักษณะในประเด็นต่อไปนี้อยู่ในระดับใด							
1	ความรู้ในหลักวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน							
2	ความสามารถในการใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์							
3	ทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน							
4	ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ							
5	ความคิดสร้างสรรค์							
6	มโนทัศน์ (Concept) หรือความเข้าใจในงานของตนเอง							
7	ความซื่อตรง							
8	ความขยันหมั่นเพียร							
9	ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน							
10	การเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ของหน่วยงาน							
11	การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน							
12	การรู้จักคิดรู้จักทำอย่างมีเหตุผล							
13	การมีมนุษยสัมพันธ์							
14	ความสามารถในการปรับตัว							
15	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น							
16	การรู้จักประมาณตน							
17	การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น							
18	การรู้จักกาลเทศะ							
19	ความสามารถในการใช้ภาษาไทย							
20	ความสามารถในการฟังภาษาไทย							
21	ความสามารถในการเขียนภาษาไทย							
22	ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ							
23	ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ							
24	ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ							
25	ความสามารถในการประมวลความคิด							
26	ความสามารถในการนำเสนอความคิด							
27	ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร							
28	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับงานในหน้าที่							
29	ความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งหรือการมอบหมายงาน							
30	ความสามารถในการตัดสินใจ							
31	ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า							
32	ความสามารถในการประนีประนอม							
33	ความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น							
34	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคมไทย							
35	วิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคมนานาชาติ							

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
แบบสอบถามความคิดเห็นเห็นอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอน

คำชี้แจง

เรียน ท่านอาจารย์ที่เคารพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้าและคณะทำการติดตามผลบัณฑิตของมหาวิทยาลัยที่ได้สำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพและทำการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา วัตถุประสงค์สำคัญคือเพื่อทราบคุณลักษณะพร้อมทั้งขีดความสามารถของบัณฑิตในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรการสอนตลอดจนบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเพื่อการผลิตบัณฑิตที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความกรุณาได้โปรดให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันได้เป็นนิสิตนักศึกษาในความดูแลของท่านตามรายละเอียดในแบบสอบถามนี้ ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัตติ)

หัวหน้าโครงการวิจัยเพื่อการติดตามผลบัณฑิต

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถาบัน _____
2. ความเกี่ยวข้องกับบัณฑิต
 - อาจารย์ที่ปรึกษา
 - อาจารย์ผู้สอน

ข้อมูลเกี่ยวกับบัณฑิต

1. ระดับปริญญาที่กำลังศึกษาต่อ _____
 - ปริญญาโท
 - ปริญญาเอก
2. สาขาวิชาที่กำลังศึกษา _____
3. ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการศึกษา
 - เป็นนักเรียนทุนประเภทใดประเภทหนึ่งไปรละระบุ _____
 - ไม่ได้รับทุนการศึกษาใดๆ

4. ผลการเรียนเฉลี่ยในภาคการศึกษาล่าสุด

- 3.50-4.00
- 3.00-3.49
- ต่ำกว่า 3.00

5. หากเปรียบเทียบกับนิสิตนักศึกษาคนอื่น ๆ ในกลุ่มของบัณฑิตผู้มีความสามารถในการเรียนของเขาอยู่ในระดับใด

- อันดับ 1 - 5
- อันดับ 6 - 10
- อันดับ 11 ขึ้นไป

6. สถานภาพทางการศึกษาในปัจจุบัน (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- อยู่ในช่วงการศึกษาเป็นรายวิชา (Course work)
- ศึกษาเป็นรายวิชาครบถ้วนแล้ว
- ได้รับความเห็นชอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว
- อยู่ในช่วงรอสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
- ผ่านการสอบข้อเขียนประมวลความรู้ (Comprehensive examination) แล้ว

ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการศึกษาของบัณฑิต

โปรดพิจารณาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ท่านดูแลหรือสอนอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา หากมีมากกว่าหนึ่งคนโปรดพิจารณาเป็นผลรวม เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการศึกษา และลักษณะที่เอื้อต่อการศึกษา โดยระบุในแบบสอบถามตามมาตราต่างๆ ดังนี้

- หมายเลข 6 หมายถึง มีความสามารถด้านนั้นหรือคุณลักษณะนั้นๆ สูงมากที่สุดหรือดีเลิศ
- หมายเลข 5 หมายถึง มีความสามารถด้านนั้นหรือคุณลักษณะนั้นสูงมากหรือดีมาก
- หมายเลข 4 หมายถึง มีความสามารถด้านนั้นหรือคุณลักษณะนั้นสูงหรือดี
- หมายเลข 3 หมายถึง มีความสามารถด้านนั้นหรือคุณลักษณะนั้นค่อนข้างต่ำหรือไม่ค่อยดี
- หมายเลข 2 หมายถึง มีความสามารถด้านนั้นหรือคุณลักษณะนั้นต่ำหรือไม่ดี
- หมายเลข 1 หมายถึง มีความสามารถด้านนั้นหรือคุณลักษณะนั้นต่ำมากหรือแย่มาก

หากมีประเด็นใดที่ท่านไม่แน่ใจหรือไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้หรือไม่ปรารถนาจะแสดงความคิดเห็น โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องขวามือสุด

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
	ท่านคิดว่าบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ซึ่งเป็น นิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในขณะนี้ มีความ สามารถหรือคุณลักษณะด้านต่างๆ ต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด							
1	การจดคำบรรยาย							
2	การซักถาม							
3	การคิดค้นหาเหตุผล							
4	การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ							
5	การทำรายงาน							
6	การสรุปความ							
7	การอ่านเอกสารภาษาไทย							
8	การอ่านเอกสารภาษาอังกฤษ							
9	การเขียนภาษาไทย							
10	การเขียนภาษาอังกฤษ							
11	การทำโครงการ							
12	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูล							
13	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำรายงาน							
14	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น							
15	การทำงานร่วมกับผู้อื่น							
16	การตอบคำถามในการเรียน							
17	การตอบคำถามในการสอบ							
18	พื้นฐานความรู้วิชาเอก							
19	พื้นฐานความรู้วิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา							
20	พื้นฐานความคิดในการวิจัย							
21	ลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้							
22	ความขยันสม่ำเสมอ							
23	การตรงต่อเวลา							
24	ความเชื่อมั่นในตนเอง							
25	ความกล้าในการแสดงออก							
26	การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์							
27	การมีลักษณะผู้นำทางวิชาการ							
28	ความทุ่มเทเพื่อการทำงานวิชาการ							
29	การไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค							
30	การแก้ปัญหาทางวิชาการ							
31	การยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น							

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
แบบประเมินคุณภาพชีวิตบัณฑิต

คำชี้แจง

คุณภาพชีวิตหรือชีวิตที่มีความสุขแบบยั่งยืน ถือเป็นเรื่องสำคัญยิ่งสำหรับมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มิได้มุ่งหวังแต่เพียงสอนให้นักศึกษาได้รับปริญญาบัตรเท่านั้น แต่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาออกไปเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ มีงานทำ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องรบกวนท่านในการรวบรวมข้อมูลนี้

โปรดศึกษาประเด็นให้เข้าใจชัดเจน ตอบแบบสอบถามให้สมบูรณ์และรอบคอบ แล้วส่งกลับให้แก่มหาวิทยาลัยฯ โดยใช้ซองซึ่งได้แนบมาด้วยแล้ว จักขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัติน)

หัวหน้าโครงการวิจัยการติดตามผลบัณฑิต มทส.

รุ่นปีการศึกษา 2540

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
 2. สาขาวิชาที่สำเร็จจากการศึกษา โปรดระบุ
 3. สถานที่ทำงาน
 4. ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน
 5. ตำแหน่งหน้าที่การงานที่ระบุในข้อ 4 เป็นตำแหน่งที่สูงขึ้นกว่าตำแหน่งเดิมเมื่อเริ่มทำงานหรือไม่
 สูงขึ้นกว่าเดิม เท่าเดิม
 6. อัตราเงินเดือนปัจจุบัน
 - อัตราเงินเดือนเดือนแรกที่บรรจุเข้าทำงาน
 7. ท่านได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อเป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานหรือไม่ โปรดระบุ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ ไม่ได้รับการพัฒนาใดๆ
☐ ได้รับการฝึกอบรมระยะสั้นไม่เกิน 7 วัน
☐ ได้รับการฝึกอบรมระยะกลาง 15-30 วัน
☐ ได้รับการศึกษาเพิ่มเติม โปรดระบุ | ☐ ได้รับการฝึกอบรมระยะยาว 3-6 เดือน
☐ ได้รับการศึกษาดูงานภายในประเทศ
☐ ได้รับการศึกษาดูงานต่างประเทศ |
|---|---|

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินคุณภาพชีวิต

โปรดศึกษาข้อความในแบบสอบถามต่อไปนี้ แล้วตอบหรือแสดงความคิดเห็นโดยการใส่เครื่องหมาย

✓ ลงในช่องด้านขวามือของแบบสอบถาม ตามความหมายต่อไปนี้

- หมายเลข 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือ เป็นจริงที่สุด หรือ เกิดขึ้นบ่อยที่สุด
- หมายเลข 4 หมายถึง เห็นด้วย หรือ เป็นจริง หรือ เกิดขึ้นบ่อย
- หมายเลข 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ หรือ เกิดขึ้นบ้าง
- หมายเลข 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย ไม่จริง หรือ เกิดขึ้นนานๆ ครั้ง
- หมายเลข 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่จริงเลย หรือ ไม่เคยเกิดขึ้นเลย

ลำดับ	ข้อความ	5	4	3	2	1	ไม่แสดงความคิดเห็น
1	ท่านมีการออกกำลังกายเป็นประจำสม่ำเสมอ						
2	ท่านมีการปฏิบัติตามกิจตามหลักศาสนาของท่านอย่างเหมาะสม						
3	ท่านนอนหลับสบายดีในเวลากลางคืน						
4	ท่านได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ						
5	ท่านได้เยี่ยมเยียนหรือพบปะบิดา มารดา						
6	ท่านติดต่อบิดา มารดา หรือ พี่ น้อง ทางโทรศัพท์						
7	ท่านมีคนที่มีความเข้าใจในตัวท่าน						
8	ท่านมีความพึงพอใจในคนรักหรือคนที่ท่านคิดจะรักอยู่ในขณะนี้						
9	ท่านมีโอกาสได้รับประทานอาหารร่วมกับบิดา มารดา หรือ พี่ น้อง						
10	ท่านได้รับกำลังใจจากบิดา มารดา หรือ พี่ น้อง						
11	ผู้บังคับบัญชาของท่านเป็นคนที่มีความเข้าใจในตัวท่าน						
12	ผู้บังคับบัญชาของท่านคอยให้คำแนะนำในการทำงานแก่ท่าน						
13	ผู้บังคับบัญชาของท่านให้คำปรึกษาในการดำรงชีวิตแก่ท่าน						
14	ผู้บังคับบัญชาของท่านให้ความสำคัญธรรมแก่ท่าน						
15	ผู้บังคับบัญชาของท่านให้โอกาสในการทำงานแก่ท่าน						
16	ท่านสามารถปรับทุกข์กับเพื่อนร่วมงานของท่านได้						
17	เพื่อนร่วมงานของท่านมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่						
18	เพื่อนร่วมงานของท่านสามารถให้ความช่วยเหลือเรื่องงานแก่ท่านได้						
19	งานที่ท่านทำมีลักษณะท้าทายความสามารถของท่าน น่าสนุก						
20	ท่านมีความพึงพอใจกับระบบงานของท่าน						
21	ท่านมีความพึงพอใจกับค่าตอบแทนที่ท่านได้รับว่าคุ้มกับความสามารถที่ท่านใช้ในการทำงานแล้ว						

ลำดับ	ข้อความ	5	4	3	2	1	ไม่แสดงความคิดเห็น
22	ท่านมีความกระตือรือร้นที่จะกลับมาทำงานในเช้าของวันจันทร์						
23	ท่านมีเงินออมเก็บไว้ตามควรแก่ฐานะ						
24	ท่านมีรายได้มากกว่ารายจ่ายเป็นประจำ						
25	ท่านสามารถให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในทางการเงินได้						
26	ท่านมีโอกาสได้เรียนรู้งานในหน้าที่อยู่เสมอ						
27	ท่านได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการเพิ่มพูนความรู้ในหน้าที่การงาน						
28	ท่านสามารถหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากระบบคอมพิวเตอร์ของที่ทำงานได้						
29	ท่านสามารถหาความรู้จากวารสารต่างๆ ได้โดยสะดวก						
30	ในที่ทำงานของท่านมีบุคลากรที่จัดได้ว่าเป็นแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ท่าน						
31	เพื่อนๆ ที่ๆ ในที่ทำงานยกย่องฝีมือการทำงานของท่าน						
32	ผู้บังคับบัญชาของท่านชื่นชมในฝีมือการทำงานของท่าน						
33	เพื่อนๆ ในที่ทำงานยอมรับว่าท่านเป็นคนดีมีศีลธรรม						
34	ท่านได้รับการยอมรับในวงสนทนาทั่วไป						
35	ท่านได้รับการยอมรับให้เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของเพื่อนๆ						
36	ท่านถูกผู้บังคับบัญชารอบง่าในเรื่องงาน						
37	ท่านสามารถที่จะเลือกกิจกรรมต่างๆ โดยตัวของท่านเอง						
38	ท่านทำตามระเบียบข้อบังคับของที่ทำงานได้โดยสะดวกใจ						
39	ท่านยอมรับในความเป็นตัวของตัวเองของผู้อื่นได้						
40	ท่านเป็นคนที่มีความสุขทั้งในเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว						
41	ที่พักของท่านมีบริเวณหรือภูมิทัศน์สวยงาม						
42	อากาศรอบๆ ที่พักของท่านบริสุทธิ์ดี						
43	บรรยากาศรอบๆ ที่พักของท่านสงบเงียบดี						
44	การจราจรจากที่พักไปที่ทำงานของท่านสะดวกสบายดี						
45	เพื่อนบ้านของท่านถือได้ว่าเป็นเพื่อนบ้านที่ไม่ทำความรำคาญใจให้ท่าน						